תחרות המחזות
של **קרן ארדיטי**
2018

מציאות מעורבת:
יהודים וערבים בישראל

A Mixed Reality:
Jews and Arabs in Israel

الواقع المختلط:
يهود وعرب في إسرائيل

Une réalité mixte :
Juifs et Arabes en Israël

קרן ארדיטי לדיאלוג בינתרבותי
The Arditi Foundation for Cultural Dialogue
مؤسسة أرديتي للحوار بين الثقافات

משרד סגן הנשיא אוניברסיטת תל אביב
Office of the Vice President Tel Aviv University
مكتب نائب الرئيس جامعة تل أبيب

מציאות מעורבת:
יהודים וערבים בישראל

A Mixed Reality:
Jews and Arabs in Israel

الواقع المختلط:
يهود وعرب في إسرائيل

Une réalité mixte :
Juifs et Arabes en Israël

המחזות הזוכים בתחרות המחזות
של **קרן ארדיטי** 2018

קרן ארדיטי לדיאלוג בינתרבותי
The Arditi Foundation for Cultural Dialogue
مؤسسة أرديتي للحوار بين الثقافات

משרד סגן הנשיא אוניברסיטת תל אביב
Office of the Vice President Tel Aviv University
مكتب نائب الرئيس جامعة تل أبيب

תרגמה לערבית: מיכל סלע
תרגמה לצרפתית: סילבי מאיר
עיצוב ועימוד: מיכל סמו־קובץ, המשרד לעיצוב גרפי

© כל הזכויות שמורות

אין להדפיס ללא אישור בכתב מבעלי הזכויות כל חלק מהספר הזה,
אין לייצרו מחדש או להשתמש בו בכל צורה שהיא, אלקטרונית או מכנית,
או באמצעים אחרים הידועים כיום או שיומצאו בעתיד, כולל צילום
או הקלטה, או בכל סוג של מאגרי מידע.

יצא לאור בשנת תשע"ט – 2018

Metin Arditi of the Arditi foundation

Mr. Metin Arditi, the head and founder of the Arditi Foundation, is a Swiss citizen of Turkish Sephardic origin, and lives in Geneva. He is a well-known author and a philanthropist. In 2012 he was named Goodwill Ambassador of UNESCO, and in 2014 UNESCO nominated him as a Special Envoy for Intercultural Dialogue.

The Arditi Foundation awards annual prizes to graduates of the University of Geneva and the Swiss Federal Institute of Technology. It has purchased a landmark theater, the Cinema Manhattan, which it transformed into the Auditorium Foundation Arditi and offered to the University of Geneva.

Arditi is the founder of “The Instruments of Peace Foundation”, which offers musical education to children of Palestine and Israel. He is also a member of the Foundation Board of the Music Conservatory of Geneva.

תוכן

פתח דבר		7
1		
עברית	**מחכים לשלום** / דורין ארטשיק	11
عربيه	**التفاصيل الشخصية** / دورين أرطشيك	32
Français	**En attendant Shalom** / Dorin Erteschik	52
2		
עברית	**אני אמות אם אני אמות** / עפיף שליוט	77
عربيه	**بموت إذا بموت** / عفيف شليوط	95
Français	**Si je meurs, j'en mourrais** / Afif Shlewet	114
3		
עברית	**ממשלת צללים** / ניבה גולדברג	135
عربيه	**حكومة الظل** / نيفا غولدبرغ	153
Français	**Gouvernement fantôme** / Niva goldberg	170

פתח דבר

תשע"ח היא השנה הרביעית לקיומה של התחרות, הפתוחה בפני סטודנטים לתארים שונים מכלל הפקולטות והתחומים בשש האוניברסיטאות (תל אביב, בן גוריון, העברית, בר אילן, חיפה והפתוחה), והשנה השנייה בה התבקשו המתמודדים להגיש לשיפוט מחזות קצרים, ולא סיפורים קצרים כמו בשנים שעברו, על יחסי יהודים-ערבים – נושא שתופס מקום כה מרכזי בחברה הישראלית.

התחרות היא פרי שיתוף פעולה בין משרד סגן נשיא האוניברסיטה והחוג לאמנות התיאטרון, בחסות קרן ארדיטי לדיאלוג בין־תרבותי.

חבר השופטים בחר בשלושה מחזות כזוכים בתחרות:

"מחכים לשלום" מאת **דורין ארטשיק** – דורין היא בת 27, גרה כיום בירושלים. למדה במגמת תאטרון בתיכון לאומנויות "תלמה ילין". וסיימה לאחרונה תואר ראשון בפקולטה למשפטים ובתכנית "אמירים" לתלמידים מצטיינים במדעי הרוח באוניברסיטה העברית. כיום מתמחה בבית המשפט העליון בלשכת השופטת ברון. במהלך הלימודים לקחה חלק כחברת מערכת בכתב עת "משפטים", ובקליניקה משפטית לזכויות ילדים ונוער והשתתפה בתא סטודנטיאלי לקידום שוויון מגדרי. המחזה שלה, "מחכים לשלום" הוא Take-off בנוסח ישראלי־פלסטיני על מחזה האבסורד האלמותי של סמואל בקט "מחכים לגודו". ב"מחכים לשלום" ממתינים איציק ואיסמעיל לבואו של שלום, על מנת שיאפשר את פתיחת המחסום עליו איציק שומר, ואותו מבקש איסמעיל לעבור. בעודם ממתינים, לומדים איציק ואיסמעיל בעל כורחם להתמודד עם נוכחותו של האחר במרחב המשותף שנכפה עליהם.

"אני אמות אם אני אמות" מאת **עפיף שליוט** – עפיף נולד בשנת 1962 בשפרעם, בוגר אוניברסיטת חיפה חוג ספרות השוואתית תואר ראשון ושני, דוקטורנט בחוג לתיאטרון באוניברסיטת תל אביב. מנכ"ל עמותת אלאופק לתרבות ואומנות

בשפרעם, זכה בפרסים ממשרד תרבות ופסטיבל מסרחיד בעכו, כתב מספר רב של מחזות , רובם הועלו על הבמה ויצאו לאור בספרים . שיחק בתיאטרונים שונים ובטלוויזיה, עבד עורך בעיתון "אלאתיחאד" , ירחון "אלאופק" , "מואקף", ופרסם מאמרים ברוב העיתונות הערבית המקומית ובעולם הערבי כמו "אלשרק אלאוסט"

המחזה מתרחש בארמונו של השליט, במרכז העלילה צעיר משכיל, מנצל את חולשתו של השליט ומנסה לשלוט במקומו. המחזה עוסק באיכות הקשר בין השלטון והאדם, במחזה מסמל לא רק את הממשל, אלא כל קשר חברתי שיש בו הנהגה שקובעת את אופי היחסים הנרקמים בין הצדדים.

"ממשלת צללים" מאת **ניבה גולדברג** - ניבה לומדת לתואר ראשון בפסיכולוגיה ובתכנית "אמירים" רוח באוניברסיטה העברית, ומשתתפת בתכנית לכתיבה יוצרת של החוג לספרות במסלול שירה. עובדת כחונכת לסטודנטיות שמתמודדות עם קשיים נפשיים וכעוזרת מחקר במעבדה לפסיכולינגוויסטיקה. המחזה שלה מספר על רמי, חייל ישראלי, שעורק מהצבא בעיצומה של המלחמה, ומחפש מחסה במערה בה מסתתר אמיל, עריק פלסטיני. השניים שחולקים את המרחב הקלסטרופובי, חוקרים את הגבול שבין המציאות למערה ובין הצללית לצלם שמטיל אותה, כמו גם את הגבולות האנושיים של עצמם, בניסיון נואש למצוא מפלט מהמציאות.

השנה חבר השופטים החליט להעניק ציון לשבח למחזה רביעי, שכתבה שריאל יוסף, שנקרא "שלוש נשים צודקות לחלוטין" מחזה קצרצר שעוקב אחרי שתי נשים שנואשות לקנות את האודם האדום היחידי שנשאר בדוכן הקוסמטיקה, כאשר האישה הנוספת, המוכרת בדוכן הקוסמטיקה, מנסה להתמודד מולן. כל זאת, כאשר ברקע נשמעים פיצוצים. כל אחת מהנשים בטוחה כי לה, ורק לה, יש את הזכות לרכוש את האודם האדום, וכי רק עם האודם האדום היא תהיה באמת מאושרת.

באירוע ב־27 בנובמבר יחולקו פרסים למחזאים, והמחזות עצמם יוצגו בפורמט של קריאה מבוימת, בבימוי ובהשתתפות סטודנטים/יות מהחוג לאמנות התיאטרון:

"מחכים לשלום" יוצג בבימוי אמיר זלוטר, ובהשתתפות השחקנים דניאל מושס, מריו־רמי סלמאן וירין פרי

"אני אמות אם אני אמות" יוצג בבימוי יאשה קריגר ובהשתתפות השחקנים יונתן בק ועטאללה טנוס

"ממשלת צללים" יוצג בבימוי חנה רוז־כץ ובהשתתפות השחקנים איתמר ברפמן ועמיר גולן

לפרטים נוספים ניתן לפנות לשרון זיו כפרי, מנהלת התחרות
במייל vpoffice@tauex.tau.ac.il

מחכים לשָלום

דורין ארטשיק

במה כמעט ריקה לחלוטין, במרכזה מחסום. לצד המחסום עץ דקיק, עירום ויבש. איציק, במדים, יושב על הארץ, הנשק לידו על הקרקע. מנסה להוציא אבן מהנעל בעזרת מקל. לא מצליח. מנסה לחלוץ את הנעל. לא מצליח. מתאמץ, מתעייף, מפסיק, וחוזר חלילה. נכנס איסמעיל, מחזיק בשק קטן. איציק לא מבחין בו.

איסמעיל: מה, עוד פעם אבן בנעל?

איציק נבהל קצת. הפנייה הפתיעה אותו. מזהה שזה איסמעיל, מתארגן ומזדקף, מרים את הנשק מהקרקע.

איסמעיל: אין חדש תחת השמש, אהה?
איציק: אתה שוב כאן.
איסמעיל: כן, יש לי ברירה?
איציק: חשבתי שהסתלקת לתמיד.
איסמעיל: וואלה, לא. עדיין פה.

עומדים אחד מול השני. שתיקה. איסמעיל מניח את השק. מציג את ידיו הריקות באוויר, מציג את השק ולאחר מכן את תוכנו בפני איציק.

איסמעיל: עכשיו אני יכול לעבור?
איציק: לא.

איסמעיל זז הצידה, מוציא מהתיק מעט חפצים, דואג להראות לאיציק שהוא אכן מוציא, מנקה מעט את הבגדים, חוזר לעמוד לפני המחסום.

איסמעיל: עכשיו אני יכול?
איציק: לא.
איסמעיל: (*מניח בצד את התיק, חוזר לעמוד מול המחסום בלי השק*). עכשיו?

איציק: לא!

איסמעיל: למה לא?

איציק: אמרתי לך כבר, אני לא יכול להעביר אותך.

איסמעיל: למה?

איציק: זו ההוראה, לא להעביר אף אחד עד ששלום מגיע.

איסמעיל: אז יותר מאוחר, אני אוכל לעבור?

איציק: אולי. אבל עכשיו לא.

איסמעיל: מתי?

איציק: לא יודע. כשהוא יגיע.

איסמעיל: ומתי הוא יגיע?

איציק: לא יודע, תנסה יותר מאוחר.

איסמעיל: אבל איך אני אדע אם הוא הגיע? מה אם אני אפספס אותו?

איציק: אני לא יודע. תעשה מה שאתה רוצה, תחכה, תלך, תחזור, תרוץ, תרקוד דבקה מבחינתי. לעבור, אתה לא עובר.

איסמעיל: כן? לרקוד? (*עושה צעד ריקוד*) לקפוץ? (*קופץ*) לרוץ? (*מתחיל לרוץ אל עבר המחסום*).

איציק: (*כועס, אך לא מאוים, חסר סבלנות כלפיו, מכוון את הנשק*) עוף אחורה!

איסמעיל: (*נרתע*) בסדר, בסדר. מחכים לשלום.

איסמעיל מתיישב על הקרקע. שתיקה.

איסמעיל: מה, למה אתה ככה קצר? זה בגלל מה שעשיתי בפעם הקודמת? (*איציק שותק*). זה בגלל הפעם הקודמת. (*איציק שותק*). טוב, מה אני אגיד לך, אתה לא מבין. (*מחכה לתגובה. איציק שותק*). אתה לא מבין ואתה לא מנסה להבין. אבל בסדר, זכותך לא להבין. אז אל תבין. (*איציק מתיישב על הקרקע, חוזר לחטט עם המקל בנעל, מנסה לחלוץ אותה ולא מצליח*). מה זה, הרגל מציקה?

איציק: זה לא הרגל. נכנסה אבן.

איסמעיל: אין שום אבן. תן לרגל קצת לנשום, היא בטח נפוחה.

איציק: יש שם אבן. זה שאתה לא רואה אותה, לא אומר שהיא לא שם. אני מרגיש אותה, ואתה לא תגיד לי אם יש לי אבן או אין לי אבן.

איסמעיל: אבן? אתה לא מצליח להוריד את הנעל. זה נראה לך בגלל אבן?

איציק: כן, ככה נראה לי.

איסמעיל: שעה שאתה מנסה להוציא אבן שלא קיימת. הבנאדם מאשים את האבן ולא מוכן להבין שהבעיה ברגל. תן לה לנשום, בחום הזה אתה מופתע שהתנפחה? שפוך עליה מים (*מגיש לו בקבוק מים*). היא תתקרר, והנעל תצא בלי בעיות.

איציק ממשיך להתעסק עם הנעל והמקל, רואה שזה לא עוזר, בסוף נכנע ושופך לתוך הנעל מים.

איסמעיל: איזה חום, אה? גיהנום.

איציק: כן, גיהנום.

איסמעיל: אפשר להתבשל פה. לא מסדרים פה איזה צל? איזה בודקה? משהו ככה שאפשר לחכות מתחתיו כמו בני־אדם?

איציק: יש את העץ הזה פה.

איסמעיל: זה עץ זה? זה נראה לך עץ? זה מת לגמרי. אפילו לא גזע זה. איזה גבעול עבה יבש. שום עלה לא יצמח ממנו כבר. יבש.. יבש.. מת לגמרי.

איציק: כן, מת. מת לגמרי. יש איזה שני שיחים שם, אבל אני ממליץ לך לא להתקרב לאזור. יש שם.. (*נבוך*) מוקשים.

איסמעיל: הצמח היחיד שיש פה ברדיוס מאה מטר, ועשית ממנו בית שימוש? יא אללה..

איציק: בן־אדם צריך מקום לחרבן בו.

איסמעיל: כן, צריך. בהחלט צריך. בן־אדם צריך גם קצת צל. בן־אדם צריך מקום לחרבן בו, וצל!

איציק: ואוכל טוב. מקום לחרבן, צל ואוכל טוב. וואי, איך בא לי חומוס. מה הייתי נותן בשביל מנת חומוס של הג׳ינג׳י עכשיו.

איסמעיל: מה זה ג׳ינג׳י? אתם עם החומוס היהודי שלכם, לא יודעים איפה המקומות הטובים באמת, אבו־חליל, אבו־יוסף, זה חומוס אמיתי! לא החומוס שמכינים לכם, היהודים. איך אומרים אצלכם? פרווה? זה חומוס בינוני. חיקוי.

איציק: רואים שלא אכלת אצל הג׳ינג׳י.

איסמעיל: רואים שלא אכלת אצל אבו־חליל.

איציק: אולי נאכל שם יום אחד.

איסמעיל: אינשאללה.

שתיקה.

איסמעיל: גם תקווה בן־אדם צריך.

איציק: כן.

איסמעיל: משהו לצפות לו. משהו לחכות לו.

איציק: כמו שהאבן המחורבנת הזו תצא כבר מהנעל שלי!!

איסמעיל: שפוך עוד מים. (*איציק שופך*). מתי אמרת ששלום מגיע?

איציק: לא יודע.

איסמעיל: אתה לא יכול לשאול בקשר?

איציק: הוא לא עובד כבר יומיים. אמרתי להם במפקדה כבר בתחילת השבוע שהסוללה עומדת למות. דבר לשיחים ולאבנים. בטח ישלחו סוללה אחרי שאני אתפגר פה. אם לא מידך, אז מידיי, אם לא מידיי, אז מהחום, אם לא מהחום אז מהשעמום.

שתיקה.

איסמעיל: כל כך חם.

איציק: חם מאד.

איסמעיל: גיהנום.

איציק: גיהנום.

איסמעיל: כן.

איציק: כן.

שתיקה.

איסמעיל: טוב, אני פה נח בינתיים. תעיר אותי אם שלום מגיע. (*מניח את הראש על השק, מתכרבל כעובר*).

איציק נעמד, מתייסר. הרגל כואבת לו. עושה עוד ניסיון לחלוץ את הנעל, מנסה, מתאמץ, לבסוף מצליח. בשאגת המאמץ, הנעל עפה מהרגל. איסמעיל מתעורר בבהלה.

איסמעיל: מה? מה קרה? (*מתוך אינסטינקט מרים ידיים*).

איציק: הנעל, השתחררה סופסוף! כבר הייתי מוכן לכרות את הרגל.

איסמעיל: (*נרגע, אבל עדיין מעורער במקצת, גם בגלל החלום*) וואלה, מברוק. איזה חלום חלמתי! איזה חלום! סיוט ממש! רוצה לשמוע?

איציק: לא כל כך.. (*איסמעיל מביט בו, מעט נעלב*). אף אחד לא אוהב לשמוע חלומות.

איסמעיל: אתה היית בחלום.

איציק: חלמת עליי?

איסמעיל: לא חלמתי עליך, היית בחלום.

איציק: זה אותו דבר כמו לחלום עלי.

איסמעיל: זה לא.

איציק: נו, מה היה בחלום?

איסמעיל: אמרת שלא מעניין אותך.

איציק: אבל עכשיו מעניין אותי.. נו.

איסמעיל: זה היה נורא. סיוט ממש.

איציק: מה חלמת?

איסמעיל: חלמתי שאני תינוק, אולי בן שלוש, אולי שנתיים, ושמישהו מחזיק לי את הידיים ושר איתי את השיר שלכם, של הילדים.. "עוגה, עוגה, עוגה, במעגל נחוגה". ואז.. התעוררתי, ממש כאן. אבל זה עדיין היה חלום. והכל נראה אותו דבר, כרגיל. העץ שם, השיחים. הנשק, אתה. אבל לא היו לנו.. נוו.. (*מצביע על העין שלו כשהיא עצומה*).

איציק: עיניים?

איסמעיל: לא, זה! (*מצביע על העין עצומה*) נו.. איך אתם קוראים לזה? הכיסוי של העין!

איציק: עפעפיים?

איסמעיל: כן! לא היו עפעפיים! (*הוגה את המילה מעט משונה*). ככה.. פשוט ככה. והחום, החום! השמש היתה גבוהה בשמיים, חמה, שורפת. ככה, קבוע, לעולם לא שוקעת. גיהנום ממש!

איציק: טוב.. חלום מוזר.

שתיקה.

איסמעיל: אתה מאמין שיש גיהנום?

איציק: לא, לא יודע. אתה?

איסמעיל: לא יודע.

שתיקה.

איסמעיל: שמעתי פעם על איזה דת אחת, עתיקה, שמאמינה בהרבה אלים. איך קוראים לזה? נו.. הפוך ממונותאיסטית. ובדת הזו מאמינים שהאל שברא את העולם הזה הוא אל רשע, אבל לא סתם רשע, תינוק רשע. כן, כן, מאמינים שהוא היה תקוע באיזה ענן נמוך, וחשב שהוא לבד לגמרי כי לא ראה את כל האלים הגדולים שבעננים מעליו, אז הוא יצר עולם כזה שבו כל אחד חושב רק על עצמו. עולם קנאי, אגואיסטי ורשע, כמוהו. וזה העולם שלנו.

איציק: אל תינוק רשע.. (*צוחקים*).

איסמעיל: במה אנשים מאמינים.. (*משועשעים*).

שתיקה.

איסמעיל: איך הרגל?

איציק: הרבה יותר טוב, עכשיו שנושמת קצת.

איסמעיל: אז המים עזרו?

איציק: כן.

איסמעיל: יופי, אני מבסוט.

איציק: גם אני מבסוט.

איסמעיל: אנחנו מבסוטים.

איציק: ואם לא מבסוטים, אז אנחנו צריכים לראות את עצמנו כמבסוטים.

מרוצים. שתיקה.

איסמעיל: קראת פעם בכתבי הקודש?

איציק: קודש שלנו או קודש שלכם?

איסמעיל: מה זה משנה.. שלכם.

איציק: בטח, מה, כולם קוראים. לומדים תנ"ך בבית ספר יסודי. אף אחד לא זוכר מזה כלום, חוץ מהדתיים. הם לומדים את זה יותר ברצינות. אבל כולם יודעים להשתמש במשפטים המפורסמים, כמו "הקם להורגך השכם להורגו", "עניי עירך קודמים" או "ואהבת לרעך כמוך", אבל הם לא מופיעים בתנ"ך נראה לי, זה בתושב"ע. בכל מקרה, כל אחד יורה את המשפטים האלה איך שבא לו. זה ממזמן

לא משנה מה היתה כוונת הכתוב או מה כתוב באמת, אתה מבין? אתה יודע בכלל מה זה תושב"ע?

איסמעיל: לא, לא יודע. מה זה, כמו ספרות החדית' אצלנו?

איציק: מה זה חדית'? לא, לא יודע. לא משנה.

איסמעיל: הכתבים מלמדים אותנו להיות סבלניים. לדעת לחכות. כשלא יודעים לחכות, קורים דברים רעים.

איציק: כמו עגל זהב.

איסמעיל: וגם בשביל דברים טובים צריך לדעת לחכות.

איציק: למשל 40 שנה.

איסמעיל: למשל חיים שלמים.

איציק: למשל נצח.

שתיקה.

איציק: זה מזכיר לי סיפור שפעם שמעתי, על מישהו שרצה להיכנס למקום שקוראים לו... עלוֹק, לא, חלוֹק!.. אולי לחוק?.. לא משנה, איזה מקום אחד.

איסמעיל: איפה זה?

איציק: לא יודע, נו, זה סיפור. הוא רצה להיכנס, והיה לו מעיל פרווה. אבל בכניסה עמד שומר סף, ענק, לא נתן לו להיכנס, לא משנה מה. ההוא מבקש, מתחנן, מה לא ניסה. נותן מתנות, עוגות, תכשיטים. רגע, אולי בעצם המעיל פרווה היה של השומר? כן, כן.

איסמעיל: מה פרווה במזרח התיכון?

איציק: נו, זה סיפור לא מפה.

איסמעיל: טוב.. סיפור מוזר.

איציק: אז רגע, התבלבלתי, מהתחלה. אל שומר הסף הגיע איזה אחד תימהוני. לתימהוני, היה לו מעיל פרווה, הוא רצה להיכנס, השומר לא נתן, וככה חיכה וחיכה וחיכה עד שמת. ואז השומר סגר עליו את השער.

איסמעיל: מה סגר? השער היה פתוח?

איציק: כן, שכחתי להגיד.

איסמעיל: אז למה לא נכנס?

איציק: לא יודע, נו זה הסיפור.

איסמעיל: ומה שייך המעיל פרווה?

איציק: אהה.. היו שם פרעושים, והם דיברו עם התימהוני שמת. כן, שכחתי לספר.

איסמעיל: טוב.. סיפור מוזר.

איציק: אולי בלבלתי קצת את הסדר. מה שאני אומר, זה שאתה סתם מבזבז פה את הזמן.

איסמעיל: אל תדאג לזמן שלי. יש לי זמן.

איציק: בסדר, מצוין. גם לי יש זמן.

איסמעיל: יופי.

איציק: יופי.

שתיקה.

איסמעיל: ומה עם השומר? לא מת?

איציק: אהה... לא זוכר. אולי. בעצם, הוא סגר עליו את השער, אז אולי הוא מת אחר כך משעמום.

איסמעיל: מי?

איציק: השומר.

איסמעיל: על מי סגר?

איציק: על התימהוני, עם המעיל פרווה.

איסמעיל: לא אמרת שהשומר היה עם המעיל?

איציק: כן, כן, נכון. החום פה כבר מבלבל אותי לגמרי.

איסמעיל: טוב, סיפור מאד מוזר.

איציק: כן.

שתיקה.

איציק: אתה יודע שעד שהגעתי לפה, עד ששמו אותי בחור תחת הזה, לא פגשתי מעולם ערבי.

איסמעיל: אשכרה.

איציק: דוגרי. (*חושב*) היה איזה אחד שעבד בשביל שלמה במכולת וסחב את הארגזים, אבל אני לא מכיר אותו ואף פעם לא דיברנו. לא יודע מה השם שלו. נראה לי שקראו לו חמודי, אבל אני לא בטוח אם זה כינוי או שזה השם שלו.

איסמעיל: בטח. למה מעניין אותך בכלל מה השם שלו? מה השם של הערבי? הוא "ערבי", זה השם שלו.

איציק: תעשה לי טובה, אף אחד לא יודע את השם של מי שסוחב ארגזים. בין אם הוא יהודי, ערבי או אנגלי.

איסמעיל: טוב.

איציק: בסדר.

איסמעיל: (*חושב רגע*). את השם שלי אתה יודע?

איציק: (*מתחמק*) נו מה..

איסמעיל: אתה יודע?

איציק: מה זו השאלה הזו?

איסמעיל: יודע או לא יודע??

איציק: תראה, החום פה משבש לי את כל ה..

איסמעיל: (*קוטע אותו*) אני לא מאמין, אתה לא יודע את השם שלי.

איציק: אני יודע! פשוט ברח לי כרגע.

איסמעיל: כמות הזמן שאני פה תקוע בחור הזה.. על הגבעה המסריחה הזו, כמות השעות, השנים, שאני תקוע פה איתך! נצח!.. מדברים.. מתווכחים.. אפילו צוחקים.. ואתה לא יודע איך קוראים לי בכלל. (*מתלהט*) מה אני בשבילך? אה? "ערבי", ככה! כללי כזה. אתה לא רואה אותי! יש כאלה לא רואים צבעים, אתה לא רואה ערבים! לאף אחד מאיתנו אין שם בעיניך (*פאוזה*) אז דע לך, השם שלי זה איסמעיל!

איציק: איסמעיל. נו ידעתי, פשוט לרגע ברח לי מהראש. (*איסמעיל לא מגיב, כועס*). נו, חם פה גיהנום, המוח שלי מתבשל, ואני לא זוכר כבר כלום. אני לא זוכר כבר מה השם שלי! (*חושב*) רגע, אתה יודע את השם שלי בכלל?

איסמעיל: כן.

איציק: נו?

איסמעיל: לא אומר.

איציק: מה לא אומר? אם אתה לא אומר אתה לא יודע.

איסמעיל: הנה, בסדר. איציק קוראים לך.

איציק: כן. (*שותק*). טוב, זה לא מדויק, השם האמיתי הוא יצחק.

איסמעיל: יצחק? כן? מתי פעם אחרונה קראו לך יצחק?

איציק: מה זה משנה, זה השם. שם זה שם.

איסמעיל: שם זה מה שכולם קוראים לך.

איציק: לא, שם זה מה שאתה קורא לעצמך.

איסמעיל: נו, אתה קורא את עצמך איציק.

איציק: מאיפה אתה יודע איך אני קורא לעצמי? זה ביני לביני.

איסמעיל: טוב.

איציק: טוב. (*שותק*). ידעתי שהשם שלך איסמעיל, פשוט לא זכרתי לרגע. החום משבש אותי. השמש הזו..

איסמעיל: בסדר, בסדר.

איציק: זה בגלל השמש, נו!

איסמעיל: הבנתי, בסדר.

שתיקה.

איציק: משעמם.

איסמעיל: כן, משעמם.

שתיקה.

איסמעיל קם, מתחיל לגעת בחגורה שלו. איציק מתרומם בדריכות אחריו.

איציק: (דרוך) מה אתה עושה?

איסמעיל: תירגע. הולך להשתין. מותר?

איציק: התעסקת שם עם החגורה, זה היה יכול להיות נשק. או חגורת נפץ אפילו.

איסמעיל: כולה זין. (*עומד קרוב לאיציק, עם הגב לקהל, משתין*).

איציק: אבל למה כל כך קרוב? תשתין שם.

איסמעיל: מה קרה, אתה מפחד לראות? מפחד שיש לי יותר גדול? (*צוחק*).

איציק: וואלה, לא מתחשק לי להריח את השתן שלך כל היום. קשה ללכת כמה מטרים הצידה? אתה חייב שזה יהיה ממש פה??

איסמעיל: כן, ממש פה.

איציק: יופי.

איסמעיל: יופי.

איציק: עוד פעם תעשה תרגיל כזה, ואתקע בך כדור.

איסמעיל: (*משתתק ומתיישב*) הרבה כוח יש לך עם הנשק הזה שלך, אה? (פאוזה, מתבונן באיציק) הרגת פעם מישהו?

איציק: (*מביט בו*) כן. המון.

שתיקה.

איציק: (*צוחק*) נבהלת, אה? תנשום קצת.. לא, לא הרגתי אף אחד. מאז שאני יכול לזכור את עצמי אני במחסום על הגבעה הנצחית הזאת, וחוץ ממך, ממני ומהעץ הזה, אין כל כך מה להרוג.

איסמעיל: (*מנסה להתבדח*) העץ כבר מת, אז זה משאיר רק אותך ואותי.

איציק: שזה לא מעט.

איסמעיל: לא, לא מעט בכלל.. (*פאוזה*). אני דווקא הרגתי פעם. (*איציק מסתכל עליו*). עכשיו אתה נבהלת! (*משועשע*) תנשום קצת! לא בן־אדם, הרגתי יונה. יונה כזו אפורה, מכוערת, יונת רחוב.

איציק: איך הרגת יונת רחוב?

איסמעיל: נסעתי באופניים, הייתי בן תשע אולי. היו המון יונים על המדרכה.. וככה הרגשתי פתאום שהאופניים עולות על משהו, קופצות. היונה הלכה הצידה, עם הכנף ככה לגמרי לא במקום. היה לי קשה להסתכל, הייתי קטן. כשהסתכלתי שוב היא כבר היתה מתה. כולם מסביב הסתכלו, גם ג׳ינאן, הבת של השכנים. היתה לי בחילה, ברחתי משם על האופניים, הכי רחוק שיכולתי לנסוע. (*צוחק*) איזה תינוק בכיין, אה?

איציק: סיפור יפה. ועצוב.

איסמעיל: (*שקוע*) כן..

שתיקה.

איציק: אתה מרגיש לפעמים שאתה מפספס? ככה כשאתה יושב פה, מחכה.. לכלום. אני חושב לעצמי לפעמים על כל הדברים שהיו יכולים להיות, הדברים שאני מחמיץ. אני מחמיץ. כמו חלב ששכחו במקרר. יושב והופך חמוץ. זה הכי נורא, אתה יודע? לחשוב על מה היה יכול להיות ולדעת שזה לא הלך, שזה לא יהיה. שאיננו עוד. הוחמץ. אני שונא את המילה הזו, החמצה.

איסמעיל: איך אמרת? החמצה? לא מכיר את המילה הזאת. החמצה. זה כנראה כמו שאצלנו אמורים ח׳סארה.

איציק: (*איציק מנסה לבטא נכון*) ח׳סארה.

איסמעיל: החמצה. (*חושב לרגע*) יש גם דברים חמוצים טעימים.

איציק: כן.

איסמעיל: כן.

איציק: אבל אתה יודע מה הכי גרוע? החרפה. אף אחד לא רוצה החרפה.

איסמעיל: בטח מה, החרפה. אף אחד לא אוהב שהמצב מחריף.

שתיקה.

איסמעיל: איך בא לי משהו מתוק.

איציק: וואי, הייתי הורג בשביל כנאפה טוב עכשיו.

איסמעיל: כן..

איציק: אולי תלך להביא כנאפה?

איסמעיל: (*מופתע*) מה? אני לא יכול ללכת. אני מחכה לשלום, זוכר? אני רוצה לעבור. אתה תלך להביא כנאפה.

איציק: אני לא יכול ללכת מפה. אני חייב להישאר פה. אני, אסור לי לזוז מפה עד ששלום מגיע. אבל אתה יכול ללכת. אתה לא חייב להישאר.

איסמעיל: אני חייב להישאר.

איציק: אתה לא חייב להישאר.

איסמעיל: אני לא זז לשום מקום.

איציק: גם אני לא.

איסמעיל: יופי.

איציק: יופי. אז אף אחד לא זז.

איסמעיל: לא זזים.

איציק: אחלה.

איסמעיל: אחלה.

איציק: אז תישאר.

איסמעיל: אני נשאר.

איציק: גם אני.

איסמעיל: אחלה.

איציק: אז אין כנאפה.

איסמעיל: אין כנאפה.

איציק: אחלה.

איסמעיל: אחלה.

שתיקה.

איציק: משעמם.

שתיקה.

איציק: משעמם.

איסמעיל: (*חסר סבלנות*) כן, משעמם.

איציק: תעשה משהו.

איסמעיל: מה?

איציק: תעשה משהו, משעמם לי. (*חושב*) תשיר.

איסמעיל: אני לא שר.

איציק: נו, תשיר לי את אחד מהשירים שלכם, איך השיר ההוא הולך? (*מנסה לזמזם, קצת בלגלוג*) בילאדי.. בילאדי.. (*לא מצליח להיזכר איך הולך השיר*) נוו! (*שר*) "בלעדייך אני בעצם כלום..!". (*איסמעיל מסתכל בכעס*). מה, אתה לא שר?

איסמעיל: לא (*בכעס עצור*).

איציק: אז אולי תרקוד? (*איסמעיל מפנה אליו מבט המום וכועס*). נו, קודם היית מוכן לקפוץ ולרקוד. יאללה, תרקוד! (*איסמעיל רק מסתכל בכעס, לא מגיב*). תרקוד, אומר לך!!

איסמעיל: (*איסמעיל במבט יוקד שנאה*) לא רוקד. מה תעשה?

איציק: מה אני אעשה? (*מכוון עליו את הנשק*) תרקוד.

איסמעיל המום, מרים ידיים, מתרומם לאט, מנסה להתרחק מכיוון הנשק. איציק נע בתיאום מולו, לאט, כך שהם נעים אחד מול השני במעגל.

איסמעיל: איציק, מה אתה עושה?

איציק: מה אני עושה? מה נראה לך שאני עושה?

איסמעיל: איציק, אתה השתגעת? מספיק עם זה!

איציק: (*ממשיכים להסתובב אחד מול השני, איציק מתחיל לשיר*) "עוגה, עוגה, עוגה.."

איסמעיל: איציק, השמש שיגעה אותך לגמרי.

איציק: "במעגל נחוגה.."

איסמעיל: די, מספיק עם זה. תוריד את הנשק!

איציק: "נסתובבה כל היום.." (*נעים יותר מהר*).

איסמעיל: איציק, תוריד את הנשק!

איציק: "עד אשר נמצא מקום.."

איסמעיל: איציק! די! אתה השתגעת!

איציק: לשבת!!

איסמעיל יורד על הברכיים, כשהוא עם הגב לקהל. איציק מכוון עליו את הנשק, ואז מוריד את הנשק בבת אחת ומתחיל לצחוק. הצחוק שלו מתגבר.

איציק: אתה צריך לראות את הפנים שלך.. הנה, קח! (*זורק לעברו הנשק*).

איסמעיל: (*המום, נרתע*) מה? מה אתה עושה?

איציק: (*עדיין צוחק*) מה קרה? נותנים לך נשק, לא תיקח? (איציק מתפוצץ מצחוק) כמעט השתנת בתחתונים!

איסמעיל: (*המום, לא נוגע בנשק*). אתה משוגע לגמרי.

איציק: זה לא עובד.

איסמעיל: מה לא עובד?

איציק: הנשק. הנשק לא עובד. לא עובד בכלל. תקול! שנת ייצור 67. כל המנגנון נדפק לגמרי. אפשר להשתמש בו אולי כאת חפירה.

איסמעיל: (*המום*) זה מצחיק אותך?

איציק: מאד! (*מתפוצץ מצחוק*).

איסמעיל מרים את הנשק, בודק שבאמת לא עובד, כועס מאד.

איסמעיל: יש לך מזל שהוא לא עובד, אחרת הייתי דופק לך כדור בראש!

איציק: (*לאט מפסיק לצחוק*) מה זה כבר משנה. אתה תתקע לי כדור, אני אתקע לך כדור. יותר פשוט שנתלה את עצמנו יחד פה על העץ.

איסמעיל: (*זורק את הנשק לאדמה*) איך יכול להיות שומר עם נשק שלא עובד?

איציק: ראית? לא רק שהקשר לא עובד? גם הנשק. גם המוח. כשמשהו אחד מתקלקל, הכל מתחיל להתקלקל. חוץ מזה הוא עבד עליך יפה עד עכשיו, לא? מה שכן יש עליו כוונת מעולה. אפשר לראות

בבירור דברים במרחק שש־מאות מטר. הנה, תסתכל (*מרים את הנשק ונותן לאיסמעיל*). נו.. תסתכל, תסתכל.

איסמעיל מהסס, לוקח את הנשק, מסתכל דרך העינית לכיוון הקהל, מתחיל להתלהב.

איסמעיל: היי, היי.. אני רואה!

איציק: מה אתה רואה?

איסמעיל: שם, על הגבעה המזרחית, אם ותינוק. היא מחזיקה אותו חזק, משקה אותו מים. היא מחייכת אליו, והתינוק צוחק. (*מסיט את הכוונת לכיוון אחר*) ושם, איש ואישה, האישה מלטפת לו את הראש. נראה שהם אוהבים. יפה. (*מסיט את הכוונת לכיוון אחר*) ושם, שני בחורים, נראה שהם אחים, בשדה, יושבים יחד לנוח. יפה מאד.

איציק: תן לראות. (*לוקח את הכוונת, מסתכל*) איפה? לא רואה. (*מסתכל לכל עבר*) היי, אני רואה מישהו, הוא עוד רחוק, אבל נראה שהוא בדרכו לכאן.

איסמעיל: זה שלום! בטוח שלום!

איציק: שלום! בטוח שלום!

מתרגשים.

איסמעיל: תן, תן לי לראות!

מפרק את הכוונת מהנשק, מגיש את הכוונת לאיסמעיל.

איציק: ככה יותר נוח.

איסמעיל: סופסוף! הוא מגיע! (*איסמעיל מסתכל בכוונת*) אני לא רואה, איפה? תסתכל רגע תראה שזה באמת הוא, שהוא מגיע לכאן. (*איסמעיל מגיש לו את הכוונת, איציק מסתכל*). נו.. (*חסר סבלנות*).

איציק: מה נו?

איסמעיל: נו, אתה רואה אותו?

איציק: לא, הוא נעלם לי. בטח הוא מגיע מכיוון מערב, מקצה המדרון, מהזווית הזאת לא רואים.

איסמעיל: בטח. (*חושב רגע*) טוב, אז אני עובר.

איציק: מה? מה פתאום??

איסמעיל: מה *'מה פתאום'?* אמרת שאתה מכניס אותי כששלום מגיע. וחוץ מזה, אין לך שום נשק, למה שאקשיב לך?

איציק: למה שתקשיב לי? כי אתה יודע טוב מאד מה יקרה אם תעבור. אני אולי כאן ואולי אין לי נשק, אבל בהמשך יש עוד נקודות מעבר, עם חיילים פחות נחמדים ממני, ובוא נאמר שאתה לא רוצה להגיע לשם מבלי שקיבלת אישור לעבור דרכי. כדי שאני אוכל לתת לך לעבור, צריך את שלום.

איסמעיל: (*חושב*) בסדר, שלום מגיע. אז אתה יכול לתת לי לעבור.

איציק: הוא עוד לא הגיע. וחוץ מזה, אני לא מכניס אותך כששלום מגיע, כששלום מגיע אני שואל את שלום אם אני יכול להכניס אותך, ואם שלום מאשר, רק אז אני מכניס אותך.

איסמעיל: זה לא מה שסיכמנו.

איציק: אנחנו לא סיכמנו כלום. זו לא סיטואציה של הסכמות פה. אף אחד לא הסכים להרבה דברים שקרו פה. אתה לא עובר עד ששלום לא מגיע ומאשר.

איסמעיל: אתה אמרת ש..

איציק: *שששששש..* (*מקשיבים*) הוא מתקרב.

נלחצים, מתחילים לסדר בצורה מגושמת. מתרוצצים. איציק נועל בחזרה את הנעל, מכפתר חולצה. איסמעיל מזיז דברים, איציק מחזיר. עוזבים הכול, נעמדים יחד מסתכלים בדריכות אל עבר הכניסה לבמה. שתיקה. נכנס מנחם, גבר מבוגר עם מריצה. תכולת המריצה מכוסה בשק.

איציק: שלום?

מנחם: שלום שלום!

איציק: אתה שלום?

מנחם: אני? לא, לא שלום. אני מנחם.

איציק: מנחם?

מנחם: מנחם.

איסמעיל: לא שלום?

מנחם: לא, בהחלט לא שלום.

מאוכזבים, שותקים.

איציק: אתה יודע איפה שלום?

מנחם: לא, לא מכיר שום שלום. אני מנקודת החלוקה של מחוז ירושלים והשומרון. על איזור יהודה אחראית שמרית, אבל היא עברה בדיוק ניתוח, אז עמוס מחליף אותה. אבל לא, אין שום שלום. אולי התכוונתם לשלמה מהגבעה הדרומית? יש גם את סלמה ואת יהודית מארגון "כולנא", שגם הן עוזרות בחלוקה. למישהו מהם התכוונתם אולי?

שתיקה.

יחד: לא, התכוונו לשלום.

מנחם: שלום? אז לא, לא מכיר שלום. חשבתם שאני זה הוא?

יחד: כן, חשבנו.

מנחם: זה בסדר, זה קורה לי הרבה שאנשים מתבלבלים. פעם חשבו שאני איזה אחד שקוראים לו אלי, ופעם אחרת שאני איזה אחד שקוראים לו אבימלך. (*משועשע*) אני נראה לכם כמו אבימלך? לא, אני רק מנחם. אה! פעם גם מישהו קרא לי ככה ברחוב "לאקי!", אבל יכול להיות שהוא פשוט קרא לכלב שלו (*מהרהר*). בכל אופן, שלום אף פעם לא חשבו שקוראים לי. (*שתיקה*) חם היום, אה?

איסמעיל: חם.

מנחם: חם כל יום, אה?

איציק: חם.

מנחם: טוב, (*עובר על רשימה, תוך כדי מוציא חבילות*) זה מהתנועה לרווחת החיילים, שלך (*לאיציק*); זה מארגון עומדים על המשמר; וזה, (*מרים בידו תנ"ך*) מעמותת שומרי השם למען השומרים. עכשיו בשבילך (*לאיסמעיל*) יש את זה מארגון "כול מן אללה"; זה מ"ווי סטנד וויט' פלסטיין"; וזה (*מחזיק בידו קוראן*) מעמותת حراس الله يحرسون الحراس.

איציק: תודה רבה.

איסמעיל: שוקרן.

מנחם: ויש פה גם דפי צביעה וערכת טושים שאני לא בטוח בדיוק איזה ארגון שלח. יכול להיות שזה בכלל נשאר בעגלה ממשלוח קודם. בכל מקרה, אני משאיר את זה פה. יש פה גם צבעים, נראה לי

שרק חסר הירוק. אולי תרצו להשתמש, *מי יודע*, אומרים שזה מרגיע. טוב, אני זז, חם פה מידי. (*מכסה את המריצה בשק, מתחיל לצאת*) שלום לכם. שלום!

איסמעיל: שלום.

איציק: שלום.

מנחם יוצא.

איסמעיל: אז מה עושים עכשיו?

איציק: מה עכשיו? מחכים.

איסמעיל: מחכים לשלום.

איציק: אין ברירה.

איסמעיל: כן. (*חושב*) *מה אם הוא לא יגיע היום?*

איציק: אם לא היום, בטח יבוא מחר!

איסמעיל: מחר?

איציק: מחר.

איסמעיל: מחר?? (*מתעצבן*).

איציק: מחר, *מחר*.

איסמעיל: מחר, ועוד מחר ועוד מחר. *כמה מחרים אתה חושב שיש לי?* בסוף אני אעבור מהעולם הזה, ומה יישאר ממני? צל? גוש עצמות מתחת לשיח של חרא? בטח גם זה לא!

איציק: אתה אולי תחלוף, אבל אותך יחליף איסמעיל אחר, ואותי יחליף איציק אחר. ובעצם אנחנו נשאר פה תמיד. הפנים ישתנו, השמות, הקולות, אבל אנחנו נהיה פה לנצח. *יש בזה גם משהו מנחם*, לא?

איסמעיל: אני עוד אסיים כמו התימהוני הזה מהסיפור שלך, עם המעיל פרווה מלא בפרעושים.

איציק: המעיל היה *של השומר*.

איסמעיל: *של השומר, של השני, מה זה משנה.*

איציק: זה משנה, *זה כל ההבדל שבעולם*. כל אחד ומה ששייך לו. (*קם, ניגש לחבילות*).

איסמעיל: (*חצי לעצמו*) אני רוצה הביתה.

איציק: רוצה חמוצים?

איסמעיל: תביא.

איציק מביא איתו קופסת שימורים. יושבים לאכול.

איציק: אפשר לסדר פה שיהיה יותר נעים.

איסמעיל: איך יותר נעים?

איציק: אתה יודע, יותר נוח.

איסמעיל: מה יש פה לסדר?

איציק: אתה יודע, להזיז קצת. נגיד, את הסלע הזה אפשר להזיז לכאן, ואת הסלע ההוא לפה. יהיה יותר נוח.

איסמעיל: מה, אלה?

איציק: כן, תגלגל את הסלע הזה לפה. אני אגלגל לפה את הזה ששם.

יוצאים מהבמה. כל אחד מהם מגלגל פנימה בקושי ובמאמץ רב סלע וממשיך לגלגל עד שהסלעים ממוקמים מול המחסום במרכז הבמה, אחד ליד השני זה לצד זה. מתיישבים.

איציק: יותר נוח, לא?

איסמעיל: כן.

שתיקה.

איסמעיל: משעמם

איציק: כן, משעמם.

איסמעיל: יש שם דברים (*מחווה בראשו לכיוון החבילות*). אפשר להעביר את הזמן.

איציק: רק גרביים ותחתונים. ושימורים.

איסמעיל: וחוברת צביעה.

איציק: כן.

איסמעיל: אני יותר אהבתי איך שהיה פה קודם.

איציק: בלי הסלעים?

איסמעיל: בלי.

איציק: אז אפשר להחזיר.

איסמעיל: אפשר.

איציק: אז נחזיר.

איסמעיל: כן.

מגלגלים החוצה את הסלעים. חוזרים לשבת על האדמה. משעינים את הראש על המחסום, קרובים אחד לשני. לא זזים. תשושים.

איציק: כל כך חם.

איסמעיל: חם מאד.

איציק: גיהנום.

איסמעיל: גיהנום.

איציק: כן.

איסמעיל: כן.

איציק: אפילו שכבר מחשיך, עדיין נורא חם.

איסמעיל: כן, חם מאד.

איציק: כן.

איסמעיל: כן.

שתיקה.

איסמעיל: אתה יודע, אנחנו יכולים פשוט לקום וללכת.

איציק: יכולים.

איסמעיל: כן.

איציק: אולי.

איסמעיל: בוא נלך.

איציק: נלך.

נשארים לשבת. שתיקה.

איסמעיל: יותר טוב, אני אלך - ולא אחזור.

איציק: תשאיר אותי לבד?

איסמעיל: נפרד זה עדיף.

איציק: (*טרוד*) עדיף.

איסמעיל: אני הולך.

איציק: לך לך.

איסמעיל: אני לא חוזר יותר.

איציק: לך מפה ואל תחזור.

איסמעיל: דווקא אחזור.

איציק: שלום

איסמעיל: שלום

נשאר לשבת. שתיקה.

איסמעיל: אז הוא יבוא מחר בטח, כן?

איציק: בטוח יבוא מחר.

איסמעיל: אז מחר.

איציק: מחר.

שתיקה.

איסמעיל: התעייפתי קצת. אתה התעייפת?

איציק: קצת. אבל מחר יום חדש.

איסמעיל: נכון, מחר יום חדש.

איציק מתחיל להזיז את הרגל, ניכר שהיא שוב מציקה לו. אחרי מאבק דוחף מקל לנעל, מנסה להוציא אבן. עד סוף הסצינה הוא יחטט בנעל.

איציק: אז מחר? מחר הוא יגיע?

איסמעיל: מי?

איציק: שלום.

איסמעיל: אם לא מחר אז מתי?

שתיקה.

איציק: אנחנו נלך מפה. כל אחד לדרכו.

איסמעיל: הכי טוב.

איציק: נלך.

איסמעיל: כל אחד לדרכו.

איסמעיל: שלום.

איציק: שלום.

נשארים לשבת. איציק ישוב באותו מקום בו ישב בפתיחת ההצגה, ממשיך לחטט בנעל בעזרת המקל, מנסה לחלוץ אותה, לא מצליח, נאבק, מתייאש, חוזר חלילה.

-סוף-

التفاصيل الشخصية

دورين أرطشيك

في انتظار شَلوم

خشبة المسرح تكاد تكون خالية، في مركزها الحاجز. إلى جانبه شجرة رقيقة، عارية وجافّة. إيتسيك, بالزي العسكري, قاعد على الأرض والسلاح إلى جانبه على الأرض. يحاول إخراج حجر من الحذاء، يعيد المحاولة بجهد, يتعب ويتوقف وهلم جرا. إسماعيل يدخل, ماسك في يده كيسًا صغيرًا.

إسماعيل: شو هدا, كمان مرة حجر في الكندرا؟

ايتسيك يذعر شيئا ما. أدهشه هذا التوجه. إنه يدرك أن الشخص هو إسماعيل فيرفع نفسه ويستقر، ويلتقط السلاح من الأرض.

إسماعيل: لا جديد تحت الشمس

إيتسيك: لقد عدتَ ثاني مرّة!

إسماعيل: نعم, هل في خيار؟

إيتسيك: فكرت أنّك تركت للأبد

إسماعيل: والله, لا. لا أزال هنا.

واقفان متواجهان. سكوت. إسماعيل يضع الكيس على الأرض, يعرض يديه الفارغتين في الهواء، ويظهر الكيس ثم محتوياته إلى ايتسيك.

إسماعيل: الآن استطيع العبور؟

إيتسيك: لا!

إسماعيل ينحني جانباً، ويُخرج بعض الممتلكات من الحقيبة، حارصا على إظهار إيتسيك أنه يخرج، وينظف الملابس قليلاً ويعود للوقوف أمام الحاجز.

إسماعيل: الآن مسموح؟

إيتسيك: لا.

إسماعيل: (يضع الكيس جانبًا, يرجع للوقوف أمام الحاجز بدون الكيس) الآن؟

إيتسيك: لا.

إسماعيل: ليش لا؟

إيتسيك: لقد قلت لك, لا يمكن أن أسمح لك بالعبور

إسماعيل: ليش؟

إيتسيك: هذا أمر, لا أحد يعبر حتى وصول شَلوم.

إسماعيل: يعني، فيما بعد يمكنني أن اعبر؟

إيتسيك: ربما. ولكن لا الآن.

إسماعيل: متى؟

إيتسيك: لا أعرف, بعد ما يجيئ.

إسماعيل: ومتى سيجيئ؟

إيتسيك: لا أعرف, جرب لاحقًا.

إسماعيل: ولكن كيف أعرف هل جاء؟ وما إذا افتقدته؟

إيتسيك: لا أعرف. إعمل ما شئت, تنتظر, تذهب, ترجع, تركد, ترقص الدبكة. من ناحيتي، العبور، أنت لا تعبر.

إسماعيل: نعم؟ أرقص؟ (يعمل حركة رقص) أقفز؟ (يقفز) أركد؟ (يبدأ بالركد إلى الحاجز).

إيتسيك: (غاضب لكنه لا يشعر مهدَّدا, منعدم الصبر يوجِّه السلاح إليه) إرجع!

إسماعيل: (يتراجع خوفا) بسيدير، بسيدير, ننتظر شلوم.

إسماعيل يجلس على الأرض. سكوت.

إسماعيل: ما, لماذا أنت هكذا نافذ الصبر؟ هل بسبب ما قمتُ به في المرّة السابقة؟ (إيتسيك صامت). نعم، بسبب المرّة السابقة. (إيتسيك صامت). طيّب, اسمع, أنت لا تفهم (ينتظر الردّ. إيتسيك صامت). لا تفهم ولا تحاول أن تفهم. طيب, من حقّك أن لا تفهم. فليكن, لا تفهم (إيتسيك يجلس على الأرض, يعيد اللعب بالعصا داخل الحذاء, يحاول خلعه بدون جدوى)؟ ما لك؟ يزعجك القدم؟

إيتسيك: لا مشكلة بالقدم. دخل حجر.

إسماعيل: ليس هناك أي حجر. خلي القدم يتنفس قليلا, أكيد تضحم القدم.

إيتسيك: يوجد هناك حجر, مجرّد أنك لا تراه لا يعني أنّه غير موجود هناك. إنني أشعره وأنت لا تقولَ لي إذا كان هناك حجر أم لا.

إسماعيل: حجر؟ لا تستطيع خلع الحذاء؟ يبدو لك أنه بسبب الحجر؟

إيتسيك: نعم, هكذا يبدو

إسماعيل: منذ ساعة تحاول إخراج الحجر غير الموجود. البني أدم يلقي الذنب على الحجر وغير مستعدّ أن يفهم أن القدم هو المشكلة. خليه يتنفس, في هذه الطقس الحر تتفاجأ أنه تضخم؟ صب عليه ماء (يعطيه قنينة ماء). لقد يبرد فيخرج القدم بدون مشكلة.

إيتسيك مستمرّ بالتلاعب مع الحذاء والعصا, يفهم أنه بلا جدوى فيتنازل ويصب الماء في الحذاء.

إسماعيل: يا للحرارة! أه؟ جهنم!

إيتسيك: نعم, جهنم!

إسماعيل: يمكن طهي نفسك هنا. لا أحد يدبر قليل من الظلّ؟ نقطة حراسة ما؟ شيئا ما يسمح لنا الانتظار مثل البني آدم؟

إيتسيك: هناك الشجرة هذه.

إسماعيل: هذه شجرة هذه؟ يبدو لك شجرة؟ هي ميتة تماما. والجزع هذا لا جزع هو. ساق نبتة غليظ وجافّ لا غير. لا ورقة قد تنبت منه. جافّ. . . جافّ. . . ميت تماما.

إيتسيك: نعم, ميت. ميت تماما. توجد هناك شجيرتان ولكن اوصي ألّا تقترب منها. تتواجد هناك (بنعمة من الحيرة) الألغام.

إسماعيل: النبتة الوحيدة الموجودة بنص قطر 100 متر وحوّلتها إلى المرحاض؟ يا الله!

إيتسيك: الإنسان يحتاح مرّات لمكان لخارا

إسماعيل: نعم, يحتاج, لا بدّ يحتاج. الإنسان يحتاج أيضا لقليل من الظلّ. الإنسان يحتاح لمكان ليعمل خارا وللظل!

إيتسيك: والأكل اللذيذ أيضا. مكان للخارا والظلّ والأكل اللذيذ. واو, كم اشتهي الحمص. الكل كنت اعطي الآن مقابل طبق حمص الجينجي.

إسماعيل: ما معنى جينجي؟ أنتم والحمص اليهودي! لا تعرفون المحلّات الطيبة بكل معنى الكلمة, ابو خليل, أبو يوسف, هذا هو الحمص الأصلي! لا الحمص الذي يخضر لكم اليهود. كيف تقولون. ڨرفي؟ هذا الحمص متوسط المستوى, تقليد.

إيتسيك: أكيد لم تأكل لدى الجينجي.

إسماعيل: أكيد لم تأكل لدى أبو خليل.

إيتسيك: قد نأكل هناك في يوم من الأيام

إسماعيل: إن شاء الله

الصمت

إسماعيل: الأمل, يحتاج الإنسان له أيضا.

إيتسيك: نعم

إسماعيل: شيء لتنوقعه. شيء يستحقّ الانتظار.

إيتسيك: مثلا ان يخرج هذا الحجر الخارا من حذاءي!!

إسماعيل: صبّ المزيد من الماء. (إيتسيك يصب). متى قلت إنّ شَلوم يصل؟

إيتسيك: لا أعرف.

إسماعيل: لا تستطيع أن تسأل في الاتصال؟

إيتسيك: لا يشتغل منذ يومين. قلت لهم في بداية الاسبوع إنّ البطارية قد تموت قريبا. إحكي مع الشجيرات والأحجار. لا شكّ سيبعثون البطارية بعد ما أموت هنا. إن لم يكن منك سيكون من نفسي, إن لم يكن من نفسي من الحرارةّ, إن لم يكن من الحرارة لكان من الملل.

الصمت

إسماعيل: الجو حارّ جدًا.

إيتسيك: حارّ جدًا.

إسماعيل: جهنم.

إيتسيك: جهنم.

إسماعيل: صحّ

إيتسيك: صحّ.

الصمت.

إسماعيل: طيّب, استريح هنا الآن.أيقظني إذا جاء شَلوم (يضع الرأس على الكيس, يتجعد مثل الجنين).

الصمت.

إسماعيل: ما؟ شو صار؟ (من تلقائه يرفع يديه).

إيتسيك: الحذاء, تحرر أخيرا! صرت مستعدّا لقطع الرجل.

إسماعيل: (هدأ, لكنه مهتزّ قليلا, بسبب الحلم أيضا) والله مبروك. يا له من الحلم الذي كنت أحلم! يا له من حلم! كابوس! تريد أن تسمع؟

إيتسيك: لا .الحقيقة، لا . . (إسماعيل ينظر إليه، مستاء قليلاً). لا أحد يريد الاستماع إلى الأحلام

إسماعيل: أنت كنت في الحلم.

إيتسيك: كنت تحلم عليّ؟
إسماعيل: لا, لم أحلم عليك لكنّك كنت في الحلم.
إيتسيك: هذا نفس الشيء مثل ما تحلم عليّ.
إسماعيل: لا, مش صحيح.
إيتسيك: يا االه, شو كان في الحلم؟
إسماعيل: قلت إنه لا يعنيك.
إيتسيك: ولكن الآن يعنيني. . . يا الله.
إسماعيل: كان فزيع. كابوس حقيقي.

إيتسك: شو كان الحلم؟

إسماعيل: حلمت أنني طفل, ربما ثلاث سنوات أو سنتين, وهناك من يمسك بيديّ ويغنّي معي أغنيتكم, أغنيتكمو أغنية الأطفال. . . "عوچه, عوچه, عوچه, بَمَعغال نحوچا". وبعد ذلك فقت من النوم. هنا بالضبط ولكن كان لا يزال في المنام. وكل شيء كان يبدو عاديا, نفس الشيء. الشجرة هناك, الشجيرات, السلاح, أنتَ. ولكن لم تكن لنا. . . نووو. . . (يشير إلى العين وهي مغلَقة).
إيتسيك: عينان؟
إسماعيل: لا! هذا! (يشير إلى العين المغلَقة) نوو. . . كيف تسمي هذا؟ الشي الذي يغطي العين!
إيتسيك: عفعاباييم (الجفون)؟
إسماعيل: نعم, هذا! (يلفظ الكلمة بطريقة غير عادية). هيك. . . هيك. . . صحّ. والحرارة, الحرارة! كانت الشمس عالية في السماء, حارّة, تحرق. هكذا, ثابتة, لن تغيب أبدا. جهنم حقيقي!
إيتسيك: طيب, حلم غريب.

الصمت

إسماعيل: تؤمن أنّ الجهنم موجود وحقيقي؟
إيتسيك: لا, لا أعرف. أنت؟
إسماعيل: لا أعرف.

الصمت

إسماعيل: سمعت مرّة عن دين, دين قديم, يؤمن في آلهة كثيرة. شو اسمه؟ نوو. . . عكس الإيمان بالإله الواحد. وفي هذا الدين يؤمنون أنّ الله الذي خلق هذا العالم شرّ, ولكن لا الشّ العادي, بل الطفل الشرّ. أي نعم, يؤمنون أنّه كان

في غيمة منخفضة, فكّر أنّه وحيد لأنّه لم ير كل الآلهة في الغيوم فوقه فخلق عالما فيه كل واحد لا يفكر إلا عن نفسه. عالم غيور ومغرور مثله. هذا هو عالمنا.

إيتسيك: إله طفل شرّ!! (يضحكان).

إسماعيل: ترى فيما يؤمنون الناس (يتمتعان).

الصمت

إسماعيل: كيف القدم؟

إيتسيك: أحسن بكثير, الآن وهي تستطيع التنفس.

إسماعيل: يعني المياه كانت تساعد؟

إيتسيك: نعم.

إسماعيل: حلو, أنا مبسوط.

إيتسيك: وأنا مبسوط أيضا.

إسماعيل: يعني نحن مبسوطين

إيتسيك: وإن غير مبسوطين يجب أن نرى انفسنا مبسوطين.

مبسوطان. الصمت.

إسماعيل: قرأت مرّة في الكتب المقدَّسة؟

إيتسيك: مقدسة لنا أو مقدَّسة لكم؟

إيتسيك: غير مهم. . . لكم.

إيتسيك: طبعا. يعنى, الكل يقرؤون. تدرس التوراة في المدرسة الابتدائية. لا أحد يذكر منه أي شيء, غير المتدينين. هم يدرسون ذلك بجدية. ولكن الكل يعرف بعض الجمل المشهورة, مثل "הקם להורגך השכם להורגו "استعجل لقتل من يريد قتلك", أو "الأفضلية لفقراء البلد" أو "أحب جارك كنفسك", ولكن يبدو أنّ هذه الجمل غير واردة في التورة بل في التوراه الشفهية. على كل حال, الكل يطلق هذه االجمل كما يحلو له. غير مهمّ ما كان ينوي الكاتب أو النصّ الحقيقي, فاهم؟ هل تعرف ما هي التوراه الشفهية؟

إسماعيل: لا, لا أعرف. شو هادا؟ مثل الحديث عندنا؟

إيتسيك: شو هادا حديث؟ لا, لا أعرف, غير مهمّ.

إسماعيل: الكتب تعلّمونا الصبر, القدرة على الانتظار. وإذا لم تعرف الانتظار قد تحدث أشياء سيئة.

إيتسيك: مثل العجل الذهبي؟

إسماعيل: ولكن للأشياء الطيبة أيضا يجب أن نعرف كيف ننتظر.

إيتسك: مثلا, 40 سنة.

إسماعيل: مثلا الحياة الكاملة.

إيتسيك: مثلا الأبد.

الصمت

إيتسيك: هذا يذكّرني حكاية سمعتها مرّة عن شخص أراد الدخول إلى مكان اسمه . . . علوق, لا, حلوق! . . . يمكن لحوق؟ . . . غير مهمّ, محلّ ما.

إسماعيل: أين؟

إيتسيك: لا أعرف, نوو . . . هكذا الحكاية, وكان يريد الدخول وكان يلبس معطفَ فرو. ولكن في المدخل وقف حارس, ضخم, لم يسمح له بدخول, مش مهمّ ليش. والشخص يطلب, يتسول, جرب كل شيء, أهدى هدايا, الكعك, المجوهرات. لحظة, يمكن أنّ معطف الفرو كان للحارس؟ نعم, نعم.

إسماعيل: شو يعني, الفرو في الشرق الأوسط؟

إيتسيك: يعنى, الحكاية ليست من هنا.

إسماعيل: طيب, حكاية غريبة.

إيتسيك: لحظة, كنت مشوّسها, فلنرجع من البداية. وصل إلى الحارس شخص غريب الأطوار. وكان له لغريب الأطوار هذا معطف فرو وأراد الدخول ولكن الحارس لم يسمح له فانتظر وانتظر وانتظر حتى توفّى. وحينها أغلق الحارس عليه البوابة.

إسماعيل: ماذا كان يغلق؟ كانت البوبة مفتوحة؟

إيتسيك: نعم, نسيت أحكيها.

إسماعيل: لماذا لم يدخل إذن؟

إيتسيك: لا أعرف. هكذا الحكاية.

إسماعيل: وما علاقة معطف الفرو؟

إيتسيك: أه! كانت فيه البراغيث وكانت تحكي مع غريب الأطوار الذي مات. نعم, نسيت أحكيها.

إسماعيل: يعنى, حكاية غريبة.

إيتسيك: يبدو أنني خربشت شيئا ما في التسلسل الصحيح. على كل حال, قصدي أنّك تضيع وقتك هنا بدون أي سبب.

إسماعيل: لا تقلق على وقتي, عندي وقت.

إيتسيك: منيح, ممتاز. عندي أيضا وقت.

إسماعيل: حلو.

إيتسيك: حلو.
الصمت.
إسماعيل: وما صار له للحارس؟ لم يمت؟
إيتسيك: أه. . . لا أذكر. يمكن. الحقيقة, كان أغلق عليه البوابة فيمكن أنّه مات بعد ذلك مللا.
إسماعيل: مِن؟

أيتسيك: الحارس.

إسماعيل: على مِن أغلق؟
إيتسيك: على غريب الأطوار, مع معطف الفرو.
إسماعيل: ألم تقل إنّ الحارس كان مع المعطف؟
إيتسيك: نعم, نعم, صحّ. الحرارة هنا تسويشني تماما.
إسماعيل: طيب, الحكاية غريبة جدًا.
إيتسيك: أي نعم.
الصمت.
إيتسيك: عرفت إنه حتى وصولي هنا, حتى نصبونا في هذا المكان المشؤوم, ما رأيت أبدا أي عربي.
إسماعيل: أشكَرَة.
إيتسيك: دغري! (يفكّر) كان أحد يعمل لدى شلومو في الدكان وكان يحمل الصناديق. لكني لا أعرفه وأبدًا ما حكينا. لا أعرف شو اسمه. يمكن حمودي لكني غير متأكد إذا كانت كنية أو الاسم.
إسماعيل: أكيد. لماذي يعنيك أصلا شو اسمه؟ شو اسم العربي؟ هو "عربي", هذا اسمه.
إيتسيك: إعمل معروف, لا أحد يعرف اسم من يحمل الصناديق, إن كان يهوديًا أم عربيا أو إنجليزيا.
إسماعيل: طيب.
إيتسيك: بسيدير.
إسماعيل: (يفكر لحظة) إسمي, هل تعرفه؟
إيتسيك: (يتهرب من الجواب) نو ما . . .
إسماعيل: عارف؟
إيتسيك: شو هدا هذا السؤوال؟
إسماعيل: تعرف او لا تعرف؟

إيتسيك: أسمع, الحرارة هنا تسوِّش لي كل ال. . .

إسماعيل: (يقاطعه) لا أصدِّق, إنك لا تعرف اسمي.

إيتسيك: أعرف, ولكن هرب مني الآن.

إسماعيل: يا ترى كم من الوقت إنني موجود في في هذه الجورة على هذا التل النتن, كم من ساعات, السنوات إنني موجود هنا معك! الأبد!. . .نحكي, نتحاور, وحتى نضحك مع بعض. . . وأنت لا تعرف اسمي. (يتحمس) من أنا من ناحيتك؟ أه؟ "عربي", هيك! شيئ عامّ هكذا. أنت لا تراني! هناك من لا يرى الألوان, أنت لا ترى العرب! لا أحد منّا له اسم من ناحيتك (وقفة). فلمعلوماتك! اسمي إسماعيل!

إيتسيك: إسماعيل, بلى, عرفت, ولكن هرب من رأسي لحظة. (لا ردّ فعل من إسماعيل. هو غاضب). يعني, الحرارة هنا جهنم, مخي يكاد يطهي فأنا لم أعد أذكر شيئاً. لم أعد أذكر اسمي أنا! (يفكِّر). لحظة, وأنت, تعرف اسمي أنا؟

إسماعيل: نعم.

إيتسيك: نو؟

إسماعيل: لن أقول

إيتسيك: شو يعني لا تقول؟ إذا ما قلت معناه لا تعرفه.

إسماعيل: بسيدير, إيتسيك اسمك.

إيتسيك: نعم (صامت). طيب, هذا غير دقيق, اسمي الصحيح إتسحاق.

إسماعيل: إتسحاق؟ نعم؟ متى كانت آخرمرّة نادوك إتسحاق؟

إيتسيك: غير مهمّ, هذا هو الاسم, الاسم هو الاسم.

إسماعيل: الاسم هو كيف الكل ينادوك.

إيتسيك: لا, الاسم هو كيف أنت تنادي نفسك

إسماعيل: نو, وأنت تنادي نفسك إيتسيك.

إيتسيك: ومن أين تعرف كيف أنادي نفسي؟ هذا بيني وبين نفسي.

إسماعيل: طيب.

إيتسيك: طيب. (صامت). عرفت أنّ اسمك إسماعيل, ولكني لم أذكره لحظة. الحرارة تشوشني, الشمس هذه. ..

إسماعيل: بسيدير, بسيدير.

إيتسيك: هذا بسبب الشمس هذه. . .

إسماعيل: فهمت. بسيدير.

الصمت.

إيتسيك: يا للملل.
إسماعيل: صحّ, يا للملل.

الصمت.

أسماعيل ينهض, يبدأ يحسس حزامه, إيتيسك ينهض أيضًا بيقظة.

إيتسيك: (متوتر) ماذا تعمل؟
إسماعيل: إهدأ, ذاهب للبول. مسموح لي؟
إيتسيك: لعبت هناك بالحزام. كان يمكن أنه سلاح أو حزام متفجر أيضا.
إسماعيل: كله كله بش عير. (واقف بالقرم من إيتسيك وظهره إلى الجمهور, يبول).
إيتسيك: ولكن لماذا هكذا قريبا. إذهب تبول هناك.
إسماعيل: إيش صار؟ خائف تتفرج؟ خائف عندي أكبر؟ (يضحك).
إيتسيك: والله, لا أريذ ان اشمّ رائحة البول طول اليوم. صعب تروح عدّة أمتار من هنا؟ لا بدّ تعمله هنا بالضبط؟
إسماعيل: نعم, بالضبط هنا.
إيتسيك: حلو.
إسماعيل: حلو.
إيتسيك: إذا عملتها كمان مرّة أتخّكّ.
إسماعيل: (يسكت ويقعد). لديك قوة كبيرة مع السلاح هذا, صحّ (وقفة, ينظر إلى إيتسيك) هل قتلت مرّة أي شخص؟
إيتسيك: نعم. الكثير.

الصمت.

إيتسيك: (يضحك) ذعرت؟ تنفس قليلا. . . لا, لم أقتل أحدا. منذ أن أذكر نفسي، أنا على هذا التل الأبدي، وبالإضافة غير أنت وهذه الشجرة ليس هناك الكثير لقتله.

إسماعيل (يحاول أن يمزح) الشجرة ماتت, فلم يبق إلا أنت وأنا.

إيتسيك: وهذا غير قليل.
إسماعيل: لا, غير قليل, أبدا. . . (وقفة). أنا فعلا قتلت مرة واحدة (ايتسيك ينظر إليه). الآن أنت مذعور! (مبسوط) تنفس قليلا! لا إنسانا، لقد قتلت حمامة. الحمامة كانت حمامة رمادية قبيحة. حمامة شارع.
إيتسيك: كيف قتلت حمامة شارع؟

إسماعيل: ركبت على دراجة هوائية، ربما كنت في التاسعة من عمري. وكان هناك الكثير من الحمام على الرصيف، وهكذا شعرت فجأة أن الدراجة كانت تصعد على شيء ما، وكانت فقزة. وذهبت الحمامة إلى الجانب، مع الجناح الخارج عن مكانه. كان المنظر صعبا، كنت صغيرا. عندما نظرت مرة أخرى كانت ميتة. الجميع حولي كانوا ينظرون، جنان، بنت الجيران أيضا. شعرت الغثيان، هربت على الدراجة، بعيدا قدر ما أستطعت أركب. (يضحك) يا له من طفل يبكي، إيه؟

إيتسيك: قصة جميلة. وحزينة.

إسماعيل: (مغمور) نعم ..

الصمت.

ايتسيك: هل تشعر في بعض الأحيان أنك تفقد الفرصة؟ عندما تجلس هنا وتنتظر. . . اللا شيء؟ أفكر أحيانا في كل الأشياء التي يمكن أن تكون، الأشياء التي أفتقدها. أنا أفتقد وأصير حامض مثل الحليب المنسي في الثلاجة. أجلس هنا وأتحول إلى حامض. هذا فزيع، هل تعلم؟ التفكير في ما كان يمكن أن يكون عليه مع العلم أنه لم ينجح، ولن يكون. وهو لم يعد. غاب. أنا أكره هذه الكلمة ، فرصة ضائعة.

إسماعيل: ماذا قلت؟ تحمض؟ لا أعرف هذه الكلمة. هاحماتسا. ربما مثل ما يقولون عندنا خسارة.

إيتسيك: (يحاول لفظ الكلمة صحيحا) خسارة.

إسماعيل: هَحماتسا (يفكر مليا) هناك أشياء حامضة ولذيذة.

إيتسيك: صحيح.

إسماعيل: صحيح.

إيتسيك: ولكن هل تعرف ما هو الأسوأ؟ تفاقم الوضع. لا أحد يريد تفاقم الوضع.

إسماعيل: طبعا, التفاقم. لا أحد يريد أنّ الوضع يتفاقم.

الصمت.

إسماعيل: ما اشتهي إلى شيء حلو.

إيتسيك: واو, كنت أقتل من أجل كنافة حلوة الآن

إسماعيل: نعم. . .

إيتسيك: لماذا لا تذهب وتجيئ بالكنافة؟

إسماعيل: (مندهش). ما؟ لا استطيع ان أذهب. انتظر شَلوم. ذاكر؟ أريد العبور. أنت, إذهب أنت وتجيئ بالكنافة.

إيتسيك: لا استطيع الذهاب, مجبور أكون هنا. أنا, ممنوع أن أتزحزح حتى يأتي شَلوم. لكن أنت مسموح لك أن تذهب. ليس مجبورا البقاء.
إسماعيل: لازم أبقى.
إيتسيك: أنت غير لازم تبقى.
إسماعيل: لا أذهب لاي مكان كان.
إيتسيك: وأنا أيضا.
إسماعيل: حلو!
إيتسيك: حلو, يعنى لا أحد يتزحزح.
إسماعيل: لا تتزحزح.
إيتسيك: أحلى.
إسماعيل: أحلى.
إيتسيك: فلتبقى.
إسماعيل: أنا باقٍ.
إيتسيك: وأنا أيًضا.
إسماعيل: أحلى.
أيتسيك: يعنى لا كنافة.
إسماعيل: لا كنافة.
إيتسيك: أحلى.
إسماعيل: أحلى.

الصمت.

إيتسيك: مملّ

الصمت.

إيتسيك: يا للملل.
إسماعيل: (نافذ الصبر) نعم, مملّ.
إيتسيك: إعمل شيئا ما.
إسماعيل: شو يعنى؟
إيتسيك: إعمل شيئا, أشعر بالملل. (يفكر) ربما تغنّي!
إسماعيل: لا أغنّي.
إيتسيك: يا االه, غنّ إحدى أغنياتكم, كيف تمشي تلك الأغنية؟ (يحاول الهمهمة, ساخرا شيئا ما) بلادي بلادي (لا يستطيع التذكر بالأغنية), نوو! (يغني) "فدائي فدائي. . ." (إسماعيل ينظره غاضبا). ما؟ أنت لا تغني؟

إسماعيل: لا! (بغضب مقبوض).

إيتسيك: ربما تريد أن ترقص؟ (يتحول إسماعيل إليه بنظرة صدم وغضب). حسنا، بالأول كنت على استعداد للقفز والرقص. يا االه، أرقص! (إسماعيل فقط ينظر غاضبا، لا يستجيب). الرقص، أنا أقول لك !!

إسماعيل: (بنظرة حارقة من الحقد) لا أرقص. شو تعمل؟

إيتسيك: شو أعمل؟ (يصوّب السلاح) أرقُص.

إسماعيل مصدوم، يرفع يديه، يرفع نفسه ببطء، يحاول الابتعاد عن اتجاه السلاح. ايتسيك يتحرك بالتنسيق معه ببطء، بحيث يتحركان مقابل بعضهما البعض في دائرة.

إسماعيل: إيتسيك, ماذا تعمل؟

إيتسيك: ماذا أعمل؟ ما يبدو لك أنني اعمل؟

إسماعيل: إيتسيك, تجننت؟ كفي!

إيتسيك: (يستمرّان بالدوار الأحد مقابلة الثاني, إيتسيك يبدأ بالغني) "عوچا، عوچا، عوچا. . ."

إسماعيل: إيتسيك, الشمس جننتك مخك تماما.

إيتسيك: "بَمَعغال نحوچا. . ."

إسماعيل: يكفي! كفِ من ذلك! إنزل السلاح!

إيتسيك: "نستوفيفا كل هَيوم. . . (يسرعان بالتحرك).

إسماعيل: إيتسيك, أنزل السلاح!

إيتسيك: "عاد أشير نمتسا مكوم. . ."

إسماعيل: إيتسيك! كف! تجننت!

إيتسيك" لَشيفيت!!

إسماعيل ينزل على ركبتيه وظهره موجَّه إلى المتفرجين. ايتسيك يشير إليه السلاح، ثم ينزل مرّة واحدة السلاح ويبدأ في الضحك. ضحكته تنمو وتزيد.

إيتسيك: لازم تشوف وجهك. . . تعال, خذ! (يرمي السلاح إليه).

إسماعيل: (مصدوم, يرتدّ) شو؟ ماذا تعمل؟

إيتسيك: (يستمرّ بالضحك) شو صار؟ إذا أعطوك السلاح, لا تأخذه؟ (إيتسيك يتفجر بالضحك) كدت تبول بالكلسون!

إسماعيل: (مصدوم, لا يمسّ السلاح). أنت مجنون تماما.

إيتسيك: هذا لا يعمل

إسماعيل: شو لا يعمل؟

إيتسيك: السلاح. السلاح ما يشتغل, لا يعمل أبدا. عطل. سنة إنتاج 67. ربما يمكن استعماله كمجرفة للحفر.

إسماعيل: (مصدوم) هذا يضحكك؟

إيتسيك: جدًّا (يتفجر بالضحك)

إسماعيل يرفع السلاح, يفحص إنّه حقيقةً غير صالح. غاضب جدًّا.

إسماعيل: أنت محظوظ أنّه لا يشتغل, وإلا لكنت أطلق رصاصة في رأسك.

إيتسيك: (يهدأ رويدا من الضحك) لا فرق, أنت تطلق في الرصاصة, أنا أطلق فيك الرصاصة. اسهل أن نشنق أنفسنا مع بعض هنا على الشجرة.

إسماعيل: (يرمي السلاح على الأرض) كيف ينسبون الحارس مع سلاح عطل؟

إيتسيك: رأيت كيف؟ لا فقط جهاز الاتصال لا يعمل بل السلاح أيضا. المخ أيضا. إذا بدأ شيء واحد يفسد الكل يفسد. بالإضافة كان لا بأس به كيف عمل عليك أيضا. لا؟ ولكن, ما هو أهم, فإن السلاح لديه مهداف ممتاز. يمكن أن ترى بوضوح لمسافة 600 متر. تعال, انظر (يرفع السلاح ويعطيه لإسماعيل). نو! أنظر! أنظر!

أسماعيل يتردد, يأخذ السلاح, ينظر من خلال عدسة البصر إلى المتفرجين, يبدو أنّه يتحمس.

إسماعيل: يا الله, أنا شائف!

إيتسيك: شو أنت شائف؟

إسماعيل: هناك على التل الشرقي, أم وطفل. هي تمسكه بقوة, تسقيه مياه. هي تبتسم, الطفل يضحك. (يزيح المهداف إلى اتجاه آخر) وهناك, رجل وامرأة, المرأة تداعب رأسه. يبدو أنّهم عاشقين.. أحلى. (يزيح المهداف إلى اتجاه آخر) وهناك, شابّان, يبدو أنّهم إخوة, في المزرعة. قاعدين للاستراحة. أحلى.

إيتسيك: هات أشوف. (يأخذ المهداف وينظر) أين؟ لا أرى. (ينظر إلى كل الاتجاهات). هأ أنا أرى شخصا, يبدو بعيدا, ولكن يبدو كأنه في الطريق إلى هنا.

إسماعيل: هذا شَلوم! أكيد شَلوم!

إيتسيك: شَلوم! أكيد شلوم!

كلاهما متحمسان

إسماعيل: هات، هات أشوف!

إيتسيك: (يفكك المهداف عن السلاح) هكذا أريح.

إسماعيل: أخيرًا! هو جاي! (ينظر من خلال المهداف) لا أراه, أين؟ أنظر أنت لحظة, تتأكد أنّه هو, أنّه يذهب إلى هنا (إسماعيل يعطيه المهداف, إيتسيك ينظر) نو! (عديم الصبر)

إيتسيك: شو نو؟

إسماعيل: نو, انت شائفه؟

إيتسيك: لا، اختفى. أكيد, هو يصل من جهة الغرب, من طرف المنحدر, من هذه النقطة لا تقدر نرى.

إسماعيل: أكيد. (يفكر لحظة) طيّب, معناه أنني أمرّ في المعبر.

إيتسيك: ما؟ كيف هيك؟

إسماعيل: شو "كيف هيك"؟ قلت أنت مدخلني حين يصل شَلوم. بالإضافة, ليس لك أي سلاح, لماذا استمع لك؟

إيتسيك: لماذا تستمع لي؟ لأنّك تعرف جيدًا ماذا سيصير إذا عبرت. صحيح أنا هنا وصحيح أنه لا سلاح لي, ولكن هناك نقط عبور أخرى مع جنود اقلّ لطفًا مني, فلنقل أنت لا تريد الوصول لهناك بدون الإذن مني. وحتى اسمح لك بالعبور نحتاج شَلوم.

إسماعيل: (يفكّر) بيسيدر، شَلوم وصل فتقدر تسمح لي أن اعبر.

إيتسيك: لم يصل بعد. وغير, أنا لا أدخلك حين وصل شَلوم، حين وصل شلوم أنا أسأل شلوم إذا مسموح لي أن أدخلك وإن صادق شلوم فقط حينه أنا مدخلك.

إسماعيل: ليس كذلك اتّفقنا.

إيتسيك: لا اتفقنا ولا إشي. الوضع هنا ليس وضع للاتفاقات. لا أحد اتّفق لأشياء كثيرة حدثت هنا. أنت لا تعبر حتى يصل شلوم ويصادق. :

إسماعيل: أنت قلتَ إنه. .

إيتسيك: ششششش. . (ينصتان) هو مقترب.

يشعران بالضغط, يبتدا كل منهما ترتيب المكان شيئا ما، راكدين من مكان إلى آخر. إيتسيك يعود يلبس الحذاء، يزرر القميص. إسماعيل يزيح بعد الأشياء, إيتسيك يرجعها. يتركان كي شيء واقفين مع بعض ويحدقان بيقظة في المدخل إلى المسرح. الصمت. يدخل مناحيم, رجل كبير السن مع عربة يدوية صغيرة. محتويات العربة مغطاة بالكيس الكبير.

إيتسيك: شلوم؟

مناحيم: شلوم شلوم!

أيتسيك: أنت شَلوم؟

مناحيم: أنا؟ لا, لا شلوم, أنا مناحيم.
إيتسيك: مناحيم؟
مناحيم: مناحيم.
إسماعيل: لا شَلوم؟
مناحيم: لا, أبدا لا شلوم.
خائبان, صامتان..
إيتسيك: تعرف أين شَلوم؟
مناحيم: لا، لا أعرف أي شَلوم. أنا من نقطة التوزيع في لواء القدس والسامرة. شيمريت مسؤولة عن منطقة يهودا لكهنا خضعت مؤخرا لعملية جراحية فعموس يقوم مقامها. ولكن لا, ليس هناك أي شَلوم. يمكن أنّكم قصدتم شلومو من التل الجنوبي؟ هناك أيضا سلمى ويهوديت من تنظيم "كلنا" هما أيضا تساعدان في التوزيع. هل قصدكم أحد منهم؟
مع بعض: لا, قصدنا شَلوم.
مناحيم: شَلوم؟ يعني لا, لا أعرف شَلوم. فكرتم أنني هو؟
مع بعض: أي نعم, فكرنا.
مناحيم: هذا بسيدير, قد يحدث لي كثيرا أن الناس يختلطون. مرّة فكّروا أنني أحد اسمه إيلي, ومرّة أنا أحد يسمونه أبيميليخ (مبسوط). أنا, هل أبدو لكم أبيميليخ؟ لا, أنا لست إلا مناحيم. أه! مرّة أحد في شارع نداني "لاكي!" ولكن كان يمكن أنّه هكذا نادى كلبه (يفكِّر). على كل حال, شَلوم ولا مرّة فكروا أن هذا اسمي. (الصمت) اليوم حارّ, أه؟
إسماعيل: حارّ.
مناحيم: كل يوم حارّ أه؟
أيتسيك: حارّ.
مناحيم: طيب, (ينظر في القائمة وهو يخرج الحزم) هذا من الحركة لرفاهية الجنود, لك (إلى إيتسيك)، هذا من تنظيم الباقين على الحراسة، وهذا (يرفع كتاب ال הورا) من تنظيم حراس هَشيم ه من أجل الحراس. والآن لك (إلى إسماعيل) هذا من تنظيم "الكل من أللّه"، وهذا من we stand with Palestine، وهذا (يرفع القرآن) من جمعية حراس الله يحرسون الحراس.
إيتسيك: تودا رابا
إسماعيل: شكرا.
مناحيم: هناك أيضا أوراق للرسم ومجموعات أقلام الرسم. إنني غير متأكد من أرسلها. يمكن أنها تبقت في العربة من حملة إرسال سابقة. على كل حال,

أخليها هنا. وتوجد هنا بعض الألوان أيضا, يبدو لي أنا الأخضر ناقص. ربما تريدان استخدامها, من عارف, يقولون أن هذا مهدئ للأعصاب. طيب، أنا رائح، الحرارة هنا لا تطاق. (يغطي العربة بالكيس ويبدأ بالخروج) السلام لكم، شَلوم!

إسماعيل: شَلوم

إيتسيك: شَلوم

مناحيم خارج.

إسماعيل: فماذا نعمل الآن؟

إيتسيك: ما الآن؟ ننتظر.

إسماعيل: ننتظر شلوم.

إيتسيك: لا خيار.

إسماعيل: نعم. (يفكّر) وما إذا ما وصل اليوم؟

إيتسيك: إن لا اليوم أكيد يصل غدا!

إسماعيل: غدا؟

إيتسيك: غدا.

إسماعيل: غدا؟؟ (ينزعج)

إيتسيك: غدا، غدا.

إسماعيل: غدا، وكمان غدا وكمان غدا. كم عدد الغد تفكّر توجد لي؟ في النهاية انتقل من الدنيا وماذا سيبقى منّي؟ الظلّ؟ كتلة عظام تحت شجيرة خارا؟ أكيد وهذا أيضا لا.

أيتسيك: أنت ربما تنتهي، ولكن سيقوم مقامك إسماعيل آخر, وأنا سيقوم مقام أيتسيك آخر. والحقيقة، سنبقى هنا دائمًا. الوجوه تتغير, الأسماء, الأصوات, ولكن نحن, نحن نكون هنا للأبد. هناك أيضا شيء مريح، لا؟

إسماعيل: أنا قد انتهي مثل غريب الأطوار في قصتك، هذا مع معطف الفرو المليان بالبراغيث.

إيتسيك: المعطف كان تابع للحارس.

إسماعيل: للحارس, للثاني, غير مهمّ.

إيتسيك: أكيد مهمّ، هذا هو كل الفرق في العالم. كل أحد مع من تابع له. (يقف ويذهب إلى رزم).

إسماعيل: (شبه لنفسه) أريد أن أرجع على البيت.

إيتسيك: تريد المخللات؟

إسماعيل: هات!

إيتسيك يجيئ بعلبة المخللات. يقعدان ويأكلان.

إيتيسك: يمكن ترتيب المكان كي يكون لطيفا أكثر.
إسماعيل: كيف لطيف أكثر؟
إيتسيك: أنت عارف، مريح أكثر.
إسماعيل: ماذا يمكن ترتيبه هنا؟
إيتسيك: أنت عارف، نزيح قليلا، مثلا، هذه الصخرة، يمكن نقلها إلى هنا والصخرة تلك ننقلها إلى هنا. قد يكون مريح أكثر.
إسماعيل: يعني, تلك؟
إيتسيك: نعم, تدحرج تلك الصخرة إلى هنا وأنا اتدرج إلى هنا الصخرة الموجودة هناك.

يخرجان من المسرح. كلاهما يدحرجان إلى الداخل بصعوبة وجهد كثير الصخرة حتى تتراكم الصخور أمام الحاجز في مركز المسرح. يقعدان.

إيتسيك: مريح أكثر، لا؟
إسماعيل: نعم.

الصمت.

إسماعيل: يا للملل
إيتسيك: نعم, مملّ
إسماعيل: هناك أشياء (يشير برأسه إلى الرزم). يمكها تساعد في مرور الوقت
إيتسيك: الجوارب والكلسون فقط. والمعلبات.
إسماعيل: والكراسة للرسم بالألوان.
إيتسيك: نعم.
إسماعيل: أنا أحبّ أكثر كيف كان هنا من قبل.
أيتسيك: بدون الصخور؟
إسماعيل: بدون.
إيتسيك: يمكننا إرجاعها.
إسماعيل: ممكن.
إيتسيك: تعال نرجعها.
إسماعيل: نعم.

يدحرجان الصخور خارج المسرح. يرجعان ويقعدان على الأرض. يضعان الرأس على الحاجز, قريبان بعضهم من البعض. بدون حركة. منهكان.

إيتسيك: الجو حارّ جدًّا.

إسماعيل: حارّ جدا.

إيتسيك: جهنم.

إسماعيل: جهنم.

إيتسيك: نعم.

إسماعيل: نعم.

إيتسيك: الدنيا بدأت تظلم ولكن الجو لم يزل حارّ جدا.

إسماعيل: نعم، حار جدا.

إيتسيك: نعم

إسماعيل: نعم.

الصمت.

إسماعيل: تعرف، يمكننا هكذا أن نقوم ونغادر المكان.

إيتسيك: ممكن.

إسماعيل: نعم.

إيتسيك: ربما.

إسماعيل: تعال نروح.

إيتسيك: نروح.

يبقيان جالسين. الصمت.

إسماعيل: الأفضل أن أروح أنا, أروح ولا أرجع.

إيتسيك: وتتركني لوحدي؟

إسماعيل: الأفضل لنا أن نفترق.

إيتسيك: (مشغول البال) الأفضل.

إسماعيل: أنا مروّح.

إيتسيك: روح، روح.

إسماعيل: لن أرجع.

إيتسيك: روح ولا ترجع.

إسماعيل: غصبا عنك أنا راجع.

إيتسيك: شَلوم

إسماعيل: شّلوم.

لم يزل جالسا. الصمت.

إسماعيل: يعنى، قد يصل غدا, أكيد, أم لا؟

إيتسيك: أكيد يصل غدا.

إسماعيل: يعنى غدا.

إيتسيك: غدا.

الصمت.

إسماعيل: تعبت قليلا. وأنت، تعبتَ؟

إيتسيك: قلالا. ولكن غدا يوم جديد.

إسماعيل: غدا يوم جديد.

إيتسيك يبدأ يزيح القدم. يبدو أنه عاد يزعجه. بعد كفاح ما يدخل العصا في الحذاء, يحاول إخراج الحجر. حتى نهاية المشهد يستمرّ في محاولة إخراج الحجر من الحذاء.

إيتسيك: يعنى غدا؟ غدا سيصل؟

إسماعيل: مَن؟

إيتسيك: شَلوم.

إسماعيل: إن لم يكن غدا فمتى؟

الصمت

إيتسيك: نحن نروح من هنا, الكل في طريقه.

إسماعيل: هذا أحسن.

إيتسيك: تعال نروح.

إسماعيل: الكل في طريقه

إسماعيل: شلوم.

إيتسيك: شلوم.

ما يزالان قاعدين. إيتسيك يجلس في نفس المكان الذي جلس فيه في بداية المسرحية، يستمر ينقب في الحذاء مع العصا, يحاول خلع الحذاء، يبذل الجهود ويعودها مرّة بعد الأخرى.

النهاية

En attendant Shalom

Dorin Erteschik

La scène est presque entièrement vide. Au centre, un point de contrôle militaire et juste à côté, un arbre sec et chétif. Itsik, soldat en uniforme, est assis sur le sol, son fusil posé à ses côtés. Il essaie de retirer à l'aide d'un bâton un caillou coincé dans sa chaussure, sans succès. Il tente aussi de retirer sa chaussure, échoue, s'y efforce encore, se lasse et arrête, puis recommence et ainsi de suite. Entre Ismaïl, qui tient un petit sac à la main. Itsik ne le voit pas.

Ismaïl Quoi, tu t'es encore coincé un caillou dans la chaussure ?

Itsik est surpris par l'interjection. Puis il constate qu'il s'agit d'Ismaïl, il se reprend, se redresse et ramasse son fusil.

Ismaïl Alors, rien de neuf sous le soleil, hein ?
Itsik T'es encore là.
Ismaïl Ben quoi, j'ai pas le choix.
Itsik Je croyais que tu t'étais tiré d'ici pour toujours.
Ismaïl *Walla*, et non. Toujours là.

Ils se tiennent tous les deux debout, face à face. Silence. Ismaïl pose son sac. Il montre ses mains vides en les levant, puis ouvre son sac pour qu'Itsik en voie le contenu.

Ismaïl Et maintenant, je peux passer ?
Itsik Non.

[2]

Ismaïl se pousse un peu de côté, sort de son sac quelques objets, un par un, tout en prenant soin de les montrer à Itsik, secoue ses vêtements et revient se poster devant le point de contrôle.

Ismaïl Et maintenant, je peux passer ?

Itsik Non.

Ismaïl (*Il va poser de côté son sac et revient se poster, les mains vides, devant la barrière*) Et maintenant ?

Itsik Non !

Ismaïl Et pourquoi pas ?

Itsik Je te l'ai déjà dit, je ne peux pas te laisser passer.

Ismaïl Pourquoi ?

Itsik Ce sont les ordres. Ne laisser passer personne jusqu'à l'arrivée de Shalom.

Ismaïl Alors plus tard, je pourrai passer ?

Itsik Peut-être. Mais maintenant, non.

Ismaïl Quand ?

Itsik Je ne sais pas. Quand il arrivera.

Ismaïl Et il arrivera quand ?

Itsik Je ne sais pas, essaie plus tard.

Ismaïl Mais comment je pourrai savoir quand il va arriver ? Et si je le rate ?

Itsik Je ne sais pas. Fais ce que tu veux. Tu peux attendre, partir, revenir, tu peux te mettre à courir ou à danser la *debka*, si ça te chante. Mais passer, non, tu ne peux pas passer.

Ismaïl Ah bon, danser ? (*Il fait quelques pas de danse*) Sauter ? (*Il saute*) Courir ? (*Il court en direction de la barrière*)

Itsik (*En colère, par manque de patience mais sans se sentir menacé ; il pointe son arme vers Ismaïl*) Recule !

Ismaïl (*Avec un mouvement de recul*) OK, OK, on attend Shalom.

Ismaïl s'assoit sur le sol. Silence.

Ismaïl Alors, qu'est-ce qui se passe, pourquoi t'es comme ça sur les dents ? C'est à cause de ce que j'ai fait la dernière fois ? (*Itsik se tait*) C'est à cause de la dernière fois (*Itsik*

se tait). Bon, ben je vais t'expliquer, tu ne comprends pas (*Il attend une réaction, Itsik continue à se taire*). Non seulement tu ne comprends pas mais en plus tu n'essaies pas de comprendre. Mais bon, c'est ton droit de ne pas comprendre. **[3]** Alors ne comprends pas. (*Itsik s'assoit sur le sol et recommence à fouiller dans sa chaussure à l'aide du bâton, puis tente de se déchausser, en vain*). Qu'est-ce qui se passe, ton pied te dérange ?

Itsik C'est pas mon pied, c'est un caillou.

Ismaïl Il n'y a pas de caillou, laisse ton pied respirer un peu, il est sûrement gonflé.

Itsik Et comment, qu'il y a un caillou. Ce n'est pas parce que tu ne le vois pas qu'il n'y est pas. Moi, je le sens, ce n'est pas toi qui vas me dire s'il y est ou pas.

Ismaïl Un caillou ? Tu n'arrives même pas à retirer ta chaussure. Tu crois que c'est à cause d'un caillou ?

Itsik Oui, ça m'en a tout l'air.

Ismaïl Cela fait une heure que tu essaies de retirer un caillou qui n'existe pas. Tu accuses le caillou et tu n'es pas capable de reconnaître que c'est le pied qui pose problème. Laisse-le respirer. Avec cette chaleur, ce n'est pas étonnant, qu'il gonfle. Tiens, verse de l'eau dessus (*il lui tend une bouteille d'eau*). Ça va le refroidir et ensuite tu pourras facilement ôter ta chaussure.

Itsik continue à farfouiller dans sa chaussure à l'aide du bâton, et constatant que cela ne sert à rien, il finit par verser de l'eau dans sa chaussure.

Ismaïl Quelle chaleur, hein ? L'enfer.

Itsik Ouais, l'enfer.

Ismaïl On est en train de cuire. Pourquoi ils n'ont pas prévu un peu d'ombre, ici ? Un corps de garde, quoi, une cabane, qu'on puisse s'abriter un peu ?

Itsik Il y a un arbre, là.

Ismaïl Un arbre, ça ? Tu appelles ça un arbre ? C'est complètement mort, ce truc. Ça n'a même pas de tronc. Juste une branche

épaisse et sèche. Pas une feuille ne poussera dessus. Sec… sec… complètement mort.

Itsik Ouais, il est mort. Complètement mort. Il y a bien deux buissons, là-bas, mais je ne te conseille pas de t'en approcher. Dans ce coin il y a… (*embarrassé*) euh… des mines.

Ismaïl C'est la seule végétation qu'il y a dans un rayon de cent mètres et toi tu en as fait des cabinets ? Mon dieu…

Itsik Tout le monde a besoin d'un endroit où chier.

Ismaïl C'est sûr qu'on en a besoin. Mais on a besoin d'un peu d'ombre aussi. On a tous besoin d'un endroit où chier, et d'ombre !

Itsik Et de bonne nourriture. D'un endroit où chier, d'ombre et de bonne nourriture. Ah, qu'est-ce que j'ai envie d'un *houmous*. Je ne sais pas ce que je serais prêt à donner pour avoir une bonne assiette de *houmous* chez le Rouquin, juste là maintenant.

[4]

Ismaïl C'est quoi, ce Rouquin ? Vous et votre *houmous* de Juifs, vous ne savez pas quelles sont les vraies bonnes adresses, Abou-Halil, Abou-Youssouf, ça c'est du vrai *houmous* ! Pas celui qu'on vous prépare à vous, les Juifs. Comment on dit, chez vous ? *Parvé*, ni viande ni lait ? Il est moyen, ce *houmous*. Une imitation.

Itsik Ça se voit que tu n'as jamais mangé chez le Rouquin.

Ismaïl Ça se voit que tu n'as jamais mangé chez Abou-Halil.

Itsik On mangera peut-être là-bas un jour.

Ismaïl Si Dieu veut. (*Silence*) Il faut aussi de l'espoir, dans la vie.

Itsik Oui.

Ismaïl Quelque chose à espérer. Quelque chose à attendre.

Itsik Comme cette foutue pierre, qu'elle sorte enfin de ma chaussure !

Ismaïl Verse encore de l'eau. (*Itsik obtempère*). Quand est-ce que tu as dit qu'il arrive, Shalom ?

Itsik Sais pas.

Ismaïl Tu ne peux pas poser la question par le talkie-walkie ?

Itsik Cela fait déjà deux jours qu'il ne marche plus. Au début de la semaine, je leur ai dit, au quartier général, que la pile était sur le point de rendre l'âme. Ils enverront sûrement une nouvelle pile quand je serai déjà mort. Si je ne meurs pas de ta main, ce sera de mes propres mains, et si ce n'est pas de mes propres mains, alors ce sera à cause de la chaleur, et si ce n'est pas à cause de la chaleur, alors je mourrai d'ennui.

Silence.

Ismaïl Il fait tellement chaud.

Itsik Très chaud.

Ismaïl L'enfer.

Itsik L'enfer.

Ismaïl Ouais.

Itsik Ouais.

Silence.

[5]

Ismaïl Bon, moi je me repose un peu ici en attendant. Réveille-moi si Shalom arrive. (*Il pose la tête sur son sac et se recroqueville en position fœtale*).

Itsik se lève, avec un air de souffrance. Son pied est douloureux. Il tente à nouveau de retirer son soulier, s'entête, s'échine, et enfin il y parvient avec un rugissement d'effort. Sa chaussure s'envole du pied. Ismaïl se réveille en sursaut.

Ismaïl Quoi ? Qu'est-ce qui se passe ? (*Instinctivement, il lève les mains.*)

Itsik Ma chaussure, j'ai enfin réussi à l'enlever. J'étais déjà prêt à m'amputer le pied.

Ismaïl (*Calmé mais encore un peu perturbé, sans doute à cause d'un rêve*). *Walla*, *mabrouk*. Quel rêve je viens de faire ! Quel rêve ! Un vrai cauchemar ! Tu veux que je te le raconte ?

Itsik Pas tellement envie… *(Ismaïl le regarde d'un air vexé*). Personne n'aime entendre les rêves des autres.

Ismaïl Tu étais dans mon rêve.

Itsik Tu as rêvé de moi ?

Ismaïl Je n'ai pas rêvé de toi, tu étais dans mon rêve.

Itsik C'est la même chose que de rêver de moi.

Ismaïl Non, c'est pas pareil.

Itsik Allez, c'était quoi, ce rêve ?

Ismaïl Tu as dit que cela ne t'intéressait pas.

Itsik Bon, ben maintenant, ça m'intéresse… Allez…

Ismaïl C'était terrible. Un vrai cauchemar.

Itsik De quoi t'as rêvé ?

Ismaïl J'ai rêvé que j'étais un bébé, j'avais peut-être deux ou trois ans, et quelqu'un me tenait les mains et chantait avec moi une de vos chansons, une comptine…. « Gâteau, gâteau, gâteau / Tournons autour du gâteau... ». Et alors… Je me suis réveillé, à cet endroit précisément. Mais c'était toujours dans le rêve. Tout avait l'air pareil, normal. L'arbre, là-bas, les buissons. Le fusil, toi. Mais nous n'avions pas de… de… (*Il désigne du doigt sa paupière fermée*)

Itsik Pas d'yeux ?

Ismaïl Non, ça ! (*Il montre à nouveau son œil fermé*) Comment ça s'appelle, ce qui recouvre l'œil ?

Itsik Des paupières ?

[6]

Ismaïl Oui ! Nous n'avions pas de paupières (*Il prononce ce mot d'une manière un peu bizarre*). Voilà… comme ça, tout bêtement. Et la chaleur, la chaleur ! Le soleil était haut dans le ciel, il était chaud, il brûlait. Comme ça, fixe, comme s'il n'allait jamais se coucher. Un véritable enfer !

Itsik Un rêve bizarre, quoi !

Silence.

Ismaïl Tu crois qu'il y a un enfer ?

Itsik Non, je ne sais pas. Et toi ?

Ismaïl Je ne sais pas (*Silence*). J'ai entendu parler une fois d'une religion, une religion antique, dans laquelle il y avait beaucoup de dieux. Comment ça s'appelle… le contraire de monothéiste. Selon cette religion, le dieu qui avait créé le monde était un dieu mauvais, mais pas simplement mauvais, comme un bébé diabolique. Oui, c'est ça, et ce dieu était coincé sur un nuage bas, il était persuadé qu'il était tout à fait seul car il ne voyait pas tous les grands dieux qui planaient sur des nuages au-dessus de lui, alors il créa un monde où chacun ne pensait qu'à soi. Un monde de jaloux, égoïste et mauvais comme lui. Et c'est notre monde.

Itsik Un dieu bébé diabolique… (*Ils rient*)

Ismaïl Ce que les hommes sont prêts à croire… (*Sourires amusés*)

Silence.

Ismaïl Comment va ton pied ?

Itsik Beaucoup mieux. Maintenant il peut respirer.

Ismaïl Alors l'eau a servi à quelque chose ?

Itsik Oui.

Ismaïl C'est bien, je suis content.

Itsik Moi aussi je suis content.

Ismaïl Nous sommes contents.

Itsik Et si nous ne sommes pas contents, nous devons nous considérer comme contents.

Ils prennent un air satisfait. Silence.

Ismaïl Tu as déjà lu les Saintes Écritures ?

[7]

Itsik Les nôtres ou les vôtres ?

Ismaïl Qu'est-ce que ça change ? Les vôtres.

Itsik Bien sûr, tout le monde les lit. On apprend la Bible à l'école primaire. Personne ne s'en souvient, à part les religieux. Ils l'apprennent plus sérieusement que nous. Mais tout le

monde sait se servir des phrases célèbres, comme « Celui qui vient te tuer, devance-le et tue-le », « Les pauvres de ta ville sont prioritaires », ou « Tu aimeras ton prochain comme toi-même », mais elles ne viennent pas de la Bible, je pense, peut-être de la Loi orale. Quoiqu'il en soit, chacun en fait l'usage qu'il veut. Cela fait beau temps que personne ne se demande plus quelle était l'intention première ni ce qui est vraiment écrit, tu comprends ? Mais tu sais seulement ce que c'est, la Loi orale ?

Ismaïl Non, je ne sais pas. C'est quoi, c'est comme les écrits des hadiths chez nous ?

Itsik C'est quoi, hadith ? Non, je ne sais pas. Aucune importance.

Ismaïl Les écritures nous enseignent comment être patients. Savoir attendre. Quand on ne sait pas attendre, de mauvaises choses arrivent.

Itsik Comme le veau d'or.

Ismaïl Même pour les bonnes choses, il faut savoir attendre.

Itsik Quarante ans, par exemple.

Ismaïl Toute une vie, par exemple.

Itsik Par exemple, l'éternité. (*Silence*) Cela me rappelle une histoire que j'ai entendue, une fois, au sujet d'un type qui voulait entrer dans un endroit qui s'appelle… Laroi ? Non, Raloi ? Peut-être Laloi ?... Bref, aucune importance, un endroit donné.

Ismaïl Où est-ce ?

Itsik Je ne sais plus, bon, c'est une histoire. Il voulait entrer dans cet endroit, et il avait un manteau de fourrure. Mais à l'entrée se tenait un gardien, un géant, qui refusait de le laisser entrer, peu importe. Le type le supplie, l'implore, il essaie par tout les moyens, il lui donne des cadeaux, des friandises, des bijoux. Attends, peut-être que le manteau de fourrure appartenait en fait au gardien ? Oui, c'est ça.

Ismaïl Quoi, un manteau de fourrure au Moyen-Orient ?

Itsik Mais non, ce n'est pas une histoire d'ici.

Ismaïl Bon… Bizarre, cette histoire.

[8]

Itsik Attends un instant, je me suis trompé, je recommence. Un type un peu spécial se présente devant le gardien. Le type avait un manteau de fourrure, il voulait passer la porte et entrer mais le gardien ne lui en donnait pas la permission, si bien qu'il attendit, encore et encore, jusqu'à qu'il mourut. Alors le gardien ferma la porte sur lui.

Ismaïl Qu'est-ce qu'il a fermé ? Il y avait une porte ouverte ?

Itsik Oui, j'ai oublié de le dire.

Ismaïl Alors pourquoi il n'est pas entré ?

Itsik Je ne sais pas, c'est l'histoire qui est comme ça.

Ismaïl Et quel rapport avec le manteau de fourrure ?

Itsik Ha… Il avait des puces, elles parlaient avec le type qui est mort. Oui, j'ai oublié de le raconter.

Ismaïl Bien… Une histoire bizarre.

Itsik J'ai peut-être un peu mélangé l'ordre des choses. Ce que je voulais te dire, c'est que tu perds ici ton temps pour rien.

Ismaïl Ne t'inquiète pas pour mon temps. J'en ai, du temps.

Itsik Très bien, parfait. Moi aussi j'en ai, du temps.

Ismaïl Super.

Itsik Super

Silence.

Ismaïl Et le gardien, il n'est pas mort ?

Itsik Ha… Je ne m'en rappelle pas. En fait, il a refermé la porte sur lui, alors il est peut-être mort d'ennui après.

Ismaïl Qui ?

Itsik Le gardien.

Ismaïl Sur qui il a refermé la porte ?

Itsik Sur le type avec le manteau de fourrure.

Ismaïl Tu n'as pas dit que c'est le gardien qui avait le manteau ?

Itsik Oui, oui, c'est vrai. La chaleur est carrément en train de me monter à la tête.

Ismaïl Bon, c'est une histoire très bizarre.

[9]

Itsik Oui. (*Silence*) Tu sais qu'avant que j'arrive ici, avant qu'on ne me fourre dans ce trou du cul, je n'avais jamais rencontré un Arabe.

Ismaïl Sans blague.

Itsik Vrai de vrai. (*Il réfléchit*) Il y en avait bien un qui travaillait dans l'épicerie de Shlomo et portait les cartons, mais je ne le connaissais pas et on ne s'est jamais parlé. Je ne sais pas son nom. Je crois qu'on l'appelait Hamoudi, mais je ne sais pas si c'est son nom ou un surnom.

Ismaïl Ben voyons. Pourquoi ça t'aurait intéressé de savoir son nom ? Quel est le nom d'un Arabe ? Il s'appelle « Arabe », c'est son nom.

Itsik Arrête ton char, personne ne connaît le nom du type qui se trimballe les cartons, peu importe s'il est Juif, ou Arabe, ou Anglais.

Ismaïl Bien.

Itsik Bon.

Ismaïl (*Il réfléchit un instant*) Et mon nom, tu le connais ?

Itsik (*Fuyant*) Ben quoi…

Ismaïl Tu le connais ?

Itsik C'est quoi cette question ?

Ismaïl Tu le connais ou tu ne le connais pas ?

Itsik Écoute, la chaleur m'embrouille vraiment les…

Ismaïl (*Lui coupant la parole*) J'y crois pas, tu ne sais pas mon nom.

Itsik Je le sais ! C'est juste que là maintenant, il m'échappe.

Ismaïl Depuis tout le temps que je suis coincé dans ce trou… Sur cette foutue colline, depuis combien d'heures, de jours, d'années, je suis coincé ici avec toi ! Une éternité ! On parle… On se dispute… Et même on rigole… Et toi tu ne sais même pas mon nom. (*Il s'enflamme*) Qu'est-ce que je suis, pour toi ? Hein ? Un « Arabe » ? Comme ça. Un nom général. Tu ne me vois pas ! Il y des gens qui

ne distinguent pas les couleurs, et toi tu ne vois pas les Arabes ! Pour toi, aucun d'entre nous n'a de prénom. (Il prend la pause) Alors sache que mon nom est Ismaïl !

[10]

Itsik	Ismaïl. Tu vois, je le savais, c'est juste que cela m'a échappé pendant un instant. (*Ismaïl, en colère, ne réagit pas*). Allons, il fait une chaleur d'enfer, j'ai la cervelle qui est en train de bouillir, je ne me rappelle de rien. Je ne me rappelle même pas mon propre nom ! (*Il réfléchit*) Attends, et toi, tu le sais, mon nom ?
Ismaïl	Oui.
Itsik	Alors ?
Ismaïl	Je le dirai pas.
Itsik	Quoi, tu le diras pas ? Si tu ne le dis pas, c'est que tu ne le sais pas.
Ismaïl	D'accord, très bien. Tu t'appelles Itsik.
Itsik	C'est vrai. (*Il se tait*). En fait, ce n'est pas exact. Mon vrai nom, c'est Itzhak.
Ismaïl	Itzhak ? Vraiment ? Quand est-ce qu'on a t'appelé Itzhak pour la dernière fois ?
Itsik	Quelle importance, c'est mon nom. Un nom est un nom.
Ismaïl	Ton nom, c'est celui dont tout le monde se sert pour t'appeler.
Itsik	Non, c'est le nom par lequel toi-même tu t'appelles.
Ismaïl	OK, quand tu t'appelles toi-même, tu dis « Itsik ».
Itsik	Et comment tu sais comment je m'appelle moi-même ? Cela reste entre moi et moi.
Ismaïl	D'accord.
Itsik	D'accord (*Il se tait*) Je savais que ton nom est Ismaïl, simplement sur le coup, je ne m'en suis plus souvenu. La chaleur m'a troublé. Ce soleil…
Ismaïl	OK, OK…
Itsik	C'est à cause du soleil, je te dis !
Ismaïl	J'ai compris, ça va.

Silence.

Itsik	On s'ennuie.
Ismaïl	Ouais, on s'ennuie.

Silence. Ismaïl se lève, touche sa ceinture. Itsik se lève à son tour précipitamment.

Itsik	(*Tendu*) Qu'est-ce que tu fais ?

[11]

Ismaïl	Calme-toi, je vais pisser. J'ai le droit ?
Itsik	Tu as commencé à tripoter ta ceinture. Ça pourrait être une arme. Ou même une ceinture d'explosifs.
Ismaïl	Conneries. (*Il se place debout près d'Itsik, dos au public, et commence à uriner*).
Itsik	Mais pourquoi tu fais ça à côté de moi ? Va pisser là-bas.
Ismaïl	Qu'est-ce qui t'arrive, tu as peur de voir ? Peur de voir que le mien est plus grand ? (*Il rit*).
Itsik	*Walla*, je n'ai pas envie de sentir l'odeur de ton urine toute la journée. Tu ne peux pas t'éloigner de quelques mètres ? Tu es obligé de faire ça ici ?
Ismaïl	Oui, exactement ici.
Itsik	Super.
Ismaïl	Super.
Itsik	Tu refais ça encore une fois, je te colle une balle.
Ismaïl	(*Se rassoit sans parler*) Tu te sens fort avec ton fusil, hein ? (*Une pause. Il regarde Itsik*). Tu as déjà tué un homme ?
Itsik	Oui. (*Il le regarde*) Beaucoup. (*Silence. Puis Itsik rit*) Je t'ai fait peur, hein ? Respire, respire… Non, je n'ai jamais tué personne. D'aussi loin que je m'en souvienne, je me tiens près du point de contrôle sur cette éternelle colline, et mis à part toi, moi et cet arbre, il n'y a pas grand-chose à tuer.
Ismaïl	(*Il essaie de plaisanter*) L'arbre est déjà mort, ce qui nous laisse toi et moi.
Itsik	C'est déjà beaucoup.

Ismaïl Non, ce n’est pas rien… (*Une pause*) Moi, j’ai déjà tué. (*Itsik le regarde*). Maintenant c’est toi qui as eu peur ! (*Amusé*) Respire, respire… Pas un homme, un pigeon. Une sorte de pigeon gris, assez laid, un pigeon de la rue.

Itsik Comment tu as tué un pigeon de la rue ?

Ismaïl Je roulais en vélo, je devais avoir neuf ans. Il avait beaucoup de pigeons sur le trottoir… et tout d’un coup j’ai senti que mon vélo roulait sur quelque chose, sur une bosse. Le pigeon s’est écarté, il avait une aile toute tordue. J’avais du mal à regarder, j’étais petit. Quand je l’ai regardé de nouveau, il était déjà mort. Tout le monde autour de moi regardait, même Jinan, la fille des voisins. J’ai ressenti de la nausée, je me suis sauvé, j’ai roulé aussi loin que j’ai pu (*Il en rit*). Quel bébé pleurnichard, hein ?

[12]

Itsik C’est une belle histoire. Une histoire triste.

Ismaïl (*Songeur*) Hé oui…

Silence.

Itsik Tu as parfois le sentiment d’avoir raté quelque chose ? Quand tu es assis comme ça, ici, que tu attends… rien. Moi je pense parfois à toutes les choses qui auraient pu être, aux choses que j’ai manquées. Cela m’aigrit. Comme du lait qu’on aurait oublié au frigidaire. Je suis assis, j’attends et je tourne au vinaigre. C’est ce qu’il y a de plus terrible, tu sais ? Penser à ce qui aurait pu être et savoir que cela n’a pas marché, et que cela ne sera pas. Plus jamais. On rate quelque chose et on devient du vinaigre. Je déteste ce mot, ratage.

Ismaïl Comment tu dis ? Ratage ? Connais pas. Ratage. Cela doit être comme on dit chez nous *h’assara*.

Itsik (*En essayant de prononcer correctement*) *H’assara*.

Ismaïl Ratage. (*Il réfléchit un instant*). Il y a des choses qu’on conserve dans le vinaigre et qui sont bonnes.

Itsik C’est vrai.

Ismaïl C'est vrai.

Itsik Mais tu sais ce qu'il y a de pire ? La honte. Personne n'a envie d'éprouver de la honte.

Ismaïl C'est sûr, quoi, la honte. Personne n'a envie d'éprouver de la honte, ça brûle, comme de la nourriture trop épicée. (*Silence*) Qu'est-ce que j'ai envie de quelque chose de sucré.

Itsik Oh là là, je serais prêt à tuer pour manger maintenant un bon *knaféh*.

Ismaïl Hé oui…

Itsik Et si tu allais chercher un *knaféh* ?

Ismaïl (*Surpris*) Quoi ? Je ne peux pas y aller. J'attends Shalom, tu te rappelles ? Je veux passer. Toi, tu vas aller chercher du *knaféh.*

Itsik Je ne peux pas partir d'ici. Moi, je suis obligé de rester. J'ai reçu l'ordre de ne pas bouger d'ici jusqu'à ce que Shalom arrive. Mais toi tu peux partir, personne ne t'oblige à rester.

Ismaïl Je suis obligé de rester.

Itsik Tu n'y es pas obligé.

Ismaïl Je ne vais nulle part.

[13]

Itsik Moi non plus.

Ismaïl Super.

Itsik Super. Alors personne ne va nulle part.

Ismaïl On ne bouge pas.

Itsik Génial.

Ismaïl Génial.

Itsik Alors reste.

Ismaïl Je reste.

Itsik Moi aussi.

Ismaïl Génial.

Itsik Alors pas de *knaféh*.

Ismaïl Pas de *knaféh*.

Itsik Génial.

Ismaïl Génial.

Silence.

Itsik On s'ennuie.

Silence.

Itsik On s'ennuie.
Ismaïl (*Avec impatience*) Oui, on s'ennuie.
Itsik Fais quelque chose.
Ismaïl Quoi ?
Itsik Fais quelque chose, je m'ennuie (*Il réfléchit*). Chante.
Ismaïl Je ne chanterai pas.
Itsik Allez, chante-moi une de vos chansons, comment c'est, déjà ? (*Il essaie de fredonner, avec une pointe de moquerie*) *Biladi… Biladi…* (*Il ne parvient pas à se souvenir de la suite*) Allez ! (*Il chante*) « Sans toi je ne suis rien… » (*Ismaïl le regarde avec colère*). Quoi, tu ne chantes pas ?

[14]

Ismaïl Non (*Avec une colère retenue*).
Itsik Alors peut-être que tu danses ? (*Ismaïl lui lance un regard stupéfait et courroucé*). Ben quoi, tout à l'heure tu étais prêt à sauter et à danser. *Yalla*, danse ! (*Ismaïl se contente de le regarder avec colère, sans répondre*). Danse, je te dis !
Ismaïl (*Avec un regard haineux*) Je ne danserai pas. Qu'est-ce que tu peux me faire ?
Itsik Ce que je peux te faire ? (*Il pointe l'arme sur lui*) Danse.

Ismaïl le regarde d'un air stupéfait, il lève les mains, se lève lentement, tente de s'éloigner de la pointe du fusil. Itsik se déplace en même temps de façon à rester en face de lui, si bien qu'ils finissent par se déplacer touts les deux en cercle, face à face).

Ismaïl Itsik, qu'est-ce que tu fais ?
Itsik Ce que je fais ? Qu'est-ce que t'en penses ?
Ismaïl Itsik, tu es devenu fou ? Arrête avec ça !

Itsik (*Ils continuent à se déplacer face à face*) « *Gâteau, gâteau, gâteau…* »

Ismaïl Itsik, le soleil t'a rendu complètement fou.

Itsik « *Tournons autour du gâteau…* »

Ismaïl Ça suffit, arrête ça. Baisse ton arme !

Itsik « *Tournons toute la journée…* » (*Ils se déplacent plus vite*)

Ismaïl Itsik, baisse ton arme !

Itsik « *Et nous trouverons une place pour…* »

Ismaïl Itsik ! Ça suffit ! Tu es fou !

Itsik « *... s'asseoir* » !

Ismaïl s'agenouille, dos au public. Itsik pointe son arme sur lui, puis tout d'un coup baisse le canon et éclate de rire. Il rit de plus en plus fort.

Itsik Tu devrais voir ta tête… Allez, prends ! (*Il lui lance son arme*)

Ismaïl (*Stupéfait et réticent*) Quoi ? Qu'est-ce que tu fais ?

Itsik (*Riant encore*) Ben quoi ? On te donne une arme, tu ne la prends pas ? (*Il rit encore plus fort*) Encore un peu et tu faisais dans ta culotte !

Ismaïl (*Encore sous le choc, sans toucher à l'arme*) Tu es complètement fou.

Itsik Ça ne marche pas.

[15]

Ismaïl Qu'est-ce qui ne marche pas ?

Itsik L'arme. L'arme ne fonctionne pas. Pas du tout. Enraillée. Année de fabrication : 1967. Tout le système est fichu. On pourrait peut-être s'en servir comme pioche.

Ismaïl (*Stupéfait*) Et ça te fait rire ?

Itsik Beaucoup ! (*Il éclate de rire*)

Ismaïl ramasse le fusil et vérifie qu'il ne fonctionne pas. Il est très en colère.

Ismaïl Tu as de la chance qu'il ne marche pas, sinon je t'aurais collé une balle dans la tête !

Itsik (*Il cesse peu à peu de rire*) Qu’est-ce que ça change. Tu me colles une balle dans la tête, je te colle une balle. Ce serait plus simple de se pendre tous les deux à cet arbre.

Ismaïl (*Il jette l’arme au sol*) Comment tu peux être garde si ton fusil ne marche pas ?

Itsik Tu vois ? Il n’y a pas que le talkie-walkie qui ne marche pas, le fusil non plus. La tête non plus. Il suffit qu’une chose se déglingue, tout le reste suit. Cela dit, il a quand même marché sur toi, non ? De plus, il lui reste un excellent viseur qui permet de distinguer clairement des objets à six cent mètres. Regarde (*Il soulève l’arme et la tend à Ismaïl*). Allez, regarde…

Ismaïl hésite, prend l’arme et regarde à travers le viseur en direction du public. Il commence à s’enthousiasmer.

Ismaïl Hé hé… Je vois !

Itsik Qu’est-ce que tu vois ?

Ismaïl Là-bas, sur la colline à l’est, une mère avec son bébé. Elle le tient fort, elle lui fait boire de l’eau. Elle lui sourit et le bébé rit (*Il déplace le canon du fusil*). Un homme et une femme. La femme lui caresse la tête. On dirait qu’ils s’aiment. (*Il déplace de nouveau le canon*) Là-bas, deux jeunes garçons, peut-être des frères, dans le champ. Ils sont assis et ils se reposent. C’est très beau.

Itsik Fais voir (*Il prend l’arme et regarde à travers le viseur*). Où ça, je ne vois rien. (*Il regarde de tous côtés*). Hé, je vois quelqu’un, il est encore loin mails il semble qu’il vient par ici.

Ismaïl C’est Shalom ! C’est sûrement Shalom !

Itsik Shalom ! C’est sûr que c’est Shalom !
Ils sont tout émus.

Ismaïl Donne, laisse-moi voir !

Itsik (*Itsik démonte le viseur du fusil et le tend à Ismaïl*) Comme ça c’est plus pratique.

[16]

Ismaïl Enfin ! Il arrive ! (*Ismaïl regarde par le viseur*). Je ne le vois pas, où est-il ? Regarde toi-même et dis-moi si c'est vraiment lui, s'il vient ici. (*Ismaïl tend le viseur à Itsik, qui se met à observer à son tour*). Alors… (*Impatient*)

Itsik Quoi, alors ?

Ismaïl Alors, tu le vois ?

Itsik Non, il a disparu. Il arrive sûrement par l'est, du bord de la pente. Sous cet angle, on ne peut pas le voir.

Ismaïl C'est sûr (*Il réfléchit un instant*). Bon, alors je passe.

Itsik Quoi ? Hors de question !

Ismaïl Comment ça, hors de question ? Tu as dit que tu me laisserais entrer quand Shalom arriverait. Quoi qu'il en soit, tu n'as pas de fusil, pourquoi est-ce que je t'obéirais ?

Itsik Pourquoi tu m'obéirais ? Parce que tu sais très bien ce qui risque de t'arriver si tu passes. Il se trouve que moi je suis ici sans arme, mais plus loin, il y a d'autres points de contrôle, avec des soldats moins sympathiques que moi, et disons que tu n'aimerais pas te présenter devant eux sans avoir reçu de moi une autorisation. Pour que je puisse te délivrer une telle autorisation, j'ai besoin de Shalom.

Ismaïl (*Il réfléchit*) D'accord, Shalom va arriver. Tu peux me laisser passer.

Itsik Il n'est pas encore arrivé. Cela dit, je ne te laisserai pas entrer aussitôt que Shalom arrivera. Dès que Shalom arrivera, je lui demanderai si je peux te laisser entrer, et s'il l'autorise, je te laisserai entrer à ce moment-là.

Ismaïl Ce n'est pas ce que nous avons convenu.

Itsik Nous n'avons rien convenu du tout. On n'est pas ici en situation de passer des accords. Il s'est passé ici beaucoup de choses auxquelles personne n'a donné d'accord préalable. Tu ne passes pas tant que Shalom n'a pas donné son accord.

Ismaïl Mais tu as dit que…

Itsik Chuuut… (*Ils tendent l'oreille*) Il approche.

Ils deviennent stressés, ils commencent à maladroitement mettre un peu d'ordre, ils s'agitent dans tous les sens, Itsik remet sa chaussure, reboutonne sa chemise, Ismaïl déplace des objets, Itsik les re-déplace après lui. Puis ils cessent toute activité, se redressent, tendus, et scrutent l'entrée à une extrémité de la scène. Silence. Entre Menahem, un homme âgé avec une brouette dont le contenu est recouvert d'un sac.

Itsik Shalom ?
Menahem Shalom, shalom !

[17]

Itsik Tu n'es pas Shalom ?
Menahem Shalom ? Moi, non. Je m'appelle Menahem.
Itsik Menahem.
Menahem Menahem.
Ismaïl Pas Shalom ?
Menahem Non, certainement pas Shalom.
Itsik et Ismaïl sont déçus ; ils se taisent.
Itsik Tu ne sais pas où est Shalom ?
Menahem Non, je ne connais aucun Shalom. Je viens du centre de distribution de Jérusalem et de la Samarie. C'est Shimrit qui est responsable de la région de Judée, mais comme elle vient d'être opérée, Amos la remplace. Mais Shalom, non, connais pas. Vous parlez peut-être du Shlomo de la colline au sud ? Il y a aussi Selma et Yéhoudit de l'organisation *Kolna*, qui elles aussi donnent un coup de main pour la distribution. Vous vouliez peut-être parler de l'un d'entre eux ?

Silence.

Itsik, Ismaïl (*Ensemble*) Non, on parlait de Shalom.
Menahem Shalom ? Alors non, je ne connais aucun Shalom. Vous pensiez que c'était moi ?
Itsik, Ismaïl Oui, c'est ce qu'on pensait.
Menahem Ce n'est pas grave, cela m'arrive souvent, que les gens me prennent pour quelqu'un d'autre. Une fois on m'a pris

pour un certain Élie, et une autre fois, pour un type qui s'appelait Avimélech (*Amusé*). Est-ce que j'ai une tête à m'appeler Avimélech ? Non, je suis seulement Menahem. Ah, il y a aussi eu la fois où quelqu'un, dans la rue, m'a appelé « Lucky ! », mais peut-être bien qu'il appelait son chien (*Il s'interroge*) Quoi qu'il en soit, personne n'a jamais pensé que je m'appelais Shalom. (*Silence*). Il fait chaud aujourd'hui, hein ?

Ismaïl Il fait chaud.

Menahem Il fait chaud tous les jours, hein ?

Itsik Il fait chaud.

Menahem Bon, (*Il consulte une liste, et en fonction, extrait des paquets de la brouette*) ça, ça vient du « Mouvement pour le bien-être des soldats », c'est pour toi (*Il tend le paquet à Itsik*), celui-ci, de l'organisation « Gardiens vigilants », et celui-là, (*Il saisit une Bible*) de l'association « Les gardiens de Dieu en faveur des gardiens ». Maintenant à ton tour (*À Ismaïl*). Celui-ci t'est envoyé par l'organisation « Tout vient d'Allah », celui-là de « We Stand with Palestine » et cet autre (*Il tient un Coran*) de l'association « Les Gardiens d'Allah préservent les gardiens ».

Itsik Merci beaucoup.

[18]

Ismaïl *Shoukran.*

Menahem J'ai là aussi des feuilles de coloriage et des feutres de couleur envoyés par je ne sais plus quelle organisation. C'est possible qu'ils soient restés dans la brouette après la dernière distribution. Peu importe, je vous les laisse. Il y a aussi une pochette de crayons de couleur, je crois qu'il n'y manque que le vert. Vous voudrez peut-être les utiliser, qui sait, il paraît que cela détend. Bon, moi je bouge, il fait trop chaud, ici (*Il recouvre la brouette à l'aide du sac et se dirige vers la sortie*). Shalom à vous, au revoir !

Ismaïl Shalom.

Itsik Shalom.

Menahem sort.

Ismaïl Qu'est-ce qu'on fait, maintenant ?

Itsik Maintenant ? On attend.

Ismaïl On attend Shalom.

Itsik On n'a pas le choix.

Ismaïl Oui. (*Il réfléchit*) Et s'il n'arrive pas aujourd'hui ?

Itsik Si ce n'est pas aujourd'hui, il arrivera demain !

Ismaïl Demain ?

Itsik Demain.

Ismaïl Demain ! (*Il s'énerve*)

Itsik Demain, demain.

Ismaïl Demain, et encore demain, et encore demain. De combien de « demain » penses-tu que je dispose ? À la fin je quitterai ce monde, et qu'est-ce qu'il restera de moi ? Une ombre ? Un paquet d'os sous un buisson de merde ? Et même pas ça, si ça se trouve.

Itsik Toi, tu trépasseras peut-être, mais tu seras remplacé par un autre Ismaïl, et moi par un autre Itsik. En somme, nous resterons là pour toujours. Les visages changeront, les noms, les voix, mais nous resterons ici de toute éternité. Cela comporte un aspect réconfortant, non ?

Ismaïl Je finirai comme ce type de ton histoire, avec son manteau de fourrure infesté de puces.

Itsik C'était le manteau du gardien.

Ismaïl Du gardien, du type, pour ce que ça change.

[19]

Itsik Et comment, que ça change, cela fait une différence colossale. À chacun son dû. (*Il se lève et se dirige vers les paquets*).

Ismaïl (*Se parlant à lui-même*) J'ai envie de rentrer à la maison.

Itsik Tu veux des cornichons ?

Ismaïl Donne.

Itsik ramène une boîte de conserve. Ils s'assoient manger.

Itsik	Nous pourrions rendre l'endroit plus agréable.
Ismaïl	Comment ça, plus agréable ?
Itsik	Tu sais bien, plus confortable.
Ismaïl	Qu'est-ce qu'on pourrait bien arranger ?
Itsik	Tu sais bien, pousser un peu les choses. Par exemple, on pourrait déplacer ce rocher et le mettre ici, et mettre celui-ci par là, ce serait plus confortable.
Ismaïl	Quoi, ces rochers-là ?
Itsik	Oui, toi tu feras rouler ce rocher jusqu'ici et moi je ferai rouler cet autre jusque là.

Ils sortent tous les deux de la scène et reviennent en faisant rouler devant eux, avec beaucoup d'efforts et de grandes difficultés, des rochers qu'ils placent au centre de la scène côte à côte, devant le poste de contrôle. Ils s'assoient.

Itsik	C'est plus confortable, non ?
Ismaïl	Oui. (*Silence*) Quel ennui.
Itsik	Oui, quel ennui.
Ismaïl	Il y a des trucs, là-bas (*Il désigne les paquets d'un signe de tête*). On pourrait passer le temps.
Itsik	Seulement des chaussettes et des slips. Et des boîtes de conserve.
Ismaïl	Et des cahiers de coloriage.
Itsik	Oui.
Ismaïl	Je préférais comme c'était avant.
Itsik	Sans les rochers ?

[20]

Ismaïl	Sans.
Itsik	Alors on peut les remettre.
Ismaïl	On peut.
Itsik	Viens, on les remet.
Ismaïl	Oui.

Ils font rouler les rochers vers l'extérieur de la scène et reviennent s'asseoir sur le sol. Leur tête est appuyée contre la barrière du poste de contrôle. Ils sont près l'un de l'autre, épuisés. Ils restent sans bouger.

Itsik	Il fait tellement chaud.
Ismaïl	Très très chaud.
Itsik	L'enfer.
Ismaïl	L'enfer.
Itsik	Ouais.
Ismaïl	Ouais.
Itsik	Bien que la lumière baisse, il fait encore affreusement chaud.
Ismaïl	Oui, très chaud.
Itsik	Ouais.
Ismaïl	Ouais. (*Silence*) Tu sais quoi, nous pourrions tout simplement nous lever et partir.
Itsik	C'est vrai.
Ismaïl	Ouais.
Itsik	Peut-être.
Ismaïl	Viens, on s'en va.
Itsik	On s'en va.

Ils restent assis. Silence.

Ismaïl	C'est mieux. Je partirai – et je ne reviendrai plus.

[21]

Itsik	Tu vas me laisser tout seul ?
Ismaïl	C'est mieux qu'on se sépare.
Itsik	(*Contrarié*) C'est mieux.
Ismaïl	Je m'en vais.
Itsik	C'est bon, va-t'en.
Ismaïl	Je ne reviendrai plus.
Itsik	Va-t'en d'ici et ne reviens plus.
Ismaïl	En fait, je reviendrai.
Itsik	*Shalom.*

Ismaïl *Shalom.* (*Il reste assis. Silence*) Alors il viendra demain, c'est sûr, hein ?

Itsik Demain, sûr et certain.

Ismaïl Alors demain.

Itsik Demain.

Silence.

Ismaïl Je me sens un peu fatigué. Et toi, tu n'es pas fatigué ?

Itsik Un peu. Mais demain sera un nouveau jour.

Ismaïl C'est vrai, demain sera un nouveau jour.

Itsik commence à agiter son pied, on voit qu'il est à nouveau gêné. Après quelques instants d'efforts, il saisit un bâton et l'introduit dans sa chaussure pour tenter d'en extraire un caillou. Il continuera à le faire jusqu'à la fin de la scène.

Itsik Alors demain ? Demain il viendra ?

Ismaïl Qui ?

Itsik Shalom.

Ismaïl Si ce n'est pas demain alors quand ?

Silence.

[22]

Itsik On va partir d'ici. Chacun de son côté.

Ismaïl C'est ce qu'il y a de mieux à faire.

Itsik Partons.

Ismaïl Chacun de son côté.

Itsik *Shalom.*

Ismaïl *Shalom.*

Ils restent assis. Itsik est au même endroit qu'au début de la première scène, occupé à fouiller dans sa chaussure à l'aide du bâton. Par moments il essaie de retirer sa chaussure, et ainsi de suite.

FIN.

אני אמות אם אני אמות

עפיף שליוט

הדמויות:
הנשיא
הצעיר

מערכה ראשונה

תמונה ראשונה

הבמה ריקה מאדם, מוסיקה של מארש צבאי נשמעת מבחוץ, הנשיא נכנס בצעדים גדולים ומוגזמים כצועד בצעדה צבאית רשמית, בעקבותיו צעיר הנושא תיק ומביט ימינה ושמאלה כאילו היה שומר הראש של הנשיא.

הנשיא עומד בפני הקהל, ואז הצעיר מתקדם בהדרגה לכיוון הקהל. הנשיא מרים את ידו ומברך, כך נוהג גם הצעיר –

המוסיקה נפסקת, ואז נשמע קול פרה –

הנשיא מביט בשעונו –

הנשיא: השעה עשר, זה הזמן לקפה, (*פונה לצעיר*) הקפה מוכן?

הצעיר: כן.

הנשיא: טוב, מצוין, אני אבוא בעצמי לקחת את הקפה לכבודי.

הצעיר: חלילה כבוד הנשיא!

הנשיא: (*בעצבנות מפתיעה*) אני משועמם, לא יודע מה לעשות. אבוא בעצמי לקחת קפה, כלומר אני ורק אני.

הצעיר: סליחה כבוד הנשיא.

הנשיא: סליחה?! לאחר מעשה אתה אומר סליחה?

הצעיר: סליחה שאמרתי סליחה.

הנשיא לוקה במצב קפיאה –

הצעיר: יחי כבוד הנשיא. יחי.יחי. יחי.

הנשיא יוצא, והבחור ממשיך למחוא כפיים עד שנשמעת המוסיקה של טקס לגימת הקפה –

הנשיא נכנס ובידיו מגש עם פנג'אן וספל. הוא מניח את המגש על שולחן משרדו כמו שמניחים קורבן לאלים על המזבח –

נעמד מול הפנג'אן ומסתכל –

הנשיא: הי הפנג'אן, אני מצווה עליך למזוג קפה בספל!

הנשיא אוחז הפנג'אן, מרים אותו באיטיות ומוזג קפה לספל –

הנשיא פונה מהצד השני של השולחן, נושא את ספל הקפה ומניח אותו על השולחן מול כיסא הנשיא –

הנשיא: (*מפנה את דבריו לכסא*) בבקשה הקפה כבוד הנשיא!

הנשיא חוזר במהירות הבזק ומתיישב על כיסאו –

הנשיא: תודה... תודה.

הנשיא לוגם את הקפה –

הנשיא: (*באופן מפתיע*) אוי אלוהים, איזה קפה מצוין.

לוגם מהקפה פעם נוספת –

הנשיא: לא.. זה באמת מצוין.

הנשיא מחזיר את הספל למקומו –

הוא נושא את מגש הקפה באופן תיאטרלי, מלווה אותו אותה מוסיקה שנשמעה בעת כניסתו עם מגש הקפה –

הנשיא מעביר את מגש הקפה לצעיר , הצעיר נוטל את המגש ויוצא, בעוד שהנשיא חוזר לכיסאו, מדפדף בין הניירות, משחק במספר צעצועים המצויים על שולחנו, ואז מגניב מבט לכניסה אל הבמה ופונה בזהירות אל תמונתו התלויה באחת הפינות של הבמה, מסתכל ימינה ואז שמאלה, לאחר מכן הופך

את הציור, ונחשף תצלום של נערה יפה בתנוחה ארוטית. נוטל חצים ומתחיל ליידות לכיוון התמונה –

הצעיר נכנס, ואז הנשיא נבוך והופך את התמונה במהרה –

הנשיא: (*עושה עצמו כועס*) לא די שכבודו לא מבצע את עבודתו כראוי, הוא גם מעז להיכנס למשרדי ללא רשות. מה אתה חושב שאני חבר שלך, או איזה ילד קטן. שמע! אכן אני בעד יצירת אווירה נוחה במקום הזה, אך יש גבול לכל תעלול. אתה רק פקיד אצלי. הבנתָ?!

הצעיר: (*בפחד*) מובן.

הנשיא: אתה מתאר לעצמך שהקפה היום היה חסר סוכר, אכן, הקפה היה חסר סוכר. (*שקט*) האמת מרה, לכן כל אחד צריך להגיד את האמת באופן ישיר וללא הטעיה.

הצעיר: אך כבוד הנשיא...

הנשיא: (*קוטע*) בלי אך, בלי אבל. הקשב פרחח!. המונח "לא", אתה חייב לבטלו. כשאני אומר שאני בעצמי אביא את הקפה, משמע שאני בעצמי אעשה זאת ואני לא רוצה אף הערה.
אכן ההערה שלך הייתה מנומסת ואין בה הסתה. אתה אמרת "חלילה כבוד הנשיא". אך עצם ההערה, גם אם היא מנומסת, מהווה נקודת מוצא למה שמסוכן מזה. הרי היא נקודת מוצא לויכוח, לדעה חופשית, ואז לחשיבה. זה מזיק לעמל שלנו למזיק למולדת ומזיק לאחדות של הציבור הערבי שלנו.

הבחור מוחא כפיים בהתלהבות –

הנשיא: אני התעצבנתי, העצבים שלי, אני מרגיש רע.

הצעיר מסתובב, מניח על ראשו פאה נשית, פונה לנשיא, נשמעת מוסיקה מזרחית מרקידה –

הצעיר מתחיל לרקוד מסביב לנשיא, הוא מתפתל סביבו ומנסה לפתות אותו, הנשיא נענה לפעמים ודוחה לפעמים –

הנשיא: די! מה זה.. אני כיליתי את ימי הזוהר שלי למענכם בכדי לייסד לכם מולדת ואתם רוקדים לי מול העיניים?! זה המקסימום שאתם

יכולים לעשות? איפה ההאדרה.. איפה הנצחת הדמות כדי שתיכנס להיסטוריה מהדלת הקדמית ביותר.

במהלך דברי הנשיא, הצעיר מורידאת הפאה וקושר עניבה על צווארו –

הצעיר: ברוך הבא נשיאנו הגדול
משחררנו מכל רעה
אל... אל תשאירנו לבדנו
אתה גיבורנו וסמלנו
אתה שומר המולדת שלנו
אתה הב' הל' והמ'.

הנשיא: הב' הי' והמ'?

הצעיר: הל'.

הנשיא: הל'?! מה כוונתך פרחח?!

הצעיר: (*בפחד*) אני מה כוונתי?!

הנשיא: אלא מה? זמני יקר. אני הנשיא. אתה מבין מה זה 'נשיא'?!

הצעיר: בוודאי. 'נשיא' משמעו אדם חשוב כמותך.

הנשיא: (*בכעס*) כמותך?! זאת אומרת שיש מישהו חשוב ואני כמותו?!

הצעיר: סליחה אדוני הנשיא, לא התכוונתי למה שחשבת.

הנשיא: (*בקושי שולט בעצביו*) אתה רוצה גם ללמד אותי על מה לחשוב? אוי אתה בצרה צרורה.

הצעיר: (*לעצמו*) איזה צרה!

הנשיא: הקשב! עוד לא נולד זה שיכול ללמד אותי על מה לחשוב. ואני יודע מה הייתה כוונתך ומה שהסתובב בראשך יותר ממה שאתה יודע על עצמך שחשבתָ.

הצעיר: למה הכוונה? אני לא מבין.

הנשיא: בטח שלא תבין מזה אף מילה. לא כל אחד מבין מה שאני אומר. אני גדול, אני גאון, אני תופעה שלא תחזור על עצמה בהיסטוריה של האנושות.

הצעיר: (*לעצמו*) האדם הזה מטורלל לחלוטין.

הנשיא: אתה בני, צעיר בראשית דרכך. חסר ניסיון. אין לך ניסיון. אכן כך, יכול להיות שלמדת וגם קראת כמה ספרים וחוברות, אבל זה עדיין לא אומר שאתה ברמת ההשכלה והידע שלי.

הצעיר: סליחה! אני סיימתי אוניברסיטה..

הנשיא: (*קוטע אותו*) אתה כלום.. אתה אפס. כשאני מדבר כולם שותקים. שאל את הפקידים, השרים במדינה. אף אחד לא פותח את הפה שלו כשאני מדבר (*מתעשת*) גם כשאני לא מדבר. (כאילו שהוא נואם) אני אדם..

הצעיר: (*קוטע אותו*) מובן! אבל..

הנשיא: (*בכעס היסטרי*) בלי אבל. אמרתי אל תיכנס לדבריי. הסברתי והזהרתי אותך.

הצעיר: הרשה לי.

הנשיא: לא ארשה לך. שתוק. רק תקשיב. אף מילה, אף נשימה. שקט.. דממה (*שקט*) אתה שומע את השקט?!

הצעיר: (*מופתע*) כן... מה?!

הנשיא: לא לא לא.. ה׳כן׳ שאמרת אינה מבטאת את הרעיונות שחשבתי עליהם. אתה צריך לומר ׳כן׳ בלי סימן שאלה, בלי לערער, כדי שנבין שאתה מסכים לדבריי. אבל ה׳כן׳ שאתה אמרת, היא לא ה׳כן׳ שהייתי רוצה לשמוע.

הצעיר: אבל ה׳כן׳ שאמרתי היא לא אותה ׳כן׳ שאתה חשבת שחשבתי עליה, זו היא ה׳כן׳ שלי ולא שלך.

הנשיא קופא במקומו –

הצעיר חש בשינוי המפתיע שפקד את הנשיא.

הצעיר: (*בזהירות*) כבוד הנשיא! כבוד הנשיא!

הנשיא: (*בעצב עמוק*) זו הפעם הראשונה בחיים שלי שבה מישהו חושב שהוא חושב ולא מה שאני חושב שהוא צריך לחשוב. זה מצער! חבל! חבל!

הצעיר: (*חש נבוך*) סליחה אם ...

הנשיא: (*קוטע*) סליחה?! כמה קלה המילה הזאת. מבצעים לינצ׳ים ואומרים ׳סליחה׳.. כובשים אדמות של אחרים ואומרים ׳סליחה׳...

הצעיר: (*קוטע*) אנא, אל תייחס חשיבות יתר למילה הזאת

הנשיא: לא בני. המילה ׳סליחה׳ היא תירוץ לכל הפשעים שבוצעו, שמתבצעים ושיתבצעו על פני האדמה. מי שהכניס את המילה הזאת למילון של השפה הוא פושע בחסות החוק.

הצעיר: פושע בחסות החוק?! פושע בחסות החוק?! איזה יופי. שם נהדר. משפט שייכנס להיסטוריה בגדול... פושע בחסות החוק?! אתה כבוד הנשיא איש אדיר. אתה גאון. אתה תופעה בלתי חוזרת בהיסטוריה האנושית.

הנשיא: (*משחק אותהביישן*) תודה... תודה.

הצעיר: (*מפגין כעס*) לא, שום תודה.

הנשיא: (*באימה*) למה?!

הצעיר: כי אתה באמת אדיר. אני אומר את האמת. אומר מה שאני רואה. ואם אני אומר את האמת, משמע שלא מגיע לי תודה על מה שעשיתי. אני לא ממציא טיל. אמרתי שאתה גאון ואתה אכן גאון.

הנשיא מביט בצעיר בהתרגשות, ואז מתקרב אליו ומחבק אותו בהתרגשות –

הנשיא: אתה האדם הראשון שמגלה את האמת על פני האדמה. כל האנשים עיוורים ורק אתה רואה. כולם חירשים ורק אתה שומע . אותך חיפשתי כל חיי. אתה האיש המושלם בשבילי. איפה היית. למה איחרת לבוא?!

הצעיר: (*חש שהוא שולט במצב*) אתה לא רק גאון, אתה.. אתה.. אתה מעל לבני אנוש.

הנשיא: (*כמעט מסומם*) תוסיף.. תגיד עוד.

הצעיר: אתה.. אתה תופעה בלתי חוזרת בהיסטוריה. (*מביט בו בקריאת תיגר*) אתה.. אתה אל .

הנשיא: אנא חדל! אני לא יכול יותר.

הצעיר: לא, אני רוצה לספר ולגרום לכל האנשים להקשיב (*נעמד על השולחן וצורח*) הקשיבו! הקשיבו אנשים! הקשיבו חיות הבר והדו חיים! הדגים! הזוחלים! העופות! הנשיא הוא היצור הכי גדול בעולם.. הכי גדול מבין אלה שנולדו ומבין אלה שעדיין לא נולדו.

הנשיא: די! רחם עליי. אני הולך למות.. אני מת .. זהו מתתי .. (*הנשיא נופל ארצה*)

– סוף התמונה הראשונה –

תמונה שנייה

הנשיא שרוי בעילפון והצעיר מנסה להעירו –

הצעיר: אדוני הנשיא! .. אדוני!.. אד אד!

הנשיא: (*מעולף חלקי*) מה.. איפה אני.. מי?

הצעיר: אתה כאן.. במקום בטוח.. מה אתה מרגיש?

הנשיא: אני מרגיש לא טוב.. אני מרגיש.. בא לי..

הצעיר: מה בא לך.. הריסה? כנאפה?

הנשיא: לא.. לא

הצעיר: חומוס פול?

הנשיא: לא..לא

הצעיר: אז מה בא לך?

הנשיא: בא לי.. בא לי.. להיות פטריוט.

הצעיר: עכשיו אני אביא לך מאצל... (*חוזר בו*) מה אמרתָ?!

הנשיא: אני אומר לך בא לי להיות פטריוט.

הצעיר: אה למה לא, כולם רוצים להיות פטריוטים.. אבל אתה חושב שאנשים יאמינו לך?!

הנשיא: למה שלא יאמינו לי?!

הצעיר: כי מעולם לא היית̈ פטריוט. להפך, בתי הסוהר שלך מלאים בפטריוטים ולוחמי חירות.

הנשיא: (*בכעס*) אלה לא פטריוטים, הם חושבים עצמם פטריוטים, או שאנשים נתנו להם לחשוב שהם פטריוטים. מי שבוגד בנשיא בוגד במולדת. אני המולדת והמולדת היא אני.

הצעיר: אם כך, אם אתה מתעקש להיות פטריוט, אין מנוס ממקלחת פטריוטית כדי לנקות אותך מהעבר ומה שהיה בעבר.

הנשיא: ובכן ?!

הצעיר: קדימה למקלחת.

מוסיקה מזרחית שקשורה לרחיצת החתן בחתונה ערבית מלווה את התמונה. הצעיר מביא קערת מים על שולחן גלגלים –

הצעיר מתקרב לנשיא, מוציא מהאגן כד מים ושופך על ראש הנשיא –

הצעיר: ניקינו אותך מתקופת האימפריאליזם, ניקינו אותך.

הנשיא: יקולל האימפריאליזם.

הצעיר: (*חוזר על אותה פעולה*) שטפנו אותך מהתקופה של הקולוניאליזם.. שטפנו אותך.

הנשיא: לא.. לקולוניאליזם.

הצעיר: (*חוזר על אותה תנועה*) שטפנו אותך מבוגדנות שטפנו אותך.

הנשיא: אני יורק על הבוגדנות.

הצעיר: (*מביט ובודק את הנשיא*) עכשיו נהיית פטריוט, בן של פטריוט.. (פוצה בשירה) והחופש זורם בדם הצעירים, קדימה חזרו אחרי דבריי יקיריי החופש זורם בדם הצעירים. את מי אתם אוהבים?

הנשיא: אני.

הצעיר: את מי אתם אוהבים?

הנשיא: אותי.

הצעיר: הנשיא שלנו פטריוט

הנשיא: הי הי.

הצעיר: ואמא שלו פטריוטית.

הנשיא: הי הי.

הצעיר: ודודה שלו פטריוטית.

הנשיא: הי הי.

הצעיר: וסבתא שלו יש בה פטריוטיות.

הנשיא: הי הי הי... אחי כמה יפה הפטריוטיות כשהיא מגיעה אחרי הבוגדנות ומעוררת את הגוף!

הצעיר: (*לוחש באוזן הקהל*) כמו הזונה שחוזרת בתשובה. (לנשיא בקול רם) כעת קח את הלכלוך שלך ואת הטינופת שלך והבא לי כוס תה.

הנשיא: סליחה אתה מדבר אליי?!

הצעיר: יש מישהו כאן חוץ ממך?!

הנשיא: אבל אני הנשיא.

הצעיר: אבל אתה הפכת לפטריוט.

הנשיא: נכון, ברשותך.

הנשיא יוצא כשהוא גורר את השולחן שעליו קערת המים, בעוד הצעיר יושב על מושב הנשיא, ואז מתקרב לתמונה של הנשיא, מביט בה לרגע, מביא חץ ומתכונן ליידות אותו על התמונה, נכנס הנשיא נושא מגש שעליו ספל קפה –

הנשיא: בבקשה קפה.

הצעיר: (*מכה בידו על השולחן*) מי אמר לך שאני אוהב קפה. אני רוצה תה, משמע תה.

הנשיא: אבל אני חושב שקפה יותר טוב מתה. קפה יעורר אותך ויגרום לך לחשוב בצלילות.

הצעיר: זה מה שאתה חושב. אבל אני חושב אחרת. אני חושב שתה יותר טוב בשבילי מקפה.

הנשיא: תה, שיהיה תה, בקשתך "עלא ראסי" على راسي.

הצעיר: לא, אני רוצה אותו על המגש.

הנשיא: גם חמוד. הוי אתה מתנה, אתה..

הצעיר: אף מילה. השטויות האלה מזיקות ולא מועילות.

הנשיא: כן אדוני (*מתכונן לצאת*)

הצעיר: רגע! אנחנו חייבים לדבר בכנות.

הנשיא: לא, עדיף שיישאר כך.

הצעיר: מוזר.. למה כל פעם שאני אומר לך בוא נדבר בכנות אתה פוחד?

הנשיא: בכנות, הכנות תמיד יוצרת בעיות.

הצעיר: אבל לכל סיפור יש התחלה וסוף.

הנשיא: (*באימה*) מה כוונתך?!

הצעיר: האדם נולד קטן, אחר כך הוא גדל, גדל וגדל, עד שהוא נהיה זקן.. ואז לא משנה כמה הוא גדול, יבוא יום..

הנשיא: (*קוטע*) אל תמשיך.. אני לא רוצה לשמוע.

הצעיר: אבל אתה לא יכול לברוח מהאמת כל הזמן.

הנשיא: (*בהיסטריה*) אני לא בן אנוש . אני נצחי, לא אמות. לא אמות. אתה מבין?! אני אחיה לנצח... לנצח.

הצעיר: (*בעורמה*) אנחנו חייבים למצוא דרך, להציל את האנושות מהסכנה של איבוד אדם גדול כמוך.

הנשיא: אנא מצא פתרון. אני אמות אם אני אמות.

הצעיר מורה לנשיא לעמוד בצד והוא נענה –

נשמעת מוסיקה המשרה אווירת יראה –

במהלך המוזיקה, הצעיר מכניס אוסף של פסלים ומניח אותם במקומות שונים על הבמה. הנשיא בוהה בהם –

הצעיר: (*לפסלים*) אחיי ואחיותיי! היום אנחנו על סף החלטה היסטורית, ואולי אף על סף תקדים בהיסטוריה האנושית. בשל חשיבות הנושא ורצינותו, הזמנתי אתכם היום לישיבת חירום.
(*בקול המשווה לעצמו התרגשות*) אחיי! כבוד הנשיא יהפוך לאיש נצח. הוא לא ימות. הוא איש נצח. הוא איש שיחיה לעד.
(*הנשיא במצב של מתח וציפייה*)
ייתכן שחלקכם ישאלני כיצד? ואחרים לא יאמינו. אכן העניין הזה הוא כמעט בלתי אפשרי, ואף בלתי אפשרי באמת..אבל...אבל..
אין בלתי אפשרי אצל כבוד הנשיא.
יחי הנשיא לנצח...יחי...יחי
(*רגע של שקט. הנשיא נרגש יותר*)
אחיי, הגעתי להמצאה מבריקה. בעוד כמה רגעים אדפיס מספר עותקים של כבוד הנשיא, לאחר מכן אדפיס עוד ועוד עותקים, כדי שנמלא את העולם בכבוד הנשיא. (*בהתרגשות*) כולנו הנשיא והנשיא הוא כולנו.
(*רגע של שקט*)
הגיעה השעה הקריטית

הצעיר אוחז בנשיא ומובילו בכיוון אחד הפסלים, מניח על הפסל תמונה של הנשיא ומפנה אותה לכיוון הקהל ואז צוחק צחוק היסטרי –

הצעיר פונה לנשיא.

הצעיר: מזל טוב... הניסוי הצליח.

הצעיר מעמיד פנים שהוא נבהל בגלל הצלחת הנסוי –

הצעיר: אתה הנשיא והנשיא הוא אתה. (*לפסל נוסף*) אתה הנשיא והנשיא הוא אתה.
(*חוזר על אותו תהליך עם כל הפסלים*)
בזמן זה, הנשיא נע בין הפסלים ומנסה לוודא מה שקורה –

הנשיא: (*לפסלים*) אהובים שלי, כל ה'אני' שלי.. כמה יפים. ה'אניים' שלי. בואו אחריי. תודה לגדולה שלי שאפשרה לי לצפות לגדולה שלי. פרו ורבו, מלאו את העולם ב'אני' שלי. מהיום והלאה אין 'הוא' ו'היא' ו'אתה' ו'אתם' ו'הם' ו'הן'.. יש רק דבר אחד (צוחק בהיסטריה).. 'אני' ורק 'אני'.

הצעיר: אבל אתה יותר גדול מכל ה'אניים' האלה.

הנשיא: טוב, איך האנשים יצליחו להבדיל בין אני שהוא אני, לבין אני שהוא לא אני?

הצעיר: אבל כבוד הנשיא, ה'אני' שהוא לא אתה הוא אתה.

הנשיא: אז מה מצבי עכשיו? מי אני?

הצעיר: אתה אחד מה'אניים' האלה. אתה הפסקת להיות אחד, אתה נהיית קבוצה גדולה של 'אניים'.

הנשיא: (*בשמחה היסטרית*) הייתכן? הייתכן שכל אלה יהיו אני? הייתכן ש'אני' יהיה יותר מאני יחיד?! אבל 'אני' הוא יחיד ואי־אפשר להפוך אותו לרבים.

הצעיר: אין כזה דבר בלתי אפשרי לגבי כבוד הנשיא. בעצם אתה כל התיאוריות והאקסיומות הקיימות ואלה שעתידות להתקיים בעולם.

(*הצעיר מביט בנשיא לפתע, כאילו גילה משהו*)

הצעיר: אתה יודע מה נוכל עוד לעשות?

הנשיא: (*מנסה לשלוט בעצביו*) אנא, אני כבר לא עומד בהאדרה יותר גדולה מזו שאני מצוי בה.

הצעיר: (*בקריאת תיגר*) אני יכול להדפיס ממך עותק נוסף על כוכב אחר ואפילו במערכת שמש נוספת.

הנשיא: איך זה ייתכן? לא, אתה מגזים.

הצעיר: הדרךְ, כבוד הנשיא, אי אפשר להכילו במסגרת היקום הזה.

הנשיא: לאן עוד נגיע? ליקום יש סוף לכל דבר יש סוף.

הצעיר: חוץ מהדרךְ שאין לה סוף. אתה העבר, ההווה והעתיד.

הנשיא: אם כך, צריך לערוך ישיבת חירום עם ה'אניים' שלי בכדי לדון בעדכונים האחרונים.

הצעיר: (*בערמומיות*) מותר לי להצטרף לישיבה?

הנשיא: (*נבוך*) אתה חשוב לי מאוד, אבל אתה לא יכול להיות בישיבה כי היא מצומצמת לי ולעצמי. הישיבה צרה מאוד.

הצעיר: זכותך להיוועד עם עצמך, בלי לחצים והשפעות חיצוניות. אני אמתין לך בחדר קבלה, כך גם אמנע מזרים להיכנס לישיבה.

הנשיא: רעיון מצוין.

הצעיר יוצא –

הנשיא מביט בפסלים, בודק אותם היטב, מסתובב ביניהם –

הנשיא: (*לפסלים*) אחיי, ברגעים היסטוריים אלה אנו נפגשים כדי לדון בנושא גדולת האדם המסוגל לכל דבר. האם אתם ערים לגדולתו של הישג זה?! האם אתם מעכלים מה שקורה סביבכם?! (*רגע של שקט*) מדוע אתם לא עונים?! למה אתם לא מביעים את דעתכם?! האם זה כי האירוע גדול יותר ממה שאתם יכולים להכיל?! האם זה כי הדבר הדהים אתכם כל־כך עד שהלשונות שלכם...?! אם הייתם מעכלים את הגדולה שאנו מצויים בה כעת?! לו הייתם יכולים להיכנס למוחי... הלוואי שהייתם מגיעים לרמת התבונה המחוננת שלי, אז הייתם קולטים את גדולת מה שקורה מסביבכם. אחיי... כל אחד מכם הוא אני. אתם קולטים? כל אחד מכם הוא אני. זאת אחריות גדולה. מרגע זה אינכם אתם. אתם זה אני. זה מצריך מכם לערוך שינוי גדול בחייכם. אסור לכם לטעות כי אני לא טועה. עליכם לנסוק מעל לתכונות האנושיות. אתם לא בני אדם, אתם אני... ורק אני. לסיכום, אני מודה לכם שיכולתם להטמיע אותי בתוככם, והפכתם להיות לאני. עד שיקרו דברים נוספים והתפתחויות חדשות בנוגע לגדולתי, אני מברך אתכם ומאחל לכם חיים מאושרים, עוד ועוד גדולה, ושבכל ישיבה תהיו אני.

מערכה שנייה

תמונה ראשונה

– מוסיקה רועשת, קולות מצביעים על התכוננות לאירוע חשוב –

– הפסלים הוצבו בצורה מקבילה לבמת הנאומים –

– הנשיא נכנס על כיסא גלגלים, הצעיר דוחף אותו, הוא אוחז במיקרופון –

הצעיר: גבירותיי ורבותיי.. הנה אנו מעבירים לכם בשידור חי וישיר את האירוע החשוב ביותר בהיסטוריה האנושית.. הוא עומד לדבר. כל העולם עומד דום, ממתין לנשיא, מצפה לשמוע מה שהנשיא יאמר. האמינו או לא, זה קורה כאן ועכשיו.. אני עומד לצידו, אני רואה אותו בשלמותו. אני נדבק אליו, אני נוגע בו, זה הוא.. זהו הנשיא.

(*לנשיא*) כבוד הנשיא, מהיכן נתחיל וכיצד נתחיל? המילים מתארכות והזמן קצר. מה מהי עמדת כבודו לגבי מה שקורה לאחים שלנו הפלסטינים בגדה המערבית?

הנשיא: אנחנו מברכים את העם הזה המחזיק מעמד, הרעב, הבוכה.

הצעיר מביט בנשיא כדי שימשיך את דבריו –

הנשיא: המחזיק מעמד, הרעב, הבוכה.

הצעיר: אבל מה עשה כבודו למען העם הזה?

הנשיא: לא הפסקנו לצרוח יום ולילה, ערכנו 242 ועדות עממיות, ביצענו 338 הפגנות תמיכה. אני אישית מגנה את המתקפות נגדם. אני בוכה יומם ולילה על הילדים האלה המנושלים מהזכות לשחק פלאי סטיישן. אלה הם ילדים ללא ילדות (*פורץ בבכי*).

הצעיר: הוי, הנשיא בגדולתו בבשרו ודמו בוכה. הדמעות זולגות מעיניו כמו מפל ניאגרה. הרגש של הנשיא ער מאוד וחזק יותר מנשק ההשמדה וההרג. בעזרת דמעותיו הוא מסוגל לשחרר את כל העבדים שעל פני האדמה. וכעת גבירותיי ורבותיי כבוד הנשיא יישא נאום היסטורי בכדי להסביר את עמדתו לגבי מה ההתפתחויות המתרחשות בזירה הערבית ובעולם כולו.

הנשיא מתקדם ואז משתעל קלות –

הצעיר: (*מוחא כפיים*) יחי כבוד הנשיא.. יחי.. יחי.

הנשיא משתעל –

הצעיר: איפה הכפיים איפה, הלו, מחאו כפיים לנשיא.

הנשיא מקנח את האף –

הצעיר: ברוח ובדם נפדה אותך הנשיא.

הנשיא: א...א...א..

הצעיר: בכל מקום נשיאנו מרעיד את האדמה, בכל מקום נשיאנו מרעיד את האדמה.

הנשיא: שלום עליכם ורחמי האל וברכותיו.

הצעיר מוחא כפיים –

הצעיר מתקרב מהנשיא –

הצעיר: (*לוחש*) מה.. מצאתי חן בעיניך.. איך אני?

הנשיא: מצוין... אתה גדול.. עוד מעט היית הופך לאני.

הצעיר: לא חס וחלילה... כמה שאני לא אהיה, אשאר אני, אי אפשר שאני אהפוך להיות אתה.

הנשיא: נכון. עכשיו צריך לחזק את צעדת גדולתי ולדון בנושא חיי הנצח שלי.

הצעיר: (*בערמומיות*) אבל אתה איש נצח, כבוד הנשיא.

הנשיא: אני חייב לשלוח ממני עותקים לעולמות אחרים, כפי שסיכמנו. אני לא יכול לצמצם את עצמי לעולם הקטן הזה.

הצעיר: בוודאי, אתה גדול על העולם שלא יכול להכיל את גדולתך. (*מוציא יומן מכיסו*) לאיזה עולם אתה רוצה להגיע?

הנשיא: אני רוצה להגיע לעולם שאין בו כאב או סבל.

הצעיר: מדוע אתה ממהר?

הנשיא: למה אתה מתכוון, פרחח?

הצעיר: מיד, כבוד הנשיא.

הצעיר יוצא –

חושך -

תמונה שנייה

הבמה מוארת באור מעומעם –

לפתע יוצא הצעיר לבוש בגדים שחורים, מסכה ונושא קִלְשׁוֹן –

הנשיא: מי אתה ומה רצונך?

הצעיר: אני מלאך המוות. באתי למענך.

הנשיא: אתה בטח טועה.

הצעיר: למה אתה כל כך בטוח?

הנשיא: כי אני איש נצח.

הצעיר: (*באירוניה*) מה אתה סח?!

הנשיא: כמו שאתה שומע. קדימה, לך חפש לך קליינט אחר.. כאן, חביבי, אין לך מה לחפש.

הצעיר: (*בכעס*) מה אתה מדבר שטויות? אני ממהר, אין לי זמן לשטויות. אתה חייב למות וזה סופי.

הנשיא: (*באימה*) מה קרה לך גבר, אני מתלוצץ. מה, אי אפשר להתבדח איתך?

הצעיר: מי אתה שתתבדח איתי? מה, אנחנו חברים? עשינו פעם על האש יחד ?

הנשיא: אם לא עשינו עד היום, נשתה יחד עכשיו. הבא את המנגל, ילד.

הצעיר: שמע, פרחח, ראיתי רבים כמוך אבל לא ראיתי פחדן גדול ממך.

הנשיא: אני פחדן וגם נבל.. אבל תן לי לחיות..האל ישמור את בניך. אפרופו, מה שמו של בנך הבכור?

הצעיר: אין לי ילדים.

הנשיא: אוי, למה?

הצעיר: כי אף אחד לא יכול להמית את בניו, אז כדי לא להיכשל בעבודתי לא ילדתי ילדים, אחרת לא היתה בי תועלת.

הנשיא: טוב. מה עם אשתך?

הצעיר: מה איתה?

הנשיא: אתה יכול להמית אותה?

הצעיר: (*צוחק*) יכול להמית אותה? מה, יש דבר מענג יותר ממות אשתי, התחביב שלי הוא להמית את אשתי.

הנשיא: איזה בן אדם נבל ואגוצנטרי.

הצעיר: מה זה עניינך? אתה בקושי יכול לפתור את הבעיה שלך איתי.

הנשיא: אתה באמת חושב בתומך שאתה יכול להמית אותי.

הצעיר: למה מי כבודו?

הנשיא: אני הנשיא.

הצעיר: שם פס עליך.

הנשיא: מה? כבד את עצמך ודע עם מי אתה מדבר.

הצעיר: אין אצלי לא נשיא ולא שר. כולם הקץ שלהם בידי.

הנשיא: אבל אני שונה.

הצעיר: למה, אחי? הסבר לי?

הנשיא: כי אני לא מת. חבל שהאנושות תפסיד אדם גדול כמוני. חוץ מזה, הדפסתי עותקים מעצמי כדי לא להיגמר. אם תמית אותי מה יהיה עם ה'אניים' שלי?

הצעיר: אתה באמת שונה כי הצלחת להרגיז אותי. נשבע שאם אפגוש עוד לקוח כמוך, אני אתפטר מהעבודה הזאת. נראה איך תסתדרו בלעדיי.

הנשיא: אז תתפטר ואני מבטיח לך שאף אחד לא יתחנן בפניך לחזור בך.

הצעיר: ואתה חושב שהאדמה יכולה להכיל את כל האנשים שלא ימותו. אני זה ששומר על האיזון בעולם.

הנשיא: לא צריך את שיווי המשקל זה.

הצעיר: אוי, אתה ממש הגזמת... זהו, אין לי זמן. בקש בקשה אחת לפני שתמות.

הנשיא: כל בקשה? כל בקשה?

הצעיר: בוודאי.

הנשיא: ואתה מבטיח לי שתגשים אותה?

הצעיר: עליך רק לבקש.

הנשיא: מילה של גבר?

הצעיר: מילה של מלאך המוות. דבר, מה בקשתך?

הנשיא: בקשתי... בקשתי... בקשתי היא שלא אמות.

הצעיר: אתה אדם בלתי נסבל, אתה יודע?. זהו, כבר נגעלתי ממך ואותיר אותך בחיים. אבל שמע.. בעוד מאה, מאתיים או אלף שנה - גם אם תתחנן בפניי להמית אותך, לא אמית אותך.

הנשיא: היה בטוח שלא אדרוש ממך בקשה כזאת.

הצעיר: לך, הרסת לי את הפרנסה, האל יהרוס את פרנסתך.

הצעיר יוצא –

הנשיא: אני לא מאמין. אני חי... אני חי. ניצחתי את מלאך המוות. (*רגע של שקט*) קר לי.. יכול להיות שמפחד. אוי, כמה שמלאך המוות מפחיד.

הצעיר נכנס בבגדיו הרגילים –

הצעיר: למה אתה רועד?

הנשיא: קר לי.

הצעיר יוצא ונכנס עוד פעם להניח עליו שמיכה –

הצעיר: כיסיתי אותך.

הנשיא: עדיין קר לי.

הצעיר: (*בסלידה*) מה לעשות בשבילך?

רגע של שקט –

הנשיא: (*בעצב עמוק*) אתה השתנית מאוד.

הצעיר: אתה זה שפוחד הרבה.

הנשיא: היה כאן מלאך המוות. עוד רגע היה קוטף את נשמתי.

הצעיר: אז מה ?!

הנשיא: אני אומר לך '*מלאך המוות*'. אתה יודע מה זה '*מלאך המוות*'?

הצעיר: ואתה הנשיא, הנשיא, אתה יודע מה זה '*הנשיא*'?

הנשיא: די.

הצעיר: (*נדהם*) כבוד הנשיא, מה יש לך?

הנשיא: נמאס לי מהשבחים הכוזבים.

הצעיר: שבחים כוזבים? לא אני לא יודע מה קרה לך. מלאך המוות באמת הפחיד אותך.

הנשיא: אנא, אתה לועג לי. כל עוד אני כאן..אני ואתה לבדנו, אני חש בגדולה ומרגיש שמח.. אבל כשאני פוגש מישהו אחר, אני מגלה שאני שקר שאתה המצאת.

הצעיר: די מספיק, אל תגיד אף מילה. אתה.. אתה.. השתגעת, אתה, אתה כלום, אתה..

הנשיא: (*קוטע*) קח את דבריך והסתלק מפניי.

הצעיר: (*נדהם*) אתה מגרש אותי?

הנשיא: (*בעצב עמוק*) זאת ההחלטה הכי קשה שלקחתי בחיים.

הנשיא כורע ברך ושובק חיים –

הצעיר נכנס ומכסה את הנשיא בסדין לבן –

מוסיקה נשמעת, אותה מוסיקה שנשמעה בתחילת ההצגה, הצעיר מביט לרחוק, ואז יוצא מהפתח דרכו נכנס בתחילת ההצגה –

– סוף –

بموت إذا بموت

عفيف شليوط

الفصل الاول

- المشهد الاول -

- المسرح خال, تنبعث من الخارج موسيقى لمارش عسكري, يدخل الرئيس بخطوات كبيرة مبالغ فيها وكأنه يسير في استعراض عسكري رسمي, يسير في أعقابه شاب يحمل حقيبة ويلتفت يمينا ويسارا وكأنه الحارس الشخصي للرئيس.

يقف الرئيس وقفة مواجهة للجمهور, فيتقدم تدريجيا باتجاه الجمهور. يرفع الرئيس يده ويضرب سلام تحية فيفعل ذات الشيء الشاب –

- تتوقف الموسيقى، ثم ينبعث صوت بقرة-

- ينظر الرئيس الى ساعته-

الرئيس: الساعة عشرة, صار وقت القهوة,(للشاب) القهوة جاهزة؟

الشاب: نعم

الرئيس: طيّب,عظيم, أنا جاي بنفسي أجيب القهوة لحضرتي.

الشاب: استغفر الله يا سيادة الرئيس!

الرئيس: (بعصبية مفاجئة) أنا جاي بنفسي أجيب القهوة, يعني أنا وبس.

الشاب: آسف يا سيادة الرئيس.

الرئيس: آسف؟! بتعمل عملتك وبتقول آسف؟

الشاب: آسف لأني قلت آسف.

الرئيس: يجب وضع حد لهذه المهزلة, التي تعيق عملنا وتؤدي الى شللنا, مما يسيء الى سمعتنا

أمام الصحافة والرأي العام. ونظرًا لتصرفك الأهوج, فسأعقد معك اليوم اجتماعًا طارئًا
بعد شرب القهوة مباشرة.

الشاب: عاش سيادة الرئيس. عاش. عاش. عاش.

- يخرج الرئيس, يتابع الشاب الهتاف والتصفيق الى أن تنبعث موسيقى طقس شرب القهوة-

- يدخل الرئيس حاملا الصينية على أنغام الموسيقى, وكأنه يحمل قربانًا على مذبح الآلهه-

- يضع الرئيس الغلاية على طاولة مكتبه, يقف في مواجهة الغلاية متأملًا –

الرئيس: أيتها الغلاية, آمرك أن تصبي القهوة في الفنجان!

- يمسك الرئيس بالغلاية, يرفعها ببطئ ويسكب القهوة في الفنجان -

- يتجه الرئيس من الناحية الأخرى للطاولة, يحمل فنجان القهوة ويضعه على الطاولة أمام كرسي الرئيس-

الرئيس: (موجهًا كلامه الى الكرسي) تفضل القهوة يا سيادة الرئيس!

- يعود الرئيس بسرعة خاطفة ويجلس على كرسيه-

الرئيس: شكرا..شكرا

- يرتشف الرئيس القهوة-

الرئيس: يا سلام, قهوة ممتاز.

- يرتشف القهوة مرة أخرى-

الرئيس: لا..عن جد ممتاز.

- يعيد الرئيس الفنجان الى مكانه –

- يحمل الرئيس صينية القهوة ويخرج بشكل استعراضي ترافقه الموسيقى ذاتها التي انبعثت في اثناء دخوله وهو يحمل صينية القهوة –

- يسلم الرئيس صينية القهوة للشاب, الشاب يحمل الصينية ويخرج, أما الرئيس فيعود الى كرسيه, يقلب في الاوراق, يعبث في بعض الالعاب الموجودة على طاولته, ينظر خلسة الى مدخل المسرح ويتجه بحذر الى صورته المعلقة بإحدى زوايا المسرح, يلتفت

يمينا ثم يسارا, بعدها يقلب اللوحة, واذ بصورة فتاة جميلة فاتنة. يأخذ أسهمًا ويشرع بضربها على الصورة –

- يدخل الشاب فيرتبك الرئيس ويقلب الصورة بسرعة –

الرئيس: (مفتعلا الغضب) بكفيش حضرتك مقصر في عملك وكمان بتتجرأ وبتدخل مكتبي
بدون استئذان. ما شاء الله, هذا اللي كان ناقص. شو شايفني صاحبك ولا ولد صغير.
اسمع! أينعم أنا مع توفير أجواء مريحة في هذا المكان, بس لكل شيء في حدود.
بضلني أنا الرئيس وانت مجرد موظف عندي. مفهوم؟

الشاب: (بخوف) مفهوم.

الرئيس: ثم هنالك قضية في غاية الأهمية والخطورة. تصور؟ تصور يا استاذ انه القهوة اليوم كان ناقصها سكر. أينعم, القهوة كان ناقصها سكر. (فترة صمت) الحقيقه مرة, ولكن على كل واحد في هذا البلد ان يكشف أوراقه.

الشاب: ولكن يا سادة الرئيس..

الرئيس: (مقاطعا) ملكنش, مبسش. اسمع ولا! لما أنا بقول كلمة ما بدي أي اعتراض, يعني ما بدي أي اعتراض. كلمة لا لازم نلغيها من قاموس اللغه العربية. لما أنا بقول جاي بنفسي أجيب القهوة, يعني أنا بنفسي وما بدي أي اعتراض. أي نعم الاعتراض كان مهذبا ولا يدعو للتحريض، فأنت قلت استغفر الله يا سيادة الرئيس. ولكن مجرد الاعتراض, حتى لو كان مؤدبا, فهو مقدمة لما هو أخطر من ذلك. إنها بداية للنقاش, فالرأي الحر, فالتفكير، وهذا يضر بعملنا ويضر بالوطن ويضر بوحدة جماهيرنا العربية.

- يصفق الشاب مفتعلا الحماس –

الرئيس: (بنشوة) يجب ان نحافظ على هذه الوحدة وبأي ثمن.

الشاب: بالروح بالدم نفديك يا ريسنا. بالروح بالدم نفديك يا ريسنا.
عاش سيادة الرئيس.عاش. عاش. عاش.

- الشاب يقفز، يقوم بحركات متواصلة حول الرئيس –

الرئيس: أنا نرفزت, أعصابي, حاسس حالي متضايق.

- الشاب يستدير، يضع على رأسه باروكة لراقصة، يلتفت الى الرئيس، تنبعث موسيقى شرقية راقصة –

- الشاب يشرع بالرقص حول الرئيس, يحاول التمايل عليه واغرائه, الرئيس يتجاوب تارة ويتمنع تارة أخرى –

الرئيس: بكفي! ايش هذا. ولكوا انا ضحيت كثير من شان هالوطن. انا أفنيت زهرة شبابي من شانكو. من شان أعملكم وطن.. وحضراتكم بترقصولي؟! هذا اللي قدرتم عليه؟ وين التمجيد، وين التعظيم.. وين خلود الشخصية حتى تدخل التاريخ من أوسع ابوابه.

- يخلع الشاب في اثناء كلام الرئيس الباروكة ويضع على رقبته جرافه –

الشاب: أهلا برئيسنا العظيم
محررنا من كل ضيم
اسمك بلالي فوق.. فوق الغيم
وبتظلك انت الفهيم

لا..لا تتركنا لحالنا
انت بطلنا ورمزنا
وانت حارس وطنا
وانت البا واللام والميم

الرئيس: البا واليا والميم؟

الشاب: (مصححًا) اللام.

الرئيس: اللام؟! شو قصدك ولا.

الشاب: (بخوف) قصدي انا ؟!

الرئيس: لكان انا؟! بسرعة انا ما عندي وقت.. لا تضيعلي وقتي.. وقتي ثمين. أنا الرئيس. فاهم شو يعني الرئيس؟!

الشاب: طبعا. الرئيس يعني انسان مهم مثل حضرتك.

الرئيس: (بغضب) مثل حضرتك؟! يعني أنا مش مهم. يعني في واحد مهم وأنا مثله. مش هيك قصدك يا محترم؟! إحكي! ليه ساكت.

الشاب: عفوا يا سيادة الرئيس, أنا ما قصدت ايش انت فكرت.

الرئيس: (يحاول السيطرة على أعصابه) وكمان بدك تعلمني شو أفكر؟ لا وقعتك سودا.

الشاب: (لنفسه) أما علقة!

الرئيس: اسمع ! بعدو ما خلق اللي بدو يعلمني شو أفكر. وأنا بعرف شو كان قصدك وايش فكرت بعقلك أكثر ما إنت بتعرف عن حالك شو فكرت .

الشاب: شو يعني؟ مش فاهم.

الرئيس: جاهل! أنا بفسرلك إيّاها. انت نفسك اللي فكرت, وفي هذه الحالة مش راح تكون موضوعي , وراح تفكر حسب عاطفتك , لأنه نفس الانسان اللي فكر هو اللي بدو يقررر ايش فكر, لهذا تفكيرك غير موضوعي.

الشاب: اعتقد انه كلامك مزبوط مية بالمية, مع انه مشفاهم منه ولا كلمة.

الرئيس: طبعا مش راح تفهم منه ولا كلمة، أنا كلامي مش كل واحد بقدر يفهمه. أنا عظيم , أنا عبقري, أنا ظاهرة لن تتكرر في تاريخ البشرية .

الشاب: (لتفسه) زلمتنا خالص كازه.

الرئيس: انت يا ابني شاب في أول عمرك. غير متمرس. ما في عندك تجربة. أي نعم, ربما تكون دارس , وربما قرأت بعض الكتب والدفاتر, ولكن هذا لا يعني أنك بمستواي الثقافي والعلمي.

الشاب: اسمحيلي! انا تخرجت من جامعة..

الرئيس: (مقاطعا) انت لا شيء.. انت صفر. لما أنا بحكي الكل بسكت. اسأل الموظفين والمسؤولين في الدولة. ما حدا بفتح تمه لما بحكي (مستدركا) ولما بحكيش. (وكأنه يلقي خطابا) أنا انسان..

الشاب: (مقاطعا) واضح ! ولكن..

الرئيس: (بغضب هستيري) ملكنش. قلتلك متقاطعنيش. فهمتك وحذرتك . ولك استغلني.. انت مشمقدر العز اللي انت فيه. مشعارف مع مين عمتحكي. مش كل واحد بتصحله فرصة الاستفادة من أقوالي وأفكاري. انت حظك من السما. ولك أنا واقف قدامك .. استغلني.. أكم دقيقة مرقت وانت مش مستفيد مني. انتوا كلكم هيك بدكم تحكوا ما بدكم تسمعوا, ما بدكم تستفيدوا.

الشاب: اسمحلي.

الرئيس: مش راح اسمحلك. فاهم. أسكت. اسمع وبس. ولا كلمة, ولا نفس. هدوء.. سكوت (فترة صمت) سامع الصمت؟!

الشاب: (مندهشا) نعم؟!

الرئيس: لا لا لا ... نعم بالطريقه اللي انت قلتها لا تعبر عن الافكار اللي فكرت فيها. يجب أن تقول نعم بدون علامة استفهام, حتى نفهم أنك موافق على أقوالي. أما النعم التي أنت قلتها, فهي ليست النعم التي أردت أنا أن أسمعها.

الشاب: ولكن النعم التي قلتها هي ليست نفس النعم التي اعتقدت أنت أني فمكت بها, فهي نعمي أنا وليست نعمك.

- الرئيس يصاب بحاله تجمد –

- الشاب يلاحظ التغيير المفاجئ الذي حل بالرئيس –

الشاب: (بحذر) سيادة الرئيس! سيادة الرئيس!

الرئيس: (بحزن عميق) هاي أول مرة في حياتي حدا بفكر ايش هو بفكر, مش إيش أنا بفكر إنه لازم يفكر. مؤسف! خسارة.. خسارة.

الشاب: (يشعر بالحرج) أنا آسف إذا..

الرئيس: (مقاطعا) آسف؟! ما أهون هالكلمة. آسف! بتعمل عملتك وبتقول آسف . ما هي موضة دارجة هالأيام. بيرتكبوا مجازر وبقولوا آسف.. بحتلو أراضي غيرهم وبقولوا آسف..

الشاب: (مقاطعا) أرجوك , لا تحمل الموضوع أكبر مما يستحق.

الرئيس: لا يا ابني. لا تستهتر بأهمية وخطورة الموضوع. كلمة آسف هي المبرر لكل الجرائم التي وقعت وتقع وستقع على وجه الأرض. إن من أدخل هذه الكلمة على قاموس اللغة، هو مجرم يحميه القانون.

الشاب: مجرم يحميه القانون؟! مجرم يحميه القانون؟! يا سلام. اسم رائع. جملة ستدخل التاريخ من أوسع أبوابه... مجرم يحميه القانون؟! يا سلام... إنت يا سيادة الرئيس عظيم. إنت عبقري. إنت ظاهرة لن تتكرر في تاريخ البشرية.

الرئيس: (يفتعل الخجل) شكرا..شكرا.

الشاب: (مفتعلا الغضب) لأ مش شكرا.

الرئيس: (بذعر) ليه؟!

الشاب: لأنك عظيم عن جد. أنا بقول الحقيقة. بقول إيش أنا شايف. وإذا بقول الحقيقة، معناه أنا ما بستحق الشكر على اللي بعمله. أنا مش عمبخترع صاروخ. كل اللي عملته، قلت الحقيقة اللي هي ناصعة كعين الشمس، قلت إنك عبقري وإنت عبقري.

- ينظر الرئيس للشاب متأثرا, ثم يقترب منه ويحتضنه بانفعال –

الرئيس: انت أول انسان يكتشف الحقيقة على وجه الأرض. كل الناس عميان وانت اللي شايف. كل الناس طرشان وانت اللي سامع. انت اللي كنت أدور عليه طول عمري. انت الشخص المكمل الي. ولك وين كنت. ليه تأخرت؟!

الشاب: (يشعر أنه سيّد الموقف) انت مش بس عبقري، انت..انت.. فوق البشر.

الرئيس: (شبه مخدر) كمان.. قول كمان.

الشاب: انت.. انت ظاهرة لن تتكرر في تاريخ البشرية (ينظر إليه بتحدٍ) انت.. انت إله.

الرئيس: أرجوك بكفي! معدتش أقدر.

الشاب: لأ بدي أحكي وأخلي كل الناس تسمع (يقف على الطاولة ويصرخ) إسمعوا ! إسمعوا أيها الناس! إسمعي أيتها الحيوانات البرية والبرمائية! إسمعي أيتها الأسماك! أيتها الزواحف! أيتها الطيور! إن الرئيس هو أعظم مخلوق في الكون. هو أعظم من في الوجود. إنه أعظم من خُلق ومن سيُخلق.

الرئيس: بكفي! حرام عليك.. بدي أموت.. متت.. خلص متت. (يقع الرئيس أرضًا)

- نهاية المشهد الأول –

-المشهد الثاني –

- الرئيس مغمًاعليه والشاب يحاول إيقاظه –

الشاب: سيدي الرئيس!..سيدي!..سدسد!

الرئيس: (في شبه غيبوبة) ها.. أنا فين.. مين؟

الشاب: انت هون بأمان..ها.. إيش حاسس، إيش مالك؟

الرئيس: متضايق.. حاسس.. جاي على بالي..

الشاب: إيش جاي على بالك.. هريسة كنافة؟

الرئيس: لأ..لأ

الشاب: حمص فول؟

الرئيس: لأ.. لأ

الشاب: لكان إيش جاي على بالك؟

الرئيس: جاي على بالي..جاي على بالي.. أصير وطني.

الشاب: اسا بجبلك إياها من عند (متراجعا) إيش قلت؟

الرئيس: عمبقولك جاي على بالي أصير وطني.

الشاب: آه وماله، ما هي موضة هالأيام، كله بدو يصير وطني.. بس فكرك الناس رايحين يصدقوك؟

الرئيس: وليه ما يصدقوني؟!

الشاب: لأنك عمرك ما كنت وطني. بل على العكس سجونك ملانة بالوطنيين والمناضلين.

الرئيس: (غاضبا) هدول مش وطنيين، هدول مفكرين حالهم وطنيين، أو الناس خلوهم يفكروا حالهم وطنيين. إن من يخون الرئيس يخون الوطن، أنا الوطن والوطن أنا.

الشاب: ما دامك مصمم تصير وطني، فلا بد من حمام وطني من كعب الدست، وبهذه الطريقة منظفك من الماضي وأيام الماضي.

الرئيس: إذا؟!

الشاب: الى الحمام.

- تنبعث موسيقى مرافقة للمشهد، يُحضر الشاب طشت ماء على طاولة مع عجلات –

- يقرب الشاب الرئيس منه، يُخرج من الطشت طاسة مياه ويسكبها على رأس الرئيس –

الشاب: نظفناك من عهد الامبريالية نظفناك.

الرئيس: يلعن أبو الامبريالية.

الشاب: (يعيد الحركة ذاتها) غسلناك من فترة الاستعمار..غسلناك.

الرئيس: لا.. للاستعمار.

الشاب: (يعيد الحركة ذاتها) لحلحناك من العمالة لحلحناك.

الرئيس: تفو على العمالة.

الشاب: (متأملا ومتفحصا الرئيس) وإسة صرت وطني ابن وطني.. (يسحج) والحرية بدم الشباب، الحرية بدم الشباب. وردوا ورايا يا أحباب الحرية بدم الشباب. وحبيبكم مين؟

الرئيس: أنا.

الشاب: بتحبوا مين؟

الرئيس: أنا.

الشاب: ريسنا وطني.

الرئيس: يويا.

الشاب: وأمه وطنيه.

الرئيس: يويا.

الشاب: وسته وطنيه.

الرئيس: يويا

الشاب: وعمته وطنية.

الرئيس: يويا.

الشاب: وبسته وطنيه.

الرئيس: يويا يويا يويا...خي ما أحلى الوطنية بعد العمالة، بتجوهر البدن.

الشاب: (يهمس في أذن الجمهور) مثل توبة القحبة. (للرئيس بصوت مرتفع) وإسه ضب وسخك ولم عفنك وجبلي فنجان شاي.

الرئيس: معلش عم تحكي معي؟!

الشاب: آه معك، ليه في حدا غيرك هون؟!

الرئيس: بس أنا الرئيس.

الشاب: بس إنت صرت وطني.

الرئيس: آه.. صحيح، عن إذنك.

- يخرج الرئيس جارا الطاولة وعليها الطشت، أما الشاب فيجلس على مقعد الرئيس، ثم يقترب من صورة الرئيس، ينظر إليها مليًا، ثم يحضر سهما ويستعد لرميه على الصورة، عندها يدخل الرئيس حاملا صينية وعليها فنجان قهوة –

الرئيس: تفضل فنجان القهوة.

الشاب: (يضرب بيده على الطاولة) ومين قالك أنا بحب القهوة. أنا بدي شاي يعني شاي.

الرئيس: بس أنا بفكر إنه القهوة أحسن من الشاي، القهوة بتخليك تصحصح وتفكر مزبوط.

الشاب: هذا إيش إنت بتفكر. بس أنا بفكر غير اللي إنت بتفكره. أنا بفكر إنه الشاي أحسنلي من القهوة.

الرئيس: شاي شاي، أمرك على راسي.

الشاب: لأ بدي اياها على الصينية.

الرئيس: وكمان دمك خفيف. يا سلام إنت هدية. إنت..

الشاب: ولا كلمة. أنا ما بحب هذا الحكي الفاضي اللي بضر ما بنفع.

الرئيس: حاضر (يهم بالخروج).

الشاب: لحظة! احنا لازم نحكي بصراحة.

الرئيس: لأ خلينا هيك أحسن.

الشاب: لأ انا بفضل نحكي مع بعض وبمنتهى الصراحة.

الرئيس: دخيلك.. طنيب عليك، خلينا هيك أحسن.

الشاب: غريب.. ليش كل ما أقلك تعال نحكي بصراحة بتخاف؟

الرئيس: بصراحة الصراحة دايما بتعمل مشاكل. ثم أنا عايش بحلم جميل، فخليني مبسوط على حلمي.

الشاب: بس لكل قصة في بداية ونهاية.

الرئيس: (بذعر) شو قصدك؟!

الشاب: الانسان بخلق صغير، وبعدين بكبر وبكبر وبكبر، لحتى يصير عجوز.. وبعدين مهما كان عظيم راح ييجي يوم..

الرئيس: (مقاطعًا) متكملش.. بديش أسمع.

الشاب: لكن ما بتقدر تهرب من الحقيقة كل الوقت.

الرئيس: (بهستيريا) أنا مش إنسان. أنا خالد. مش راح أموت. مش راح أموت. فاهم؟! أنا راح أعيش للأبد..للأبد.

الشاب: (بخبث) إسمع! إنت ظاهرة لن تتكرر في تاريخ البشرية. إنت عظيم وحرام تموت. لازم نلاقي حل وننقذ البشرية من خطر فقدان إنسان عظيم زيّك.

الرئيس: دخيلك لاقي حل. أنا بموت إذا بموت.

الشاب: متخفش. طول ما أنا موجود متخفش.

- يشير الشاب للرئيس بأن يقف جانبًا فيفعل –

- تنبعث موسيقى فيها ايحاء بجو من الرهبة –

- يُدخل خلالها الشاب مجموعة التماثيل ويضعها في أماكن مختلفة على خشبة المسرح، والرئيس ينظر ساهمًا –

الشاب: (للتماثيل) أيها الاخوة والأخوات!
اليوم نحن بصدد صدور قرار تاريخي، بل سابقة في تاريخ البشرية. ونظرًا لأهمية وخطورة الموضوع، دعوتكم اليوم لهذا الاجتماع الطارئ.
(بصوت مفتعلا الانفعال) إخواني! إنّ سيادة الرئيس سيصبح خالدًا. إنّه لن يموت.إنّه خالد..خالد الى الأبد.
(الرئيس في حالة توتر وترقب)

ربما يسألني بعضكم كيف؟ وربما بعضكم لن يصدّق. فعلًا إن الأمر شبه مستحيل، بل مستحيل فعلا..لكن..لكن...لا مستحيل لدى سيادة الرئيس.
عاش الرئيس الى الابد..عاش..عاش.
(لحظة صمت، الرئيس يزداد توترا)

اخواني، لقد توصت الى اختراع عبقري. سأقوم بعد عدة لحظات بطبع عدة نسخ عن سيادة الرئيس، وسأطبع فيما بعد نسخا أخرى وأخرى, لنملأ الدنيا بسيادة الرئيس (بانفعال) كلنا الرئيس والرئيس كلنا.
(لحظة صمت)

حانت اللحظة الحاسمة.

- يمسك الشاب بالرئيس ويقوده نحو أحد التماثيل، يضع عليها صورة الرئيس ويوجهها للجمهور ثم يضحك ضحكة هستيرية –

- يتجه الشاب نحو الرئيس -

الشاب: (للرئيس) مبروك... نجحت التجربة.

- الرئيس في حالة ذهول –

الشاب: (لأحد التماثيل) انت الرئيس والرئيس انت. (لتمثال اخر) انت الرئيس والرئيس انت.
(يعاود الكرة مع كافة التماثيل)

- في اثناء ذلك يتحرك الرئيس بين التماثيل وهو يحاول التأكد من صحة ما يجري –

الرئيس: (للتماثيل) حبيباتي أناياتي.. ما أحلى الأنايات تبعوني. أخ، شكرا لعظمتي اللي خلتني أشوف هذا اليوم العظيم.
اكثروا، اكثروا وملوا الأرض بأناياتي. من يوم وطالع فش هو وهي وانت وانتوا وهم وهن.. في اشي واحد بس
(يضحك بهستيريا).. أنا وبس أنا..
ياه ما أجمل الدنيا.. صار إلها معنى.. صار إلها طعمة ولذة.. صارت الدنيا أنا.. أنا وبس أنا.

الشاب: بس انت أعظم أنا من بين كل الأنايات.

الرئيس: طب كيف الناس بدها تقدر تميز بين أنا اللي هي أنا، وبين أنا اللي هي مش ـنا؟

الشاب: لكن يا سيادة الرئيس، الأنا اللي هي مش انت هي انت.

الرئيس: يعني إسه شو وضعي؟ مين أنا؟

الشاب: انت كل واحد من هدول الأنايات .انت بطلت واحد، انت صرت مجموعة كبيرة من الأنايات.

الرئيس: (بفرح هستيري) آه.. أنا مش مصدق اللي عمبصير. معقول؟
معقول كل هدول يكونوا أنا؟ معقول الأنا تصير أكثر من أنا ؟! بس الأنا مفرد ولا يمكن تصير جمع.

الشاب: لا مستحيل لدى سيادة الرئيس. من اليوم وطالع لا في قواعد ولا نظريات. انت قواعد اللغة العربية، وانت كل النظريات والبديهيات اللي انوجدت في الكون واللي راح تنوجد.

(ينظر الشاب للرئيس بشكل مفاجئ وكأنه اكتشف شيئا ما)

الشاب: بتعرف شو ممكن نعمل كمان؟

الرئيس: (محاولا تمالك أعصابه) أرجوك بطلت أتحمل عظمة أعظم من العظمة اللي أنا موجود فيها.

الشاب: (بتحد) ممكن أطبع منك نسخة ثاني على كوكب ثاني أو مجموعة شمسية ثانية.

الرئيس: معقول؟ لا انت عمبتبالغ.

الشاب: عظمتك يا سيادة الرئيس لا يمكن أن تنحصر في إطار هذا الكون.
إنّ هذا الكون ضيّق عليك وعلى عظمتك.

الرئيس: لوين ممكن نوصل؟ لكل شيء في نهاي. للكون في نهاي، لكل نظام في نهاي.

الشاب: إلا لعظمتك ما إلها نهاي.

الرئيس: معقول؟

الشاب: طبعا، لأنك انت البداي والنهاي. انت الماضي والحاضر والمستقبل.

الرئيس: إذا لازم أعمل اجتماع طارئ مع أناياتي لبحث المستجدات الأخيرة.

الشاب: (بخبث) مسمحلي أحضر الاجتماع؟

الرئيس: (محرجا) انت مهم عندي كثير. بس لا يمكن إنك تدخل هذا الاجتماع لأنه مقتصر علي وعلى نفسي. فالاجتماع ضيّق جدا.

الشاب: حقك تجتمع مع نفسك ودون ضغوطات وتأثيرات خارجية. أنا بستناك في غرفة الاستقبال، ومن مرّة بمنع أي انسان غريب يفوت على الاجتماع.

الرئيس: فكرة ممتازة.

- يخرج الشاب -

- الرئيس ينظر للتماثيل، يتفحصهم جيدا، يتجول بينها –

الرئيس: (للتماثيل) اخواني، في هذه اللحظات التاريخية، نجتمع لنبحث في موضوع عظمة الانسان القادر على كل شيء. الذي حطّم المعجزات، والذي أثبت للقاصي والداني أنه لا مستحيل على وجه الأرض.
هل تدركون عظمة هذا الانجاز؟! هل تستوعبون ما يجري من حولكم؟! (فترة صمت) لماذا لا تجيبون؟! لماذا لا تعبرون عن رأيكم؟! الأن الحدث

أعظم من أن تستوعبوه؟! الأن الأمر أذهلكم، فأصبحت ألسنتكم عاجزة عن الحركة؟!

آه لو تدركون عظمة ما نحن فيه الآن ! آه لو تدخلون في هذه اللحظات الى دماغي، لتستوعبوا عظمتي وعظمة تفكيري... يا ليتكم تصلون الى مرحلة عبقريتي، حتى تستطيعون استيعاب عظمة ما يجري من حولكم.

اخواني.. إن كل واحد فيكم هو أنا. هل تفهمون؟ كل واحد فيكم هو أنا. إنها مسؤولية كبيرة. فأنتم منذ هذه اللحظة ليس أنتم. بل أنتم أنا. وهذا يحتم عليكم اجراء تغيير جذري في حياتكم. يجب أن لا تخطئوا فأنا لا اخطئ. يجب أن تفكروا بمستوى عبقريتي. عليكم أن تترفعوا عن السمات البشرية، فأنتم لستم بشرا، بل أنتم أنا.. وفقط أنا.

وفي النهاية أشكركم على أنكم استطعتم استيعابي في داخلكم وتحولكم الى أنا. والى أن تحدث أمور أخرى وتطورات جديدة لعظمتي، أحييكم وأتمنى لكم حياة سعيدة ونحو المزيد من العظمة. وكل اجتماع وأنتم أنا.

- يدخل الشاب –

الشاب: شو خلص الاجتماع؟

الرئيس: أولا خلص الاجتماع. ثانيا، كيف حضرتك بتدخل من دون استئذان؟

الشاب: أولا متأسف. ثانيًا في صحفيين سمعوا عن الاجتماع وحاولوا يدخلوا الى قاعة الاجتماعات وأنا اللي منعتهم.

الرئيس: برافو عليك.

الشاب: بس عشان ما يغلبونا الصحفيين أنا بقترح نبلش المؤتمر الصحفي.

الرئيس: فكرة ممتازة.

- نهاية المشهد الثاني -

الفصل الثاني

- المشهد الأول-

- موسيقى صاخبة، أصوات تشير الى الاستعداد لحدث هام –

- وضعت التماثيل بشكل مواز لمنصة الخطابات –

- يدخل الرئيس على كرسي على عجلات يجره الشاب وهو يحمل ميكرفونا –

الشاب: سيداتي سادتي... ها نحن ننقل اليكم بالبث الحي والمباشر وعبر الأقمار الاصطناعية أهم حدث في تاريخ البشرية. إنه سيتكلم، إنه سينطق وسيفضفض. العالم بأسره بانتظار أعظم مخلوق في الكون ليقول ما عنده، مواقفه، آراءه حول ما يجري وما سيجري وما لن يجري في العالم.
العالم بأسره يقف صامتا في انتظار الرئيس، وفي انتظار ما سيقوله الرئيس. صدقوا أو لا تصدقوا، إنّ ذلك يحدث هنا والآن.. إني أقف بجانبه، إني أراه كاملا لا ينقصه اصبعا أو أيّ شيْ آخر. إني ألتصق به، إني ألمسه، إنه هو.. إنه الرئيس.
(للرئيس) سيدي الرئيس من أين نبدأ وكيف نبدأ؟ الحوار يطول والزمن قصير، فما هو موقف سيادتكم مما يجري لإخواننا الفسطينيين في الضفة الغربية؟

الرئيس: نحن نحيي هذا الشعب الصامد الجائع الباكي.

- الشاب ينتظر الرئيس لكي يتابع حديثه –

الرئيس: الصامد الجائع الباكي.

الشاب: ولكن ماذا فعل سيادتكم من أجل هذا الشعب؟

الرئيس: إننا لم نتوقف عن الصراخ ليل نهار، عقدنا 242 اجتماعا شعبيا، أقمنا 338 مظاهرة تضامنية، وأنا شخصيًا استنكرت الاعتداءات عليهم. إني أبكي ليل نهار هؤلاء الاطفال المحرومين من لعبة الأتاري، إنهم أطفال بلا طفولة، إنهم أطفال بلا طفولة (يجهش بالبكاء).

الشاب: يا سلام، الرئيس بعظمته وبلحمه وشحمه يبكي. الدموع تنهار من عينيه كشلالات نياغارا. عاطفة الرئيس الجياشة أقوى من أسلحة الدمار والقتل. إنه بدموعه قادر على تحرير كل المستعبدين على وجه الأرض.
والآن سيداتي سادتي سيلقي سيادة الرئيس خطابه التاريخي ليشرح وجهة نظره مما يجري من تطورات على الساحة العربية وفي العالم قاطبة.

- يتقدم الرئيس ثم يتنحنح –

الشاب: (يصفق) عاش سيادة الرئيس..عاش..عاش.

- الرئيس يقح –

الشاب: وين الكف وين، ولكم صفقوا للرئيس.

- الرئيس يمخط –

الشاب: بالروح بالدم نفديك يا ريس.

الرئيس: أ..أ..أ..

الشاب: بالطول بالعرض ريسنا يهز الأرض.
بالطول بالعرض ريسنا يهز الأرض.

الرئيس: والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

- الشاب يصفق –

- الشاب يقترب من الرئيس –

الشاب: (همسا) ها..أعجبتك..كيف أنا؟

الرئيس: ممتاز..ولك انت عظيم..ولك لولا شوي صرت إنت أنا.

الشاب: لا استغفر الله.. مهما كنت أنا بظل أنا، ولا يمكن إنه أصير أنا إنت.

الرئيس: صحيح. وإسة يجب أن نعزّز مسيرة عظمتي، لازم نتباحث في موضوع خلودي وسرمديتي.

الشاب: (بخبث) بس إنت خالد يا سيادة الرئيس.

الرئيس: أنا لازم أبعث مني نسخ لعوالم أخرى زي ما اتفقنا. أنا لا يمكن أحصر حالي في هذا العالم الصغير. أنا حاسس حالي بدي أختنق في هاي الكرة الأرضية، وسعوها شوي، يا عمي بنفعش هيك.

الشاب: طبعا طبعا إنت أكبر من هذا العالم الصغير اللي مش قادر يستوعب عظمتك (يخرج مفكرة من جيبه) لأي عالم بدك تتسهل؟

الرئيس: بدي أروح لعالم حيث لا وجع ولا ألم.

الشاب: وليش مستعجل؟

الرئيس: شو قصدك ولا؟

الشاب: في الحال يا سيادة الرئيس.

- يخرج الشاب –

- يعتم المسرح –

- نهاية المشهد الأول من الفصل الثاني –

- المشهد الثاني –

- يضاء المسرح اضاءة خافتة –

- يظهر فجأة الشاب يرتدي ملابسا سوداء وقناعا ويحمل شاعوبا -

الرئيس: (بخوف) انت مين وشو بدك؟

الشاب: أنا عزرائيل جاي أجيب أجلك.

الرئيس: أكيد إنت غلطان .

الشاب: شو اللي خلاك تتأكد؟

الرئيس: لأنه أنا سرمدي ما بموت.

الشاب: (بسخرية) شو هالحكي؟!

الرئيس: زي ما انت سامع. يا الله روح دورلك على زبون ثاني.. هون حبيبي ما إلك خبز.

الشاب: (بغضب) شو عمبتخرف؟ أنا مستعجل، ما في عندي وقت للمسخرة. بدك تموت يعني بدك تموت.

الرئيس: (برعب) شو مالك يا زلمة عم بمزح. شو ما بتلقى مزح.

الشاب: شو يابا في بيناتنا مزح؟ شو مقدحين كاسات مع بعض؟

الرئيس: إذا ما قدحنا إسة منقدح. هات الكانون يا ولد.

الشاب: اسمع ولا.. أنا شايف عن شكلك كثير بس أجبن منك ما شفت.

الرئيس: أنا جبان وندل كمان.. بس خليني أعيش.. الله يخليلك أولادك. على فكرة ايش اسم ابنك الكبير؟

الشاب: أنا ما عندي أولاد.

الرئيس: عزا ليه؟

الشاب: لأنه الواحد ما بقدر يموت أولاده، فعشان ما أفشل بشغلتي ما خلفت أولاد، بعدين أنا بنفعش.

الرئيس: طب ومرتك؟

الشاب: مالها مرتي؟

الرئيس: بتقدر تموتها؟

الشاب: (يضحك) بقدر أموتها؟ ولك في ألذ من موتة المرة. أي أحلى متعة في الحياة إنه أموّت مرتي. أنا هوايتي أموّت مرتي.

الرئيس: أما واحد لئيم وشوفيني.

الشاب: ولك انت شو دخلك.. إنت حل مشكلتك معي ما حدا قدك.

الرئيس: إسه معلش عنجد إنت مفكر من كل عقلك إنك بتقدر تموتني.

الشاب: ليه مين حضرتك؟

الرئيس: أنا الرئيس.

الشاب: طز.

الرئيس: شو؟ احترم نفسك واعرف مع مين عمتحكي.

الشاب: أنا لا عندي رئيس ولا وزير. كلكم نهايتكم على ايدي.

الرئيس: بس أنا غير شكل.

الشاب: ليه يابا؟ فهمني؟

الرئيس: لأنه أنا ما بموت. لأني عظيم وحرام البشرية تخسر انسان عظيم زيي. ثم أنا طبعت كذا نسخ عن حالي عشان ما أخلص. فإذا خلصت علي شو مع أناياتي؟

الشاب: لا عنجد انت غير شكل لأنك قدرت تنرفزني. ولك شو انت بدك تجنني. أي والله والله إذا بصادفني كمان زبون زيّك راح أستقيل من هالشغلة. تشوف كيف بدكم تعرفوا تدبروا حالكم بدوني.

الرئيس: انت استقيل وأنا بوعدك إنه ولا واحد يترجاك تسحب استقالتك.

الشاب: وفكرك الأرض راح تسع الناس اللي ما بموتو. أنا اللي بحافظ على التوازن اللي على الأرض.

الرئيس: وبلا هالتوازن.

الشاب: لا انت تخنتها.. يا الله ما في عندي وقت، أطلب أيّ طلب قبل ما تموت.

الرئيس: أي طلب، أي طلب؟

الشاب: طبعا.

الرئيس: وبتوعدني إنه تلبيلي إياه؟

الشاب: ولك آه بس أطلب.

الرئيس: كلام زلام؟

الشاب: كلام عزرائيل، احكي شو طلبك؟

الرئيس: طلبي.. طلبي.. طلبي إني ما أموت.

الشاب: بتعرف إنّك واحد سمج وما بتنعطى وجه. أنا خلص قرفت منك وتاركك تعيش. أما وينك.. بعد مية متين أو ألف سنة، إذا إجيت تترجاني أموتك مش راح أموتك.

الرئيس: كون مطمئن إنه مش راح أطلب منك هذا الطلب.

الشاب: روح يا شيخ، قطعت رزقي الله يقطع رزقك.

- يخرج الشاب –

الرئيس: أنا مش مصدق حالي. أنا عايش.. أنا عايش. غلبته لعزرائيل.
(فترة صمت) أنا بردان.. معقول من الخوف؟ يما قديش عزرائيل بخوف.

- يدخل الشاب بملابسه العادية –

الشاب: مالك بترج؟
الرئيس: بردان.

- يخرج الشاب ويدخل مرة أخرى ليضع عليه حراما –

الشاب: غطيتك.
الرئيس: بعدني بردان.
الشاب: (باشمئزاز) شو أعملك؟

- فترة صمت -

الرئيس: (بحزن عميق) إنت تغيرت كثير.
الشاب: ما هو إنت عم تخاف كثير.
الرئيس: يا عمي كان هون عزرائيل ولولا شوي راح ميجيب أجلي.
الشاب: حتى ولو.
الرئيس: عمبقولك عزرائيل، عزرائيل، عارف شو يعني عزرائيل؟
الشاب: وانت الرئيس. الرئيس، عارف شو يعني الرئيس؟
الرئيس: بكفي.
الشاب: (مذهولا) سيدي الرئيس مالك؟
الرئيس: زهقت من المدح الكذاب. الحقيقة مرّة.
الشاب: مدح كذاب ؟ لا إنت أبصر شو صارلك. هذا عزرائيل خوفك عن جد.
الرئيس: بترجاك انت عمتضحك علي. طول ما أنا هون .. أنا وياك لحالنا، بحس بالعظمة وبكون مبسوط..بس أقابل حدا ثاني بكتشف إنه أنا كذبة إنت اخترعتها.
الشاب: بكفي خلص، متحكيش ولا كلمة. إنت.. إنت.. إنت انجنيت، إنت.. إنت ولا إشي، إنت
الرئيس: (مقاطعا) احمل اغراضك وارحل عني.
الشاب: (مذهولا) بتطردني؟
الرئيس: (بحزن عميق) هذا أصعب قرار أخدته بحياتي.

- الرئيس يجثو على ركبتيه ويلفظ أنفاسه الأخيرة –

- يدخل الشاب ويغطي الرئيس بالشرشف الأبيض –

-تنبعث الموسيقى التي استخدمت في بداية المسرحية، ينظر الشاب الى البعيد، ثم يخرج من حيث دخل في بداية المسرحية-

-انتهت-

Si je meurs, j’en mourrais

Afif Shlewet

Personnages :
Le président
Le jeune homme

Acte I

Scène 1

Aucune présence sur scène. On entend, provenant de l’extérieur, une musique martiale. Le président entre à grands pas exagérés, comme dans un défilé militaire. **[2]** *Il est suivi par un jeune homme qui porte une mallette et jette des coups d’œil de tous côtés à la manière d’un garde du corps.*

Le président s’immobilise en face du public ; le jeune homme s’approche lui aussi du public, progressivement. Le président lève un bras, comme pour remercier l’assemblée.

La musique s’arrête. On entend alors un beuglement.
Le président regarde sa montre.

Président Il est dix heures, c’est l’heure du caté. (*En s’adressant au jeune homme*) Le café est prêt ?

Jeune homme: Oui.

Président Bien, parfait, je viendrai moi-même servir le café préparé en mon honneur.

Jeune homme: Que Dieu nous en préserve, Président !

Président (*Agacé, de façon surprenante*) Je m’ennuie, je ne sais pas quoi faire. Je viendrai moi-même prendre mon café, moi et nul autre.

Jeune homme: Pardon, Monsieur le Président.

Président Pardon ? Tu demandes pardon après coup ?

Jeune homme: Pardon d'avoir dit pardon. (*Le président se fige*) Longue vie à Monsieur le Président ! Hourra. Hourra. Hourra.

Le président sort, le jeune homme continue à frapper des mains jusqu'à ce qu'on entende la musique de la « cérémonie du café ». Le président entre. Il tient à la main un plateau avec une cafetière orientale et une tasse, qu'il pose sur son bureau à la façon dont on poserait une offrande sur l'autel d'un temple. Il se tient face à la cafetière et la regarde.

Président Hé, cafetière, je t'ordonne de servir le café dans la tasse !

[3]

Le président saisit la cafetière, la soulève lentement et verse le café dans la tasse. Ensuite il passe de l'autre côté de la table en portant la tasse et la pose en face du fauteuil.

Président (*S'adressant au fauteuil*) Je vous en prie, voici le café de Monsieur le Président. (*Puis après s'être rapidement assis dans le fauteuil*) Merci, merci… (*Il boit une gorgée de café. Étonné*) Ah, mon dieu, quel excellent café. (*Il prend une seconde gorgée*) Non… il est vraiment parfait.

Le président repose la tasse sur le plateau, et de manière très théâtrale, il emporte le plateau. En fond, la musique de la cérémonie du café. Il donne le plateau au jeune homme, qui le prend et sort pendant que le président retourne s'asseoir dans son fauteuil. Le président feuillète des papiers et joue avec des figurines posées sur la table. Après un regard furtif vers l'entrée de la scène, il se dirige vers le coin où est suspendu son portrait encadré. Il jette de nouveau des coups d'œil à droite et à gauche puis retourne le tableau : apparaît une belle jeune femme dans une pose érotique. Il prend des flèches et commence à les jeter sur la « cible ». Le jeune homme entre. Le président, gêné, retourne le tableau précipitamment.

Président (*Prend un air colérique*) Non seulement Monsieur n'exécute pas son travail comme il faut, mais de plus il ose entrer dans mon bureau sans autorisation. Que vas-tu t'imaginer,

que je suis ton ami, ou **[4]** peut-être un enfant. Écoute ! Je suis de fait en faveur d'instaurer ici une atmosphère détendue, mais il y a des limites à tout. Tu n'es que mon employé. C'est compris ?

Jeune homme: (*Effrayé*) Compris.

Président Tu te rends compte qu'aujourd'hui, il manquait du sucre dans le café ? De fait, il manquait de sucre. (*Silence*). Une amère vérité. Voilà pourquoi tout le monde doit dire la vérité de façon claire et nette.

Jeune homme: Mais Monsieur le Président…

Président (*Lui coupant la parole*) Pas de « mais » qui tienne, sans « mais » ! Écoute bien, voyou ! Le terme « mais », tu le retires de ton vocabulaire. Quand je dis que je vais moi-même apporter le café, cela signifie que je vais le faire et que je ne veux plus entendre un mot.

Il est vrai que ta remarque était polie et sans une once d'insolence. Tu as dis « Dieu nous en préserve, Monsieur le Président ». Mais le seul fait d'avoir émis une remarque, même une remarque polie, représente en soi une amorce dangereuse. C'est l'amorce d'une discussion, d'une opinion personnelle, et donc d'une réflexion. Cela porte atteinte à nos efforts en faveur de la patrie et cela nuit à l'unité de notre public arabe.

Le jeune homme applaudit avec enthousiasme.

Président Je me suis énervé. Mes nerfs. Je me sens mal.

Le jeune homme se retourne. Il revêt une perruque féminine, fait de nouveau face au président. On entend une musique de danse orientale. Il commence à danser autour du président avec des mouvements lascifs et provoquants. Par moments le président se laisse séduire, à d'autres, il le repousse.

[5]

Président Assez ! Je vous ai sacrifié mes plus belles années afin de vous constituer une patrie et vous, vous venez danser

sous mon nez ? C'est tout ce que vous trouvez à faire ? Qu'avez-vous fait de la glorification… de la sanctification du héros qui le fera pénétrer dans l'histoire par la grande porte ?

Pendant le monologue du président, le jeune homme retire la perruque et noue une cravate autour de son cou.

Jeune homme: Bienvenue à notre grand président
À notre libérateur
Ne… Ne nous abandonne pas
Notre héros et notre symbole
Gardien de la patrie
Tu es notre B, notre L et notre A

Président Notre B, notre R et notre A ?

Jeune homme: Notre L.

Président Notre L ? Qu'est-ce que tu sous-entends, voyou ?

Jeune homme: (*Effrayé*) Moi ?

Président Et qui d'autre ? Mon temps est précieux. Je suis le président. Tu comprends ce que cela signifie, « Président » ?

Jeune homme: Évidemment. « Président », cela signifie : un homme aussi important que vous.

Président (*En colère*) Que vous ? Cela signifie qu'il existe quelqu'un d'important et que je suis comme lui ?

Jeune homme: Pardon, Monsieur le Président, je n'ai pas voulu dire ce que vous pensez.

[6]

Président (*Il peine à se contenir*) Tu veux aussi m'enseigner quoi penser ? Oh, tu viens de t'attirer de très gros ennuis.

Jeune homme: (*En aparté*) Quelle poisse !

Président Écoute ! Celui qui m'apprendra à quoi penser n'est pas encore né. Je sais pertinemment ce que tu voulais dire et je sais quelles pensées te tournaient dans la tête encore mieux que toi tu penses le savoir.

Jeune homme: Que voulez-vous dire ? Je ne comprends pas.

Président Évidemment, que tu n'y comprends rien. Tout le monde n'est pas à même de comprendre ce que je dis. Je suis grand, je suis génial, je suis un événement unique en son genre dans l'histoire de l'humanité.

Jeune homme: (*En aparté*) Ce type est complètement timbré.

Président Toi, mon fils, tu es encore à l'aube de ta vie. Tu n'as pas d'expérience. Pas de vécu. Il se peut néanmoins que tu aies étudié, que tu aies lu quelques livres et quelques brochures, mais cela ne suffit pas à te mettre à mon niveau d'éducation et de connaissance.

Jeune homme: Pardon ! Je suis diplômé d'université…

Président (*Lui coupant la parole*) Tu n'es rien… Zéro. Quand je parle, on se tait. Demande aux fonctionnaires et aux ministres d'état. Personne n'ouvre la bouche quand je parle (*Il se reprend*). Ou quand je ne parle pas. (*Comme s'il prononçait une harangue*) Je suis un homme…

Jeune homme: (*Lui coupant la parole*) Bien sûr ! Mais…

Président (*Colère hystérique*) Il n'y a pas de « mais » ! Je t'ai dit de ne pas me couper la parole. Je te l'ai expliqué et je t'ai mis en garde.

Jeune homme: Avec votre permission.

[7]

Président Pas de permission. Tais-toi. Tais-toi et écoute. Pas un mot, pas un soupir. Silence complet… (*Silence*) Tu entends le silence ?

Jeune homme: (*Surpris*) Oui… et alors ?

Président Non, non, non… Le « oui » que tu viens de prononcer exprime les idées auxquelles je faisais allusion. Tu dois dire « oui » sans ajouter de point d'interrogation. Un « oui » sans appel, pour signifier que tu approuves mes paroles. Mais le « oui » que tu viens de prononcer, ce n'est pas le « oui » que j'aurais voulu entendre.

Jeune homme: Mais le « oui » que j'ai dit n'est pas le même « oui » auquel vous pensez que j'ai pensé, c'était mon « oui » et non le vôtre.

Le président se fige. Le jeune homme perçoit le brusque changement d'humeur du président.

Jeune homme: (*Circonspect*) Monsieur le Président ! Monsieur le Président !

Président (*Profondément peiné*) Pour la première fois de ma vie, quelqu'un pense qu'il pense et il ne pense pas ce que je pense qu'il doit penser. Quelle tristesse ! Quel dommage ! Quel dommage !

Jeune homme: (*Embarrassé*) Pardonnez-moi si…

Président (*Lui coupant la parole*) Pardon ? Quel mot pratique ! On lynche un homme et on dit « pardon »… On conquiert une terre qui appartient à d'autres et on dit « pardon »…

Jeune homme: (*Lui coupant la parole*) Je vous en prie, ne donnez pas à ce mot plus d'importance qu'il n'en a.

Président Non, fils. Le mot « pardon » sert d'échappatoire à toutes les horreurs qui ont été commises sur cette terre, à celles qui se commettent et à celles qui se commettront encore. Celui qui a introduit ce mot dans le dictionnaire de la langue est un criminel à l'ombre de la loi.

[8]

Jeune homme: Un criminel à l'ombre de la loi ? À l'ombre de la loi ? C'est merveilleux. Cette expression est superbe. Elle entrera avec fracas dans les pages de l'histoire… Un criminel à l'ombre de la loi ? Vous, Monsieur le Président, vous êtes un grand homme. Un génie. Vous êtes un événement unique dans l'histoire de l'humanité.

Président (*Feint la timidité*) Merci, merci…

Jeune homme: (*Avec une colère ouverte*) Non, pas de merci.

Président (*Menaçant*) Pourquoi ?

Jeune homme: Parce que vous êtes réellement un grand homme. Je dis la vérité. Je dis ce que je vois. Et si je dis la vérité, cela signifie que je ne mérite pas d'être remercié pour cela. Je n'ai rien inventé. J'ai dit que vous étiez un génie et vous êtes effectivement un génie.

Le président contemple le jeune homme avec émotion, puis s'approche de lui et l'enlace avec transport.

Président Tu es le premier homme sur terre à découvrir la vérité. Tous les autres sont aveugles, il n'y a que toi qui vois. Tous les autres sont sourds et il n'y a que toi qui entends. Tu es l'homme que j'ai cherché durant toute ma vie. Tu es pour moi l'homme parfait. Où étais-tu, pourquoi as-tu tant tardé à venir ?

Jeune homme: (*Sent qu'il contrôle la situation*) Vous n'êtes pas seulement un génie, vous… vous êtes… vous êtes au-dessus de tous les hommes.

Président (*Comme sous l'emprise d'une drogue*) Encore… continue…

Jeune homme: Vous… vous êtes… un événement unique dans l'histoire (*Il regarde le président avec un air de défi*) Vous êtes… Dieu.

Président [9] Je t'en prie, arrête. Je n'en peux plus.

Jeune homme: Non, je veux continuer à raconter et je veux forcer le monde entier à écouter. (*Il grimpe sur la table et hurle*) Écoutez ! Écoutez tous ! Écoutez, vous les bêtes sauvages et vous les amphibiens ! Vous, les poissons ! Les reptiles ! Les volatiles ! Le président est la plus grande créature au monde… Il est plus grand que tous ceux qui sont nés et plus grand que tous ceux qui sont à naître.

Président Assez ! Pitié ! Je vais en mourir… Je meurs… Je suis mort…

Le président s'écroule. Fin de la scène.

Scène 2

Le président est évanoui et le jeune homme tente de le réveiller.

Jeune homme: Monsieur le Président !... Monsieur !... Ed, Ed !

Président (*Encore à moitié inconscient*) Quoi… où suis-je… qui ?

Jeune homme: Vous êtes là… dans un endroit sûr…Comment vous sentez-vous ?

Président Je ne me sens pas bien… Je ressens… J'ai envie de…

Jeune homme: De quoi avez-vous envie ? De la *harissa* ? Du *knaféh* ?

Président Non… non…

Jeune homme: Du *houmous* avec des fèves ?

Président Non… non…

Jeune homme: Alors de quoi avez-vous envie ?

Président J'ai envie… j'ai envie… de patriotisme.

Jeune homme: Je vais vous en chercher tout de suite… (*Se reprend*) Qu'avez-vous dit ?

Président Je t'ai dit que j'ai envie d'être patriote.

[10]

Jeune homme: Ah, pourquoi pas… Tout le monde a envie d'être patriote… Mais vous pensez que les gens vont vous croire ?

Président Pourquoi ne me croiraient-ils pas ?

Jeune homme: Parce que vous n'avez jamais été patriote. À l'inverse, vos prisons sont bondées de patriotes et de combattants de la liberté.

Président (*Irrité*) Ceux-là ne sont pas des patriotes, ils pensent juste qu'ils sont patriotes, ou bien d'autres leur ont fait croire qu'ils étaient patriotes. Celui qui trahit le président trahit la patrie. Je suis la patrie et la patrie, c'est moi.

Jeune homme: Dans ce cas, si vous vous entêtez à être patriote, il n'y a d'autre choix que de vous administrer une bonne douche patriotique pour vous nettoyer du passé et des événements passés.

Président Vraiment ?

Jeune homme: Allez zou, dans la douche.

On entend une musique arabe traditionnelle, celle qu'on joue lors de la cérémonie du bain du marié. Le jeune homme emmène une bassine d'eau posée sur une table roulante. Il s'approche du président, soulève la cruche qui était dans la bassine et verse de l'eau sur la tête du président.

Jeune homme: Nous te lavons de ta période impérialiste. Tu en es lavé.

Président Maudit soit l'impérialisme.

Jeune homme: (*Recommençant la même action*) Nous te lavons de ta période colonialiste. Tu en es lavé.

Président Non au… colonialisme.

Jeune homme: (*Recommençant*) Nous te lavons de tes trahisons. Tu en es lavé.

Président Je crache sur la trahison.

[11]

Jeune homme: (*En examinant le président*) À présent vous êtes devenu patriote, fils de patriote… (*Il entame un chant*) « La liberté coule dans les veines de la jeunesse », en avant, répétez après moi, les amis : « La liberté coule dans les veines de la jeunesse. Qui aimez-vous ? »

Président Moi.

Jeune homme: Qui aimez-vous ?

Président Moi.

Jeune homme: Notre président est patriote.

Président Hourra, Hourra.

Jeune homme: Et sa mère est patriote.

Président Hourra, Hourra.

Jeune homme: Et sa tante est patriote.

Président Hourra, Hourra.

Jeune homme: Et sa grand-mère a quelque chose de patriotique.

Président Hourra, Hourra, Hourra… Ah, mon frère, comme le patriotisme est beau lorsqu'il vient après la trahison et qu'il éveille les sens !

Jeune homme: (*En aparté, à l'intention du public*) Comme la putain repentie (*Au président, à voix haute*). Prends à présent toutes tes saletés et toute ta pourriture et amène-moi un verre de thé.

Président Pardon, c'est à moi que tu parles ?

Jeune homme: Il y a-t-il ici quelqu'un d'autre à part toi ?

Président Mais je suis le président.

Jeune homme: Mais tu es devenu patriote.

[12]

Président C’est vrai. Avec votre permission.

Le président sort en entraînant la table roulante avec la bassine, pendant que le jeune homme s’installe dans le fauteuil du président. Puis il s’approche du portrait du président, le contemple un instant, saisit les fléchettes et s’apprête à les tirer sur le tableau. Le président entre à cet instant avec un plateau sur lequel repose une tasse de café.

Président Je vous en prie, votre café.

Jeune homme: (*Frappe la table du plat de la main*) Qui t’a dit que j’aimais le café. Je veux du thé, que du thé.

Président Mais je pense que le café est meilleur que le thé. Le café vous réveillera et vous permettra de penser avec clarté.

Jeune homme: C’est ce que tu penses. Moi, je pense différemment. Je pense que le thé est meilleur pour moi que le café.

Président Va pour le thé. J’obéirai *ala rashi*, comme on dit, « sur ma tête ».

Jeune homme: Non, je veux mon thé sur un plateau.

Président C’est mignon. Oh, vous êtes un cadeau, un…

Jeune homme: Plus un mot. Ces bêtises sont nuisibles et inutiles.

Président Oui, Monsieur (*S’apprête à sortir*)

Jeune homme: Attends ! Nous devons parler avec franchise.

Président Non, il vaut mieux que les choses en restent là.

Jeune homme: Bizarre… Pourquoi as-tu peur à chaque fois que je te propose de parler franchement ?

Président Franchement, la franchise est source d’ennuis.

[13]

Jeune homme: Mais toute histoire a un début et une fin.

Président (*Terrifié*) Que voulez-vous dire ?

Jeune homme: Un bébé vient au monde, il grandit, grandit, grandit, jusqu’à qu’il vieillisse, et alors, peu importe à quel point il est grand, vient le jour où…

Président (*Lui coupant la parole*) Ne continuez pas… Je ne veux pas entendre.

Jeune homme: Mais tu ne peux pas éternellement fuir la vérité.

Président (*Hystérique*) Je ne suis pas un être humain. Je suis éternel, je ne mourrai pas. Je ne mourrai pas, vous comprenez ? Je vivrai à jamais… de toute éternité.

Jeune homme: (*Insidieusement*) Nous sommes contraints de trouver un moyen de préserver l'humanité de la perte d'un homme aussi grand que toi.

Président Je vous en supplie, trouvez une solution. Si je meurs, j'en mourrais.

Le jeune homme fait signe au président de se tenir à l'écart. On entend une musique qui inspire la peur. Sur fond de musique, le jeune homme introduit sur scène des statues qu'il dépose à différents endroits. Le président les regarde.

Jeune homme: (*Aux statues*) Mes sœurs et mes frères ! Aujourd'hui nous sommes sur le point de prendre une décision historique, une décision qui n'a peut-être pas eu d'antécédent dans l'histoire de l'humanité. Au nom de l'importance du président et du sérieux qu'il apporte à sa fonction, je vous ai conviés aujourd'hui à une assemblée extraordinaire. (*La voix soi-disant pleine d'émotion*) Mes frères ! Monsieur le Président se verra transformé en homme éternel. Il ne mourra pas. Il vivra à jamais. Cet homme vivra de toute éternité. (*Le président a une attitude d'espoir anxieux*). Il se pourrait que certains d'entre vous me demandent : de quelle façon ? D'autres ne croiront pas que c'est possible. De fait, c'est une tâche pratiquement impossible à réaliser, ou réellement impossible… mais… mais… pour Monsieur le Président, l'impossible n'existe pas. **[14]** Vive le Président ! Qu'il vive à jamais ! Hourra ! (*Silence durant quelques instants. Le président est extrêmement ému*) Mes frères, je suis parvenu à faire une découverte brillante. Dans un instant, j'imprimerai plusieurs copies de Monsieur le Président, puis j'en imprimerai encore et encore, jusqu'à en emplir le monde. (*Avec émotion*) Nous sommes tous le président et

le président est nous tous. (*Un moment de silence*) L'heure H est arrivée.

Le jeune homme saisit le président et l'entraîne vers l'une des statues. Il pose sur la statue une photo du président et la tourne ensuite vers le public. Puis il part d'un rire hystérique. S'adressant au président :

Jeune homme: Félicitations… L'expérience a réussi. (*En s'adressant à une statue*, a*vec soi-disant une expression stupéfaite devant la réussite de l'expérience*) Tu es le président et le président est toi. (*À une autre statue*) Tu es le président et le président est toi. (*Il recommence de même avec les autres statues*).

Pendant ce temps, le président passe d'une statue à l'autre et tente de comprendre ce qui se passe.

Président (*Aux statues*) Mes amours. Tous mes *alter ego*… Comme vous êtes beaux. Mes « moi ». Venez, suivez-moi. Je remercie ma grandeur qui m'a permis d'admirer ma grandeur. Unissez-vous et multipliez-vous et emplissez la terre de mes « moi ». À partir d'aujourd'hui, il n'y aura plus de « il » ni de « elle », ni de « tu » ni de « vous », il n'y aura plus qu'un seul (*Il part d'un rire hystérique*)… « moi » et seulement « moi ».

Jeune homme: Mais tu es plus grand que tous tes « moi ».

Président Hé bien, comment les gens parviendront-ils à différencier entre le moi qui est moi et le moi qui n'est pas moi ?

Jeune homme: Mais Monsieur le Président, le « moi » qui n'est pas toi, c'est toi.

[15]

Président Alors quelle est ma situation dorénavant ? Qui suis-je ?

Jeune homme: Tu es l'un de tous ces « moi ». Tu as cessé d'être un seul, tu es devenu un grand groupe de « moi ».

Président (*Avec une joie hystérique*) Est-ce possible ? Est-il possible qu'eux tous soient moi ? Que le « moi » soit plus qu'un

moi unique ? Mais le « moi » est unique, on ne peut pas me multiplier.

Jeune homme: Rien n'est impossible pour Monsieur le Président. En fait, tu es toutes les théories et tous les axiomes existants, et tous ceux qui viendront au monde dans le futur (*Regarde le président d'un air surpris, comme s'il venait de faire une découverte*). Tu sais ce que nous pourrions faire encore ?

Président (*Essayant de dominer sa nervosité*) Je vous en prie, j'aurai déjà du mal à supporter une gloire encore plus grande que celle-ci.

Jeune homme: (*Avec défi*) Je pourrais imprimer une copie supplémentaire sur une étoile, et même sur une autre galaxie.

Président Comment est-ce possible ? Non, vous exagérez.

Jeune homme: Ta gloire, Monsieur le Président, est trop immense pour être contenue dans ce seul univers.

Président Jusqu'où irons-nous encore ? L'univers a une fin, toute chose a une fin.

Jeune homme: Excepté ta gloire, qui est infinie. Tu es le passé, le présent et l'avenir.

Président Si c'est le cas, il faut alors convoquer tous mes « moi » en assemblée extraordinaire afin nous débattions des derniers développements.

Jeune homme: (*D'un air rusé*) Suis-je autorisé à me joindre à la réunion ?

[16]

Président (*Confus*) Vous êtes très important pour moi, mais vous ne pouvez assister à cette assemblée car elle est réduite et réservée à moi et à moi-même. C'est une réunion des plus restreinte.

Jeune homme: Tu es en droit de te consulter toi-même, à l'abri du stress et de toute influence extérieure. J'attendrai dans l'antichambre, et ainsi j'empêcherai des étrangers de te déranger pendant ta réunion.

Président Très bonne idée.

Le jeune homme sort. Le président regarde les statues, les examine, circule parmi elles. Aux statues :

Président Mes frères, en cet instant historique, nous nous sommes réunis afin de délibérer au sujet de la grandeur d'un homme dont le pouvoir est illimité. Réalisez-vous l'ampleur de cette réussite ? Réussissez-vous à appréhender les derniers événements ? (*Un instant de silence*) Pourquoi ne répondez-vous pas ? Pourquoi n'exprimez-vous pas votre avis ? Est-ce parce que l'événement est trop gigantesque pour votre entendement ? Est-ce parce que vous avez été si stupéfaits que vos langues… ? Pourriez assumer toute l'ampleur de la gloire qui nous échoit actuellement ? Si seulement vous pouviez pénétrer mon cerveau… Si seulement vous pouviez atteindre le niveau de ma raison géniale, vous saisiriez l'étendue du prodige.

Mes frères… Chacun d'entre vous est moi. Le comprenez-vous ? Chacun d'entre vous est moi. C'est une grande responsabilité. Dorénavant, vous n'êtes plus vous-même. Vous, c'est moi. Cela va vous contraindre à opérer de grands changements dans vos vies. Vous êtes interdit d'erreur car moi je ne me trompe jamais. Vous devez aspirer à dépasser les qualités du commun des mortels. Vous n'êtes pas des hommes, vous êtes moi… seulement moi. Pour conclure, je vous remercie d'être parvenus à m'imprimer en vous et d'avoir réussi à devenir moi. En attendant qu'il se produise de nouveaux développements et de nouveaux événements au sujet de ma éminence, je vous bénie et je vous souhaite à tous une vie heureuse, plus et toujours plus de grandeur, et que vous soyez moi à chaque assemblée.

[17]

Acte II

Scène 1

Musique tapageuse et bruits suggérant la préparation d'un événement important. Les statues ont été disposées parallèlement au podium. Entre le président, sur une chaise roulante poussée par le jeune homme, qui tient un microphone à la main.

Jeune homme: Mesdames et Messieurs… Nous allons vous retransmettre en direct l'événement le plus important de l'histoire de l'humanité… Il va parler. Le monde se tient au garde à vous, attendant le président, dans l'espoir d'entendre ce qu'il dira. Croyez-le ou non, cela va se produire ici et maintenant… Je me tiens à ses côtés, je le vois en entier. Je suis tout près de lui, je le touche, c'est lui… C'est le président.

(*Au président*) Monsieur le Président, par quoi allons-nous commencer et comment allons-nous commencer ? Les discours sont longs et le temps est court. Quelle est la position de Votre Honneur vis-à-vis de nos frères Palestiniens en Cisjordanie ?

Président Nous bénissons ce peuple, qui résiste longtemps, souffre de la faim, se lamente. (*Du regard, le jeune homme encourage le président à poursuivre son discours*) Il résiste longtemps, souffre de la faim, se lamente.

Jeune homme: Mais qu'a fait Votre Honneur en faveur de ce peuple ?

Président Nous n'avons pas cessé de hurler jour et nuit. Nous avons réuni 242 comités populaires et organisé 338 manifestations de soutien. Moi-même, j'ai condamné les attaques dont ils ont fait l'objet. Je pleure sans discontinuer nuit et jour sur ces enfants qui ont été privés du droit de jouer à la PlayStation. Ces enfants n'ont pas eu d'enfance (*Il éclate en pleurs*)

Jeune homme: Oh, notre éminent président en personne, en chair et en os, pleure. Les larmes coulent de ses yeux comme les chutes du Niagara. L'émotion du président est plus vive et plus forte qu'une arme de destruction et de mort. Grâce à ses larmes, le président est en mesure de libérer tous les esclaves de la terre. Et à présent, Mesdames **[18]** et Messieurs, vous allez entendre le discours historique de Monsieur le Président, qui va expliquer sa position concernant les derniers développements qui agitent le monde arabe et le monde entier. (*Le président s'approche et toussote. Le jeune homme applaudit*) Vive le Président ! Hourra, hourra ! (*Le président tousse*) Je n'entends pas vos applaudissements, allons, applaudissez le président ! (*Le président se mouche*). Par l'esprit, par le sang, nous vous rachèterons, Président.

Président Euh… euh… euh…

Jeune homme: Partout dans le monde, notre président fait trembler la terre, partout dans le monde, notre président fait trembler la terre.

Président Que la paix soit avec vous, et la miséricorde de Dieu, et Ses bénédictions.

Jeune homme: (*Le jeune homme applaudit. Il s'approche du président. En chuchotant*) Dites… je vous ai plu… Comment me trouvez-vous ?

Président Parfait… Tu es grand… Encore un peu et tu aurais pu devenir moi.

Jeune homme: Non, Dieu nous en préserve… J'aurais beau m'y efforcer, je resterai moi, quoi qu'il advienne. Il est impossible que je devienne vous.

Président C'est vrai. Il faut à présent encourager la marche de ma grandeur et débattre au sujet de ma vie éternelle.

Jeune homme: (*Rusé*) Mais vous êtes éternel, Monsieur le Président.

Président Je suis obligé d'envoyer des copies de moi dans d'autres mondes, comme nous en avons convenu. Je ne peux pas me limiter à ce petit monde.

[19]

Jeune homme: Cela va de soit, vous êtes trop grand pour ce monde incapable d'assumer votre éminence (*Il extrait de sa poche un agenda*) Dans quel monde désirez-vous vous rendre ?

Président Je veux aller dans un monde qui ne connaît ni la douleur ni la souffrance.

Jeune homme: Pourquoi êtes-vous pressé ?

Président Que veux-tu dire, voyou ?

Jeune homme: Immédiatement, Monsieur le Président.

Le jeune homme sort. Noir.

Scène 2

La scène est faiblement éclairée. Subitement apparaît le jeune homme, vêtu de noir et masqué ; il porte une fourche.

Président Qui es-tu et que veux-tu ?

Jeune homme: Je suis l'ange de la mort. Je suis venu pour toi.

Président Tu dois te tromper.

Jeune homme: Pourquoi en es-tu tellement certain ?

Président Parce que je suis éternel.

Jeune homme: (*Ironique*) Que me dis-tu là !

[20]

Président Hé oui, c'est comme ça. Allez, va te chercher un autre client… Ici, cher ami, il n'y a rien pour toi.

Jeune homme: (*Avec colère*) Quelles idioties ! Je suis pressé, je n'ai pas de temps à perdre. Tu dois mourir et c'est tout.

Président (*Terrifié*) Du calme, mon ami, je plaisantais. Ben quoi, on ne peut pas blaguer avec toi ?

Jeune homme: Pour qui tu te prends ? Nous avons déjà été présentés, peut-être ? Nous avons déjà pris un verre ensemble ?

Président Si nous ne l'avons pas encore fait, c'est le moment. Apporte une bouteille et des verres, mon enfant.

Jeune homme: Vrai de vrai, espèce de bandit, j'ai déjà vu beaucoup de gens comme toi, mais je n'ai encore jamais rencontré un plus grand trouillard que toi.

Président Je suis non seulement lâche mais aussi infâme… mais laisse-moi vivre… Que Dieu préserve ta descendance. À propos, quel est le nom de ton fils aîné ?

Jeune homme: Je n'ai pas d'enfant.

Président Oh, et pourquoi ?

Jeune homme: Parce que personne ne peut faire mourir ses propres enfants. Afin de ne pas risquer d'échouer dans mon travail, je n'ai pas procréé. À quoi je servirais, autrement ?

Président J'ai compris. Et ta femme, alors ?

Jeune homme: Quoi, ma femme ?

Président Ta femme, tu peux la faire mourir ?

Jeune homme: (*Riant*) Si je peux la faire mourir ? Rien ne m'est plus agréable que de faire mourir ma femme. C'est mon passe-temps préféré, tuer ma femme.

Président Quel homme abject et égocentrique.

[21]

Jeune homme: En quoi cela te concerne ? Tu es à peine capable de résoudre ton propre problème avec moi.

Président Tu penses vraiment en toute naïveté que tu peux me faire mourir.

Jeune homme: Et pourquoi, à qui ai-je l'honneur ?

Président Je suis le président.

Jeune homme: Je m'en bats l'œil.

Président Comment ? Ne te ridiculise pas et sache à qui tu parles.

Jeune homme: Pour moi, il n'y a ni président ni ministre. Qui qu'ils soient, je tiens leur fin entre mes mains.

Président Mais je suis différent.

Jeune homme: Et en quoi, je vous prie ?

Président En ce que je ne meurs pas. Il serait préjudiciable que l'humanité perde un homme tel que moi. De plus, j'ai imprimé des copies de moi afin de ne pas disparaître. En

admettant que tu me fasses mourir, que feras-tu de tous mes autres « moi » ?

Jeune homme: Tu es de fait différent en ce que tu as réussi à m'énerver. Je jure que, si j'en rencontre un autre comme toi, je démissionne sur le champ. On verra bien comment ils se débrouilleront sans moi.

Président Alors démissionne, et je te promets que personne ne te suppliera de revenir sur ta décision.

Jeune homme: Tu crois vraiment que la terre pourrait supporter tous ces hommes s'ils ne mourraient plus. C'est moi qui préserve l'équilibre du monde.

Président Cet équilibre est inutile.

Jeune homme: Là, tu exagères vraiment… Allez, je n'ai pas le temps. Tu as droit à un souhait avant de mourir.

Président N'importe quel souhait ? N'importe quel ?

Jeune homme: Évidemment.

[22]

Président Et tu me jures de le réaliser ?

Jeune homme: Il suffit de le demander.

Président J'ai ta parole d'homme ?

Jeune homme: La parole de l'ange de la mort. Parle, que demandes-tu ?

Président Mon souhait… mon souhait… est de ne pas mourir.

Jeune homme: Tu es insupportable, tu sais ? Ça y est, tu m'as dégoûté à tel point que je vais te laisser en vie. Mais écoute-moi bien… dans cent ans, dans deux cents ans ou dans mille ans, même si tu me supplies de te faire mourir, je ne le ferai pas.

Président Tu peux être sûr que je ne te ferai jamais une telle demande.

Jeune homme: Va, tu m'as gâché la besogne, que Dieu gâche la tienne. (*Il sort*)

Président Je n'arrive pas à y croire… Je vis… je suis en vie. J'ai vaincu l'ange de la mort (*Un instant de silence*) J'ai froid… C'est peut-être à cause de la peur… Oh, comme l'ange de la mort était effrayant.

Le jeune homme revient, vêtu cette fois normalement.

Jeune homme: Pourquoi tu trembles ?
Président J'ai froid.

Le jeune homme sort et revient avec une couverture.

Jeune homme: Tiens, couvres-toi.
Président J'ai encore froid.
Jeune homme: (*Méprisant*) Que faire pour toi ?

Silence.

Président (*Profondément triste*) Tu as beaucoup changé.
[23]
Jeune homme: C'est plutôt toi qui a très peur.
Président L'ange de la mort était là. Encore un peu et il cueillait mon âme.
Jeune homme: Et alors ?
Président Je t'ai dit « L'ange de la mort ». Tu sais ce que c'est, « L'ange de la mort » ?
Jeune homme: Et toi, tu es le Président. Tu sais ce que c'est, « le Président » ?
Président Assez.
Jeune homme: (*Surpris*) Monsieur le Président, qu'avez-vous ?
Président Je suis las de ces flagorneries.
Jeune homme: Flagorneries ? Non, je ne sais pas ce qui t'est arrivé. L'ange de la mort a vraiment dû t'effrayer.
Président Je t'en prie, ne te moque pas de moi. Tant que je suis là… seuls tous les deux… je perçois ma grandeur et je ressens de la joie… mais dès que je rencontre quelqu'un d'autre, je réalise que je suis un mensonge que tu as inventé.
Jeune homme: Cela suffit, pas un mot de plus. Tu es… tu… tu es devenu fou, toi, tu n'es rien, tu…
Président (*Lui coupant la parole*) Prends tes affaires et disparaît de ma vue.
Jeune homme: (*Stupéfait*) Comment ça, tu me chasses ?
Président (*Profondément triste*) C'est la décision la plus difficile que j'ai prise dans ma vie.

Le président s'agenouille et rend l'âme. Le jeune homme revient et recouvre le corps d'un drap blanc. On entend la même musique militaire qu'au début de la pièce. Le jeune homme regarde au loin, puis sort de la scène par où il est entré au tout début de la pièce.

FIN.

ממשלת צללים

ניבה גולדברג

הדמויות:

אמיל, עריק פלסטיני

רמי, עריק ישראלי

תמונה ראשונה

לילה זרוע כוכבים במדבר יהודה.

במרכז הבמה דיונה עשויה חול רך וחלבי, צבועה באור הירח. מבעד לשממה נשמעים הצעדים המהירים של רמי, שמטפס במעלה הדיונה. הוא מתנשם בכבדות, מתאמץ לכבוש את בכיו. הוא הולך כאחוז דיבוק, מסיר מעליו תוך כדי ההליכה את הרובה, את הרימון, את השכפ"צ, את הקסדה, את חולצת המדים. הוא מגיע למעלה הדיונה ומתבונן בלילה הפרוס למרגלותיו, מנסה להסדיר את נשימתו, שאינה נענית לו. הוא מזמזם לעצמו חרש.

רמי: "אמא שימי ארצה את תותחי / אין לי כח עוד ללחום / ענן שחור ארוך נוחת עלי / דופק לי על דלתי מרום".

הוא משתתק ומתיישב על הדיונה. גופו רועד.

רמי: "מאוחר מדי לדפוק על דלתי מרום. מאוחר מדי. הם נסגרו, רמי. פספסת את שעות הפתיחה".

הוא חולץ את הנעליים הצבאיות ופושט את גרביו, ומעסה את כפות רגליו ברוך. עיניו עצומות, חיוך דק עוטף את פניו.

הדממה מופרת בקול מסוק מתקרב, ועמו אלומת אור שסורקת את אדמת המדבר. רמי מזנק ממקומו ורץ בבהלה, מחפש מקום מסתור. הוא רץ במורד הדיונה,

ומוצא בתחתית פתח מערה. הוא משתחל אליה במהירות וממשיך לזחול במחילה אל חלל פנימי, ממלמל לעצמו.

רמי: "אולי דלתות המדבר עדיין פתוחות".

הוא זוחל עד קצה המנהרה, ומגיע לחלל חשוך. הוא נעמד ומאזין לקולות המערה. ממולו נשמע קול נשימה. אמיל מושיט את ידו לכיסו, שולף ממנה מצית ומדליק אותה מולו. הם קופאים במקומם ואז מסתובבים סביב אלומת האור שניות ארוכות.

רמי: "מי אתה?"

אמיל מכבה את המצית.

רמי חוזר מיד למחילה, זוחל אל החלל החיצוני של המערה. הוא מגיע לקצה החיצוני של המחילה ושומע את קול המסוק. הוא נאלץ לחזור על עקבותיו, אל החלל הפנימי.

אמיל: "כנראה שזאת מחילה חד כיוונית, כמו בעליסה בארץ הפלאות".

רמי: "אז אתה הארנב?"

אמיל: "אני בטח לא הובלתי אותך לכאן".

אמיל מדליק את המצית ומתבונן ברמי ארוכות.

רמי: "טוב, עכשיו תכבה אותה. קדימה. למה אתה ממשיך לכוון אותה אליי?"

אמיל: "כדי שאוכל לראות אותך טוב יותר"

הוא מתקרב אליו עם המצית. האש כמעט נוגעת בעורו של רמי. הוא נצמד לקיר המערה ועוצם את עיניו.

רמי: "בסדר, אבל למה קרוב כל כך?"

אמיל: "כדי שאוכל לטרוף אותך". הוא מכבה את המצית ונסוג לאחור.

רמי: "תפסת אותי בלי מצב רוח לבדיחות".

אמיל: "תאמין לי, גם לי אין".

אבחת כנפי המסוק החג במדבר מהדהדת במערה.

אמיל: "אנחנו בטח כאן מאותה הסיבה".

רמי: "אני עדיין לא יודע מה הסיבה שלי".

אמיל: ״נדמה לי שאתה יודע היטב. אתה לא הראשון שבורח, אבל עוד לא ראיתי עריק ישראלי שנשאר בלי הנשק שלו״.

רמי: ״אה, אז אתה לא משלנו... זאת אומרת, לא מכוחו... כלומר... באיזה צד אתה?״

אמיל: ״תרשום! אני ערבי״.

רמי: ״וגם אתה נשארת בלי הנשק שלך״?

אמיל: ״נהדר! מגיע למערה שלי וכבר עושה לי בידוק בטחוני. כוחו של הרגל. אבל נראה לי שהגעת לביקורת הגבולות שלי, אז אתה זה שצריך לתת לי תשובות״.

רמי: ״מה אתה רוצה לדעת?״

אמיל: ״ארזת לבד״?

רמי: ״כן. האמת שארזתי לבד. ואני אפרוק לבד. ונסעתי לשטח הכינוס לבד, ונשארתי בשדה הקרב לבד, וברחתי לבד, והתעוררתי מסיוטים לבד, ובהיתי בשמיים הריקים לבד. כל העניין הזה של אחוות לוחמים די דילג עלי. ולמען האמת, קיוויתי גם להסתתר לבד״.

אמיל: ״זאת הייתה גם התכנית שלי״.

רמי: ״אני מצטער, פשוט... אני רק צריך מקום לנוח בו״.

אמיל: ״אני יודע. תאמין לי שאני יודע״.

רמי: ״מותר גם לי לשאול משהו?״

אמיל: ״בבקשה״.

רמי: ״אני פשוט רואה שהסלעים סביבך ספוגים דם״

אמיל: ״זה של החייל הישראלי הקודם שהיה פה ושאל יותר מדי שאלות״.

רמי: ״תיארתי לעצמי״.

אמיל: ״בגלל ההפצצות חלקים מהמערה מתמוטטים, ואתמול אחד מהסלעים פגע ביד שלי״.

רמי: ״אני יכול לראות?״

אמיל: ״זה לא אומר שתוכל להשאר כאן״.

רמי: “No hidden catch, no strings attached, just free love”

אמיל: ״זה נשמע כמעט כאילו אנחנו מקימים כאן שלוחה של וודסטוק״.

רמי: ״אולי. אבל אתה יודע איך זה, אם ישראלי ופלסטיני מקימים שלוחה של וודסטוק באמצע המלחמה, ומסוק מפציץ אותם, האם היא באמת הוקמה?״

אמיל: "נשאיר את החידה הזאת למפקדי חיל האוויר ולתלמידים לפילוסופיה".

רמי: "אני רמי"

אמיל: "אמיל".

רמי ניגש לעבר אמיל ומתבונן בפצע.

רמי: "אולי אצליח לחבוש אותו". הוא מפשפש בכיסיו. "יש לי רק פלנלית", הוא אומר במבוכה.

אמיל: "נו מילא. אולי הרעל יכול להיות גם התרופה".

רמי חובש אותו בעדינות.

רמי: "הצבא המוסרי בעולם".

אמיל: "ישר לסרטוני התדמית של דובר צה"ל. אז איך זה שערקת מהצבא המוסרי בעולם?"

רמי: "נדמה לי שהוא ערק ממני. ומהרגע הזה אפשר לומר שהחלטתי להיוולד מחדש. או למות. אני לא בטוח אם יש הבדל".

אמיל: "כנראה נגלה בקרוב".

רמי: "מה אתך?"

אמיל: "אפשר לומר שהחלטתי לנצח את המלחמה בלי הכלים שלה. להשקיף עליה כמו תייר. המערה היא הלובי שלי".

רמי: "להשקיף על המלחמה כמו תייר", חיוך עולה על שפתיו, "אולי זה הדבר היחיד שאני מסוגל לעשות".

הם שותקים כמה רגעים. קול הפצצה. התקרה נרעדת ומדרדרים ממנה כמה סלעים. רמי ואמיל מתכווצים ונצמדים זה לזה, ידיהם על ראשיהם. הם מתבוננים זה בזה, בוחנים אם אחד מהם נפגע.

רמי: "אולי לערוק מהצבא ולהנצל עושה אותי רגשן. אבל במובן מסויים אני שמח שיש לי שותף לבריחה".

אמיל: "שמח לתת את תרומתי לחייל הציוני".

קול הפצצה. הם שוב נצמדים זה לזה, ועם השקט מתרחקים מעט וחוזרים למקומם.

רמי: "אתה יודע איזה צד מפציץ עכשיו?"

אמיל: "זאת אומרת, אם הן מיועדות לפגוע בי או בך?"

רמי: ״אפשר להסתכל על זה ככה״.

אמיל: ״אני לא בטוח, נדמה לי שהכיוונים במערה מתערבלים. אפשר לקרוא לזה שכרון מעמקים. אולי אלה פצצות חסרות וקטור. מוכנות לנחות על כל מי שמזדמן, בנדיבות כזו״.

שתיקה.

רמי: ״אתה חושב שלבריחה שלנו יש וקטור?״

אמיל: ״אנחנו לא באמת יודעים לאן אנחנו הולכים״.

רמי: “We’re just two lost souls swimming in a fish bowl”

אמיל: ״אולי אנחנו חסרי כתובת בבריחה שלנו״.

רמי: ״תיירים״.

תמונה שנייה

רמי מתהלך במערה, מנסה להבין את טיבה.

רמי: ״כמה זמן אתה כבר כאן?״

אמיל: ״שלושה ימים״.

רמי: ״אני לא רואה שיש לך כאן אוכל או מים״.

אמיל: ״אני מניח את המימייה שלי על הקרקע והיא מתמלאת בטיפות שזולגות מהתקרה. אני שותה את מה שמצטבר בסוף היום״.

רמי: ״כמה מים אתה מצליח לשתות ככה?״

אמיל: ״מעט מאוד. אבל נדמה לי שאלה המים הכי צלולים ששתיתי אי פעם. יכול להיות שזה בגלל הצמא, אבל הטעם שלהם זך ומתוק. אני כמעט יכול לטעום את שכבות הסלע והסדקים שהטיפה הזו חלחלה דרכם וגלשה למרגלותיהם כל הדרך עד כאן, כמו מסננת גדולה של זמן. מי יודע מתי היא פגעה בקרקע בכלל״.

רמי: ״אולי לפני שפרצה המלחמה״.

אמיל: ״כנראה שאתה צודק. הן יכולות להיות בנות כמה שנים. נדמה לי שהטיפות שמגיעות לכאן הם כמו כוכבים מתים שאנחנו בכדור הארץ עדיין רואים את האור שלהם״.

רמי: ״ומה לגבי אוכל?״

אמיל: "אני לא אוכל. אני רואה את זה כהזדמנות להיות סגפן יוגי. קצת לפני המלחמה קראתי שלפי האגדות, הסיגופים של היוגים היו יכולים להביא אותם להתעלות על עולם התופעות, להפוך לבלתי נראים; קרני השמש היו מפסיקות לפגוע בהם".

רמי: "ואתה מצליח לשבוע מכל הפיוטיות הזאת"?

אמיל: "אולי זאת הדרך שלי להגיד שאני גווע ברעב".

רמי פותח את פיו ומביט מעלה כמו ילד שטועם גשם, מחכה לטעום טיפה.

אמיל: "צריך הרבה סבלנות".

רמי: "יש סיכוי שאולי...".

אמיל: "אתה לא מתכוון לבקש שנחלוק את המימייה, נכון?" (*שתיקה*). אני חושב שזה יגזור עונש מוות על שנינו".

רמי: "אבל עזרתי לך כשיכולתי, הרי חבשתי אותך".

אמיל: "Just free love, זוכר? חוץ מזה, אתה לא היית צריך לסכן את החיים שלך בשביל לחבוש אותי".

רמי: "כן, אבל, לשנינו יש זכות קיום תחת התקרה של המערה הזאת, אתה לא חושב?"

אמיל: "אל תגרום לי להתחרט על הכנסת האורחים הנדיבה שלי".

רמי: "נדיבה? איזה מן מארח נותן לאורח שלו למות מצמא?"

השניים מביטים זה בזה מספר שניות ומזנקים יחד אל עבר המיימיה, אוחזים בה ומושכים אותה בחוזקה, כל אחד לכיוונו.

רמי: "מה שווים כל הדיבורים היפים שלך אם אין לך רחמים!" הוא נאבק בו.

אמיל: "מי שמדבר! נכנס למערה שלי וחוטף לי את המים! פעם כובש תמיד כובש!" הוא מצליח למשוך את המיימיה לכיוונו, רמי כמעט מרפה מן האחיזה. סלעים מדרדרים מהתקרה והם חומקים מהם.

רמי: "חייל ישראלי בחיים לא היה מונע ממני מים. לכם אין ערך לחיים!", הוא מושך את המיימיה לכיוונו.

אמיל: "בטח, ולכם יש, במיוחד לחברים שלך שנטשו אותך בשדה הקרב!", הוא מושך בתנועה חדה את המיימיה, רמי מרפה ממנה

באחת ומתיישב בתנועה מגושמת. הוא מתנשם בכבדות, נשימתו הולכת ומתקצרת. הוא עוצם את עיניו, משתנק בבכי.

אמיל מתבונן בו תוך כדי שהוא אוחז בחוזקה במימייה. השניים שותקים ארוכות, יושבים בתוך ענן האבק שיצרו הסלעים המדרדרים.

אמיל: "אתה יודע, גם אותי נטשו בשדה הקרב. קשה לתת אמון באנשים אחרי זה".

רמי בשלו, מתקשה להרגע.

אמיל: "והנה אני נוטש אותך", הוא צוחק במרירות. "תראה מה הם עשו לנו". (*שתיקה*). "הרוע והחייתיות קיימים בנו. יש לנו את הרצפטורים. רק צריך את הטריגר". (שתיקה). "אני אחלוק איתך את המיימיה. אתה הרי כבר כאן, ואנחנו לא נשרוד בלי אמון". (רמי המכווץ במקומו ממשיך לבכות) "רמי, אתה תתייבש עם כל הדמעות האלה. אין לנו מים לבזבז, אנחנו צריכים לאגור נוזלים". (רמי צוחק מעט יחד עם בכיו). "אולי לפחות הדמעות שלך יחלחלו למערה של בורחים אחרים". רמי מחייך ומישיר מבט לאמיל. הוא מצליח להאט מעט את נשימתו.

רמי: "אני מצטער שניסיתי לחטוף אותה. אני מניח שהצמא קצת העביר אותי על דעתי. וכמו שאמרת, האמון שלי בבני אדם לא בשיאו".

אמיל: "אני יודע, אתה לא צריך להסביר". הוא מושיט לו את המימייה. "בבקשה, יד שנייה מעריק פלסטיני".

רמי: "אתה בטוח?"

אמיל: "לא. ממש לא. איך אני יכול להיות בטוח במשהו עכשיו".

אמיל מושיט את המיימיה לרמי, ששותה את חצייה ומעבירה לאמיל שמסיים אותה. השניים מתענגים על המים ונשענים בסיפוק על קיר המערה.

רמי: "הם באמת מאוד זכים".

אמיל: "אתה חושב שנצליח לשרוד ככה?"

רמי: "אולי כמו בנס פח השמן".

אמיל: "אני לא בונה על ניסים. (*שתיקה*). אולי הנס היחיד שיכול להתרחש הוא שלא ננטוש אחד את השני". אמיל מניח את הבקבוק ביניהם. הם מאזינים לטיפות הקצובות נוקשות בלאט בתוך החלל הריק.

תמונה שלישית

רמי מחדש את התחבושת של אמיל, בזמן שהאחרון בוהה בצלליות שמרצדות על קיר המערה.

רמי: ״איך אתה משקיף מפה על המלחמה?״

אמיל: ״אתה רואה את הצלליות על הקיר?״ הוא מצביע לו על הפינה הימנית־עליונה של קיר המערה, אליה מופנית אלומת אור עמומה מפתח המחילה. ״תתבונן בצללים שמרצדים באלומת האור הזאת. אפשר ללמוד כך מה מתרחש בחוץ - יש צללים שמלמדים על מסוק שממריא, צללית של חייל נסוג, של תן מתהלך, של פצצה נופלת. יחד עם הרעשים העמומים אפשר כמעט להרכיב פאזל של המציאות בחוץ. וככה כמו להביט בעולם מבעד לפריסקופ״.

רמי מתבונן בצללים, מתקשה לראות בהם דבר מה.

רמי: ״זה קצת מזכיר את משל המערה של אפלטון״.

אמיל: ״רק הפוך. החכמים נשארים בפנים״.

רמי: ״האדם כל כך התאמץ לצאת מהמערה, ותראה איך אנחנו מתעקשים עכשיו לחזור אליה״.

אמיל: ״האדם גם התאמץ לצאת מהרחם. אבל זו התאמצות אינסטינקטיבית, בלתי רצונית. היו ידיים שמשכו אותנו, היו חלציים שדחפו אותנו. אולי המעשה התבוני הוא לדעת גם מתי להסתתר מהעולם, למצוא ממנו מחסה. לסגת. לחזור לרחם״.

קול הפצצה, סלעים קטנים מדרדרים מהתקרה והשניים מתכווצים במקומם.

רמי: ״לי זה מרגיש יותר כמו קבר. ובין כה וכה, הם הרי יוציאו אותנו מכאן בכח״.

אמיל שותק, ומביט בצללים. הדי קול נפץ נשאים מבחוץ.

רמי: ״מה אתה רואה עכשיו בצלליות?״

אמיל: ״אני רואה קיפוד מכרסם סרפד״.

רמי: ״באמת? איך אתה מגיע לכזאת רזולוציה״?

אמיל: ״מובן שלא. אבל מה זה משנה? זה לא שונה מהצורות שהיינו עושים בתור ילדים מול המנורה או מול אש המדורה. זה בידור, לא יותר מזה״.

רמי: ״אתה יודע, זה גם לא מאוד שונה מהחיים עכשיו, במלחמה, מחוץ למערה. בשבועות האחרונים קמתי בכל בוקר והבנתי שהרעות הולכת ומטשטשת. כל מה שיכולתי לראות זה צלליות של מטוסים וציפורים על הארץ. וגם אותן כבר הפסקתי לזהות״.

אמיל: ״ואת הצל של עצמך הצלחת לזהות?״

רמי: ״אותו דווקא כן. בהחלט. יותר מדי. אתה יודע, איך שלקראת ערב הצל מתארך. וכשהוא נעשה גדול ממני הפסקתי להבחין מי מבינינו מתחיל את התנועה. מי מטיל את מי. ולא היה לי לאן להרים את העיניים כדי להפסיק להתבונן בו. היה נדמה לי שהשמים הולכים ומתרחקים, בכמה סנטימטרים בכל יום. שמאז שאלוהים הפריד בין המים העליונים והתחתונים הם רק הולכים ומתרחקים. ולא יכולתי לסבול את זה. רציתי שהשמיים יתקרבו, יתערבבו, שיהיה מבול. שאולי ככה האנושות באמת תברא את עצמה מחדש״.

אמיל: ״אבל ההיסטוריה הרי תחזור על עצמה. תתחיל בדיוק אותה הספירלה״.

רמי: ״לפחות נהיה קרובים לנקודת ההתחלה. המלחמות יארבו בפינה לדור אחר״.

אמיל: ״ויהיה ריח של גשם״. רמי מחייך. ״אז זה עושה אותנו למי שנבחרו להמשיך את האנושות?״.

רמי: ״נראה לי שזה עושה אותנו למי שבחרו להפסיק לחיות בה כפי שהיא עכשיו״.

אמיל: ״הסוף לא ידוע לנו״.

רמי: ״כן. התייאשתי מלנסות להתבונן בשמים. מה שנשאר לנו עכשיו זה הצלליות, המדבר, האדמה״.

אמיל: ״כאן על פני האדמה. לא בעבים מעל״.

רמי: ״אני חייב לשאול אותך״,

אמיל: ״מאיפה העברית המושלמת שלי?״

רמי: ״בדיוק״.

אמיל: ״אני שמח שאתה מתרשם. אני מתרגם בצבא הפלסטיני, זאת אומרת, הייתי, כמובן. למדתי עברית המון שנים. אני מחבב את המשוררים שלכם, במיוחד את לאה גולדברג״.

רמי: ״גם אני. משמח לשמוע״.

אמיל: ״כן, זה בטח ממש נוח לשמוע שאני כל כך דומה לך. אני מבין שזה נחמד לגלות שמצאת חבר ערבי מחמד, אבל זה בא גם עם אחריות להאכיל אותי ולהוציא אותי לטיולים כל יום. אולי כדאי שתתחיל מלאמץ ערבי־נחייה, שתבדוק אם זה מתאים לך״.

רמי: ״לא לזה התכוונתי. דרך אגב, אני גם אוהב את מוחמד דרוויש״.

אמיל: ״אתה מתכוון מחמוד. אבל זה בסדר, אני מבין למה זה נוח לך שאני דומה לך, הרי לרוב הפלסטיני הוא איזשהו צל של היהודי, או כמו תמונת נגטיב שלו, וזה נחמד שמדי פעם יש פלסטיני שאפשר להביט בו כמו על מראה, ולראות מבעדו כמה יפה ההשתקפות שלך״.

שתיקה.

רמי: ״אני לא יכול להגיד שאין בזה שום אמת, אבל אולי נרקיס שמביט בבבואה של עצמו אוהב גם את הנחל״.

אמיל: ״ועדיין, נדמה לי שאני לא רוצה לשאת אף בבואה״.

רמי: ״גם אני. הייתי רוצה להיות מט. לא לשאת נשק עבור אף אחד, לא לשקף שום ציפיות״,

אמיל: ״לא לתת לקרני השמש לפגוע בך״.

רמי: ״אם זה מה שנחוץ״.

תמונה רביעית

רמי: ״המיימיה התמלאה?״

אמיל: ״עוד לא. איך אתה?״

רמי: ״מתרוקן״.

שתיקה.

אמיל: ״תגיד, איזה רגע אתה חושב שמתוק יותר, הרגע שלפני הלגימה הראשונה, או הרגע שאחריה?״

שתיקה.

רמי: "עוד כמה נשאר לה?"

אמיל: "מעניין אותי מה אתה חושב".

רמי: מושיט את ידו למימייה: "הגענו לפחות לחצי?"

אמיל: (*מזיז את המימייה ממקומה ומחזיקה בידיו*): "תענה לי".

רמי: "מה אתה עושה? פספסנו טיפה בגללך". (*הוא נוגע באדמה הרטובה מהטיפה, מנסה להזות אותה על שפתיו לשוא*).

אמיל, מחזיק את המימייה: "איזה רגע הכי מתוק?"

רמי: "אולי אם תחזיר את המימייה למקום אני אזכה לדעת".

אמיל: "תענה".

רמי: "פספסנו עוד טיפה!"

אמיל: "קודם תענה"

רמי: " מה זה משנה. אמיל, זה לא הזמן לשאלות האלה, הטיפות זולגות. תחזיר אותה למקום!"

אמיל: "תענה ואחזיר".

רמי: "עוד טיפה!"

אמיל: "תענה!"

רמי: "אתה רוצה שנמות מצמא כי קצת משעמם לך?"

אמיל: "מילים הן המים שלי".

שתיקה.

רמי: "אמיל תן לי אותה, אני לא מסוגל לחשוב מרוב צמא". רמי מנסה לחטוף את המימייה מידיו של אמיל, אך אמיל מושך אותה לכיוונו.

אמיל: "תענה!"

רמי: "תראה כמה טיפות פספסנו!"

אמיל: "איזה רגע הכי מתוק?"

רמי: "תן לי כבר את המימיה! זה לא הזמן לזה!" אמיל מושך את המימייה בתנועה חדה. היא נופלת לארץ, ורמי מזנק לעברה. הוא הופך אותה על ידו ומגלה שהיא התרוקנה לגמרי. הוא זורק אותה על האדמה.

רמי: "אני יכול להגיד איזה רגע הכי מר".

שתיקה.

אמיל: "רק רציתי לקבל ממך תשובה".

רמי: "אתה חד לי חידות מ"פו הדוב" כשאנחנו נאבקים לחיות? השעמום שלך יכול להרוג אותנו. אתה שוכח שאני תלוי בך".

אמיל: "אתה שוכח שאני תלוי בך".

רמי: "איך אתה יכול להשוות?"

אמיל: "זה כמו מה שאמרת עם הצל".

שתיקה.

אמיל: "לפני שהגעת הרגשתי שהשתיקה היא כמו הצל שלי. שהיא נעשת יותר גדולה ממני. שאני כבר לא בטוח מי יוצר את מי. אם הדממה מתחילה להיות זאת שיוצרת את המחשבות שלי".

רמי: "נראה לי ששנינו בני ארובה שלה".

שתיקה.

רמי: "אני חושב שהרגע הכי מתוק זה הרגע של הלגימה עצמה. אולי כל שאר הרגעים הם הצל של הרגע הזה".

אמיל: "אבל זאת לא השאלה".

שתיקה.

רמי: "זה כל מה שאני יכול לתת עכשיו".

אמיל *מניח את הבקבוק במקומו, בין שניהם. הם נועצים עיניהם כל אחד בקיר הסמוך אליו. נדמה שקצב הטיפות הולך ומאט.*

תמונה חמישית

לפנות בוקר במערה. קול מסוק עולה מפתח המחילה, וצלליתו מרצדת על אלומת האור. אמיל מזיז את ידו מול האלומה, ומצייר עמה, כמו בתיאטרון צלליות, על קיר המערה.

רמי: "מה אתה עושה?"

אמיל: ״אני משנה את מהלך המלחמה. הנה תראה, המסוק נוחת, והחיילים יוצאים ממנו חפויי ראש, רצים להסתתר במערה משלהם, עד שתשכך הסערה״.

רמי: ״מה הטעם במשחק הזה?״

אמיל: ״אין לנו שליטה על האור. אנחנו יכולים רק לחסום אותו. כמו כוכבים מתים שעוברים ליד כוכבים חיים. להחליט אם ואיך הוא מגיע אלינו״.

אמיל ממשיך להפעיל את תיאטרון הצלליות בידיו.

רמי: ״זה כאילו שאנחנו מקימים כאן ממשלת צללים״.

אמיל: ״שיהיה. אז איזה שר אתה רוצה להיות״?

רמי: ״תחליט אתה. אתה היית כאן קודם״.

אמיל: ״בוא לא נכנס לזה״.

רמי: ״אולי פשוט נרוץ כרשימה משותפת. ומה החוקה שלנו?״

אמיל: ״נתחיל בחוק יסוד: להמתין וללקק את הפצעים״.

רמי: ״עבר בקריאה טרומית״.

אמיל: ״מה עם המנון? אולי ננציח את עצמינו עם איזו שורה על הקיר. אולי עוד בורחים יגיעו לכאן, פעם, אחרינו״.

רמי: ״אולי את A desolation של אלן גינזבורג. "To signify to traveler that I live here in the wilderness, awake and at home"״.

אמיל: ״נשמע כמו המנון מתאים למדינת כל בורחיה״.

רמי קם אל פתח המחילה. הוא מצמיד את אוזנו לפתחה, וחוסם לגמרי את האור שעולה ממנה. הוא מאזין ארוכות.

אמיל: ״נו, מה הדיאגנוזה שלך?״

רמי מסב מפתח המערה, מתיישב ליד אמיל.

רמי: ״זה יותר מבלבל ככה. עדיף לנסות להבין רק מהצלליות, או לא להבין בכלל. הצלילים מבחוץ נדמים כמו שאון, כמו פקעת חוטים שאני לא מצליח למצוא את הקצה שלה. אולי משהו בחושך גורם לזה שהאישונים שלי מתרחבים, וכל השאר מצטמצם״.

אמיל: ״נראה שגם פתח המחילה מצטמצם״.

השניים מתבוננים בפתח.

רמי: "בכל פעם, כמה סנטימטרים".

אמיל: "זה בטח בגלל ההפצצות".

רמי: "כמה זמן אתה חושב שעוד נוכל להישאר כאן?"

אמיל: "אנחנו מתקרבים לסוף כמו שגרגירים נושרים בשעון חול – בשקט ובעקביות".

רמי: "אני לא יודע איך לקרוא לזה. אם זה קו סיום, או איזושהי המתנה במנהרה שבקיצה חיים אחרים".

אמיל: "אם זה קבר או רחם".

רמי: "היכן אני? איך להסביר היכן אני".

אמיל, משלים אותו: "עיני אינן נשקפות משום חלון".

רמי: "פני אינם משתקפים בשום ראי".

אמיל: " כל החשמליות הרבות שבעיר נוסעות בלעדי".

רמי: "והגשם יורד ואיננו מרטיב את ידי".

השניים נאנחים, מביטים בפתח המנהרה המצטמצם.

רמי: "אני לא יודע איך לקרוא למקום הזה. אני במנהרה חד כיוונית, זה מה שבטוח. אני יודע שהחיים שהיו לי לא מחכים לי. ושהחיים שיהיו לי נרקמים עכשיו בידי אחרים".

אמיל: "אולי בעצם להיות כאן זאת הדרך היחידה למרוד בזה".

רמי: "זאת הדרך שבה אנחנו עכשיו. ובגלל שזאת מנהרה חד כיוונית, היא גם היחידה".

רמי *קם, מתקרב לפתח המחילה ומתבונן בו. אמיל עוצם את עיניו.*

רמי: "מאז שאמרת לי שפתח המנהרה מצטמצם, אני לא מפסיק לראות את זה קורה. כאילו המחשבה שלי עצמה היא זאת שגורמת לגרגירי החול לנשור".

אמיל, מבעד לעיניו העצומות: "אני לא אתפלא אם זה מה שבאמת שקורה".

רמי: "מה נעשה כשהיא תחסם לגמרי? אתה חושב לצאת מכאן?"

אמיל: "עוד לא החלטתי. נדמה לי שכל עוד אני כאן אני קצת כמו החתול של שרדינגר. גם חי וגם מת. ולצאת מכאן זה קצת כמו לפתוח את הקופסא. אני מפחד לגלות את התשובה".

תמונה שישית

בוקר. האור שבוקע מהמנהרה מבהיק, ונראה שפתחה הצטמצם עוד יותר. רמי ואמיל ישנים, ראשיהם שעונים זה על זה. אמיל המנומנם מתעורר, מתרפק על כתפו של רמי. הוא פוקח את עיניו פתע וקם בבהלה, מזנק ממקומו.

רמי: "מה קרה, נבהלת מזה שישנת עם האוייב?".

אמיל: "נו באמת. פשוט לרגע חשבתי שאני במקום אחר. יש כמה שניות בבוקר שבהן אני שוכח איפה אני. שבהן בשורות האיוב כאילו עוד לא הגיעו אלי. השליח עוד לא התעורר. אלה שניות של חסד. אבל ההתעוררות מהן אכזרית".

רמי: "אתה מאוד וורבלי על הבוקר".

אמיל, עדיין סהרורי, מביט ארוכות באלומת האור.

רמי: "צחקת מתוך השינה. צחוק מתגלגל".

אמיל: "נהדר. נשמע שמאוד נהנתי, אבל אני לא זוכר את זה. כבר מזמן שאני לא מצליח לחלום חלומות צלולים".

רמי: "פעם הצלחת"?

אמיל: "כשהייתי ילד שמעתי על זה ונכנסתי לזה חזק. עם יומן חלומות, שעונים מעוררים לאמצע הלילה, כל העסק. חשבתי שזה יכול להיות נשק יום דין טוב. אם המציאות שלי תהיה בלתי נסבלת לפחות אוכל להיות הבמאי והשחקן בחיקוי לא רע של החיים".

רמי: "זה לא מאוד שונה ממה שאנחנו עושים כאן".

אמיל: "אולי בגלל זה כל כך קשה לי לעשות את זה עכשיו. אני הרי חולם בהקיץ מרבית היום. אתה יודע, יש כל מיני טריקים בשביל להבין שאתה חולם, למשל להביט בשעון ולראות שהוא לא עקבי. אבל עכשיו השעון שלי זה פתח המנהרה הזאת שאני מביט בה כל היום, והיא כמו שעון חול אחד גדול. וכמו בחלום, היא תמיד מתעתעת, לא עקבית, מזכירה לי שזו לא המציאות".

רמי: "היא באמת דומה לשעון חול. אבל כשהזמן עובר אני שואל את עצמי מה יקרה כשגרגר החול האחרון יגיע לקרקעית".

אמיל: "זה פשוט. יד ענקים תסובב את השעון לכיוון השני".

רמי: "אתה בטח צודק. אולי גם לשעון החול אין וקטור".

אמיל מתיישב בלאות ליד רמי.

רמי: "מה נעשה כששעון החול יסתובב?"

אמיל: "אולי נמצא מקום מסתור אחר. למשוך עוד זמן שבו נוכל להמתין וללקק את הפצעים".

רמי: "להיות במערה זה באמת כמו לחלום, כמו למצוא מפלט בזמן. אבל החלימה בהקיץ גורמת לי גם להיבלע בין קורי החלום, הוא הולך ומעכיר".

קול הפצצה, רמי ואמיל נצמדים זה לזה. פתח המחילה מצטמצם עוד יותר.

אמיל: "לבהות בצללים ולהסתתר מהגופים שמטילים אותם זה משחרר ומבעית בה בעת. אני מתבונן בצללים של המסוקים על הקיר, ואני לא יודע לאן הם מרחפים ואיפה חומר הנפץ שהם נושאים יוטל. גם העולם בחוץ הוא קופסא עם חתול של שרדינגר. גם בו הבית שלי נחרב וקיים".

רמי: "כשהיית חולם חלומות צלולים, שאלת את עצמך אם הערות מותרת מהחלום?"

אמיל: "היא לא מותרת מהחלום, כמו שהאדם לא מותר מהבהמה. כמו שהמציאות לא מותרת המערה. הערות חזקה יותר. האדם חזק יותר. המציאות חזקה יותר. אפשר לאמן את התודעה להיות צלולה בשינה, אפשר להטיל צללים על הקירות, אבל זאת נחמת עניים. מלתעות המציאות ילפפו סביבינו".

רמי: "נראה ששעון החול שלנו מהנהן בהסכמה".

אמיל: "מה אתה רואה בצללים עכשיו?"

רמי: "זה נראה כמו טיפות גשם".

אמיל: "ממה נראה לך שהן מורכבות?"

רמי: "יש בהן קצת קרח, כמעט ברד. הן קשות כמו אבנים. אולי הן צובעות את המדבר בלובן רגעי, שיחלחל בעוד רגע אל מי התהום.

לובן שיעלם כלא היה. האדמה סופגת אותם מהר, כמו ממחטה יעילה. הטיפות דופקות על קסדות החיילים, על הקסדות שהושלכו לאדמה, על פתחי המערות של הבורחים, על ראשי יושבי הבתים המופצצים, חשופי הגגות, על חיוכים זחוחים, על עיניים כלות, על מימיות ריקות, על חלונות פתוחים בגעגוע ועל חלונות אטומים, מכוסים עיתונים. הטיפות נוקשות על דלתי האדמה, כמו היד שנוקשת על הלב בתפילת הנעילה, לעוררו. חטאנו. בגדנו. גזלנו. העווינו. והרשענו. פשענו, צררנו, שיחתנו תיעבנו תעינו תעתענו".

אמיל: "אולי אלה בכלל רסיסי טל שמתגנבים למעלה. או רסיסי נפץ שניתזים לכל כיוון. נדמה לי שאיבדנו את הכיוונים לגמרי. אולי אנחנו בסוג של ורטיגו. ככל שפתח המנהרה מצטמצם ואלומת האור קטנה, הצללים נעשים גדולים יותר".

רמי: "והנה, הם כמעט מכסים את הכול".

השניים שומעים קול צעדים מתקרב למערה. צללית נעליים צבאיות מוטלת על קיר המערה. הנעליים מתקרבות, עד שהן מכסות את אלומת האור לגמרי.

תמונה שביעית

לילה, בית סוהר. רמי ואמיל יושבים בתאים נפרדים שחולקים קיר משותף. צלליות נעליים צבאיות שמפטרלות סביבם מוטלות על הקיר ומהבהבות עליו. אמיל מתבונן בהן היטב.

אמיל נוקש על הקיר של רמי. רמי מתעורר משנתו ונוקש בחזרה. אמיל מצמיד את ידיו למנורה שמעל ראשו, ומסמן לרמי תנועה של שעון חול מסתובב מקצה אחד לשני. הנעליים הצבאיות מגיעות לפטרל מול התאים, מתהלכות בין צלליות שעון החול שמצייר אמיל, והולכות אל עבר תאים אחרים. המנורות כבות, ורמי ואמיל יושבים באפלה מוחלטת. אמיל שוב נוקש על תאו של רמי.

רמי: "אתה יודע, קראתי פעם שהאדם הוא כמו אסיר שמאזין לנקישות של אלוהים על התא שלו".

אמיל: "אני מוחמא".

רמי צוחק.

רמי מתחיל לזמזם בשקט את "טוק טוק טוק על דלתי מרום". אמיל מצטרף אליו, והם שרים שורה- שורה. הם שרים ביחד, ושירתם מתגברת. הם שרים בקולי קולות, כמעט צועקים.

حكومة الظل

نيفا غولدبرغ

الشخصيات:

إميل، فلسطيني هارب من الجيش

رامي, إسرائيلي هارب من الجيش

المشهد الأول

ليلة مليئة بالنجوم في صحراء يهودا.

في مركز خشبة المسرح الكثيبذ الرملي الناعم بلون الحليب, مضاء بضوء القمر. من خلال القفار يُسمع صوت الخطى السريعة لرامي، الذي يسلق الكثيب الرملي. يتنفس بصعوبة، يحاول قمع دموعه. يذهب هاجسا، يزيل خلال المشي البندقية ، القنبلة، السترة الواقية, الخوذة، القميص العسكري. يصل إلى قمة الكثيب الرملي ويراقب انتشار الليل حواليه، محاولاً التقاط أنفاسه، وهي لا تهدأ. يطنطن أغنية بهدوء.

رامي: "ياما, ضغي مدفعيتي/ لم تعد لي القوة للقتال/ سحابة سوداء طويلة تهبط عليّ/ تقرع على باب السموات من فوق".

يسكت ويقعد على التل. جسمه يرتجف.

رامي: فاتت الأوان للقرع على أبواب السموات. فاتت. لقد انغلقت، رامي. لقد غبتَ ساعات الفتح.

يخلع الأحذية العسكرية والجوارب, يدلك القدمين بلطف. عيناه مغلقتا، ابتسامة دقيقة تغطّي وجهه.

ينقطع الهدوء صوت طائرة مروحية تقترب. شعاع ضوء يمسح التربة السحراوية. رامي يقفز ويركد من المكان ذعرا, يفتّش مكان للاختباء. يركد في منحدر الكثيب الرملي, في أسفله يجد مغارة. يدخلها بسرعة زاحفا إلى الفضاء الداخلي، متمتما لنفسه.

رامي: ربما لم تزل أبواب الصحراء مفتوحة.

يزحف حتى نهاية المغارة ويصل إلى مساحة مظلَمة. هو يقف ويستمع إلى الأصوات في المغارة. يسمع أمامه صوت تنفس. أميل يضع اليد في الكيس ويخرج ولاعة ويشغِّلها أمامه. الاثنين متجامدين في مكانهم ويدوران حول شعاع الضوء خلال ثوان كثيرة.

رامي: من أنت؟

أميل يطفئ الولاعة.

رامي يرجع فورا إلى الحفرة ويزحف إلى مساحة المغارة الخارجية. بالقرب من المخرج يسمع صوت الطائرة المروحية فلا بدّ له من الرجوع إلى الداخل.

إميل: يبدو أنّ الحفرة أحادية الاتجاه, مثلها مثل في قصة أليس في بلاج العجائب.
رامي: يعني أنت الأرنب؟
إميل: طبعا, ليس أنا من قادك إلى هنا.

أميل يشغِّل الولاعة وينظر إلى رامي طويلا.

رامي: طيب, الآن إطفأها, يا الله, لماذا تصوِّبها إليّ؟
إميل: لكي أراك أحسن.

يقترب منه مع الولاعة. النار قد تمسّ جلد رامي. يلتصق بجدار المغراة ويغلق عينيه.

رامي: بسيدير، ولكن لماذا هذه القرابة؟
إميل: كي استطيع التهامك. يطفئ الولاعة ويخطو إلى الوراء.
رامي: وجتَني في مزاج غير مناسب للمزح.
إميل: صدِّقني, أنا أيضا.

صدى أجنحة الطائرة المروحية التي تحوم في الصحراء يصل إلى المغارة.

إميل: بيّن أننا موجودان هنا لنفس السبب.
رامي: ما زلت لا أعرف سببك أنت.
إميل: يبدو لي أنّك تعرف جيدا. لست الأول الذي يهرب لكني لم أرى حتى الآن الهارب الإسرائيلي من الجيش بدون السلاح.
رامي: أه! أنت لست من جماعتنا؟ . . . يعنى, لست من قوات. . . يعني. .. في أي جهة أنت؟
إميل: سجّل! أنا عربي.
رامي: وأنت أيضا بقيت بدون سلاحك؟

إميل: عظيم! بس جئت لمغارتي وتعمل لي فحص أمني. قوة العادة. بل يبدو أنّك وصلت إلى رقابة الحدود تبعي. فيجب علينك أن تعطيني الأجوبة.

رامي: شو بدك تعرف؟

إميل: صفنتت لحالك؟

رامي: نعم. الحقيقة أنني صفنتت لحالي وأفكها لحالي ورحت لحالي إلى منطقة الالتقاء. وبقيت لحالي في ميدان المعركة وهربت لحالي وفقت لحالي من الكوابيس، وقمت بتحديق السماء الخالية لوحدي. كل هذا الشيء المسمى صداقة المحربين لم يمسّني. وبالحقيقة كنت آمل أن اختبئ لحالي.

إميل: هذا كان أيضا برنامجي.

رامي: متأسف, أنا فقط . . . فقط أحتاج إلى مكان للاستراحة.

إميل: أنا غارف، صدّقني أنا عارف.

رامي: مسموح أسأل أنا أيضا؟

إميل: تفضل.

رامي: أنا شائف أنا الصخور من حواليك ممتصة بالدم.

إميل: هذا من الجندي السابق الذي كان هنا وسأل أسئلة كثيرة أكثر من اللازم.

رامي: هكذا فكرت.

إميل: نتيجة للقصف تنهار أجزاء في المغارة وبالأمس أصابت إحدى الصخور يدي.

رامي: تسمح لي أن أرى؟

إميل: هذا لا يعني أنّك تستطيع أن تبقى هنا.

رامي: No hidden catch, no strings attached, just free love

إميل: يبدو أننا كدنا يعني نأسس هنا فرعا لوودستوك.

رامي: يمكن. ولكن أنت تعرف كيف هذا إذا قام إسرائيلي وفلسطيني بتأسيس فرع لوودستوك في وسط الحرب والطائرة المروحية تقصفهما, هل تأسس فعلا؟

إميل: سنبقي هذا اللغز لقواد قوات الجوية وطلبة الفلسفة.

رامي: أنا رامي.

إميل: إميل.

رامي يقترب من إميل ليرى الجرح.

رامي: ربما أستطيع ضمد الجرح. يفتش في أكياسه. (بنغمة من الحيرة) وجدت فقط قطعة القماش، الفلانيليت لتنظيف السلاح.

إميل: معليش. قد يكون السم هو أيضا دواء.

رامي يعالج الجرح برفق.

رامي: أكبر جيوش العالم أخلاقيا.

إميل: مباشرة لأفلام الناطق بلسان الجيش الإعلامية. فكيف هربتَ من أكبر جيوش العالم أخلاقيا؟

رامي: يبدو أنّه هرب مني. ومن هذه اللحظة يمكن أن نقول إنني قررت أن أولد من جديد. أو أموت. لست متأكد أي منهما أفضل.

إميل: ربما سنكتشفها قريبا.

رامي: وأنت, شو صار معك؟

إميل: يمكن أن نقول إنّني قررت الانتصار في الحرب بدون وسائلها. الشرف عليها مثل السائح. المغارة هي اللوبي الذي أخترت لنفسي.

رامي: الشرف على الحرب مثل السائح (يبتسم). يبدو أنّ هذا هو الشيء الوحيد الذي أقدر عمله.

الصمت عدّة لحظات. صوت قصف. السقف يرتعد وبعض الصخور تتدحرج. رامي وإميل يتقلصان ويلتصقان بعضهم البعض. اليدين على رأس، ينظران ويتفحصان هل أصيب أحدهما.

رامي: قد يحول الهرب من الجيش والنجاة إلى شخص عاطفي. ولكن أنا مبسوط أيضا أن يوجد لي شريك للهروب..

إميل: يسرّني منح الهبة للجندي الصهيوني.

صوت قصف. يعودان إلى الالتصاق بعضهم بالبعض ومع حلول الهدوء يبتعدان قليلا ويرجعان إلى مكانهما.

رامي: هل تعرف أي جانب يقصف الآن؟

إميل: يعني هل تقصدك أنت أو تقصدني أنا؟

رامي: يمكننا أن نتعبرها هكذا.

إميل: إنني غير متأكد, يبدو أنّ الاتجاهات في المغارة تختلط. يمكن تسميتها ثمل سكر الأعماق. قد تكون هذه القنابل عديمة سهم التوجيه, مستعدة لإصابة كل من يوجد بالمكان بالصدفة, بكثير من السخاء.

الصمت.

رامي: هل تفكر أن هناك سهم التوجيه لهروبنا ؟

إميل: نحن لا نعرف حقيقةً إلى اين نروح.

رامي: We’re just two lost souls swimming in a fish bowl

إميل: وقد نكون بدون عنوان في هروبنا.

رامي: سواح.

المشهد الثاني

رامي يتجول في المغارة محاولا التفهم ما يوجد فيها.

رامي: منذ متى أنت هنا بالفعل؟

إميل: ثلاثة أيام.

رامي: لا أرى هنا أي شيء للأكل ولا ماء.

إميل: أضع قنينة الماء على الأرض فتمتلئ بالقطرات التي تنزل من السقف وفي نهاية النهار اشربها ما تراكم.

رامي: كم من المياه تنجح شربها هكذا؟

إميل: قليلا جدا ولكن يبدو أنها أنقى مياه شربتها في حياتي. ربما بسبب الظمأ, ولكن ذوقها نقي وحلو. أكاد أذوق طبقات الصخرة والشقوق التي من خلالها نزلت القطرة إلى أسفلها على طول الطريق إلى هنا, مثلها مثل مصفاة كبيرة من الزمن. من يعرف متى وصلت هذه القطرة إلى الأرض.

رامي: يمكن قبل نشوب الحرب.

إميل: يبدو أنّ الحق معك. عمرها قد تكون سنين عديدة. هذه القطرات التي تصل هنا مثلها مثل النجوم الميتة التي لا نزال ضوءها هنا على الأرض.

رامي: وما بنسبة للأكل؟

إميل: لا آكل. من ناحيتي هذه الفرصة أن أكون زاهدَ يوغا. قبل الحرب بقليل قرأت أن الأساطير تحكي لنا أنّ أعمال الزهد للناس الذين يعيشون بطريقة اليوغا كان بإمكانها منحهم القوة للتغلب على ظواهر العالم وجعلهم غير مرئيين ولم تعد تصيبهم اشعة الشمس.

رامي: ونجحت أن تشبع من هذه الشعرية؟

إميل: ربما هذه هي طريقتي للقول إنني أموت من الجوع.

رامي يفتح فمه ويتطلع إلى الفوق مثل الولد الذي يحاول تذوق المطر، ينتظر قطرة الماء.

إميل: تحتاج إلى كثير من الصبر.

رامي: هناك احتمال, يمكن أن . . .

إميل: لا تنوي الاقتراح أن نتقاسم قنينة الماء, صحّ؟ (الصمت). أفكر أن هذه الفكرة معناها الإعدام لكلانا.

رامي: لكني ساعدتك قدر إمكاني, فأنا ضمدتك.

إميل: Just Free Love, ذاكر؟ بالإضافة، لم تكن تخاطر حياتك في علاجي بالضمادة.

رامي: صحّ ولكن كلانا نتمتع بحق الوجود تحت سقف هذا المغارة, مش هيك؟

إميل: لا تجعلني أندم على كرم الضيافة هنا.

رامي: كرم الضيافة؟ اي نوع من مضيف يترك ضيفه يموت من العطش؟

ينظران عدّة ثوان إلى قنينة الماء ويقفزان مع بعض إليها, يمسكانها ويشدّانها بقوة, الكل إلى جانبه.

رامي: ما قيمة كل الكلمات الجميلة إذا لم تكن لديك الرحمة؟

يكافح مع.

إميل: يا له من يحكي! يدخل إلى مغارتي ويستولي على الماء! مرّة محتل يبقى دائما محتلّا على الغير.

ينجح في سحب قنينة الماء إلى جانبه, رامي يكاد يخفف من القبضة. بعض الصخور تنزلق من السقف وهما يهربان منها.

رامي: جندي إسرائيلي لن يمنعني من الماء, أنتم, لا قيمة للحياة لديكم.

يسحب القنينة إلى اتجاهه.

إميل: طبعًا، ولديك في، وخاصّة لأصدقاءك الذين تركوك في ساحة المعركة!

يسحب قنينة المياه بحركة حادّة، رامي يضع قبضته ويجلس بحركة ثقيلة. يتنفس بصعوبة, تنفسه يصبح أسرع وأسرع، يغمض عينيه ويختنق من البكاء.

أميل يتفرجه وهو يمسك القنينة بقوة. صامتان دقيقة طويلة، جالسين في سحابة الغبار التي خلقتها الصخور المتساقطة.

إميل: هل عرفت، أنا أيضا تركوني في ساحة المعركة. صعب أن تثق بالناس بعد ذلك.

رامي لا يزال يستصعب في الاسترخاء.

إميل: وهلا أنا أتركك لحالك. (يضحك ضحكة مريرة). يا ترى ماذا فعلوا بنا. (الصمت) الشرّ والحيوية موجودة فينا. المستقبلات موجودة، لا ينقصنا إلا الزناد. (الصمت). راح اتقاسم مع الماء. أنت هنا بالفعل ونحن لن نبقى بدون الثقة. (رامي يجلس القرفصاء ويستمرّ بالبكاء). رامي، أنت ستجفّ من الدموع هذه, ليست لدينا الماء بالكفاية لنهدرها, يجب علينا توفير السوائل. (رامي يضحك قليلا مع البكاء). على الأقل لو تسرّبت الدموع إلى مغارة هاربين آخرين.

رامي يبتسم وينظر إلى إميل. نجح في تهدئة تنفسه قليلا.

رامي: متأسف أن حاولت خطفها. أنا مفترض إن العطش دفعني إلى الجنون. ومثل ما قلت، ثقتي بالبني آدم ليست في قمتها.

إميل: أنا عارف، لا حاجة للتفسير. (يمدّ له قنينة المياه). تفضل، يد ثانية من هارب فلسطيني من الجيش.

رامي: أنت متأكد؟

إميل: لا. الحقيقة لا. كيف أكون الآن متأكدا بشيء!

إميل يمدّ القنينة لرامي الذي يشرب نصها ويرجعها لإميل الذي ينهي ما تبقى. هما يتمتعان بالمياه ويجلسان بمنتهى السعادة وظهرهما يتكأ بشعور من الرضا على جدار المغارة.

رامي: الحق هي نقية جدا.

إميل: تفكِّر أننا نستطيع البقاء هكذا؟

رامي: قد يمكن مثل معجزة إبريق الزيت.

إميل: لا اعتمد على العجائز. (الصمت). المعجزة الوحيدة يمكن أن تحدث أننا لا نترك بعضنا البعض.

(إميل يضع قنينة الماء بينهما. يستمعان إلى القطرات الإيقاعية التي تطرق بهدوء داخل الفضاء الفارغ)

المشهد الثالث

رامي يجدد الضمادة على يد إميل، بينما إميل يحدق في الصور الظلية التي ترقص على جدار المغارة.

رامي: كيف ترى الحرب من هنا؟

إميل: شائف الصور الظلية على الجدار؟ (يشير بالإصبع على الركن في أعلى اليمين من جدار المغارة المضاءة بشعاع من الضوء الغامض يصل من فتحة النفق). أنظر إلى الظلال المتلألئة في شعاع الضوء هذا. تقدر تعرف ماذا يحدث في الخارج. بعض الظلال تحكي عن الطائرة المروحية التي تقلع، هناك ظل لجندي يبتعد، لابن آوي يمشي، لقنبلة وهي تقع. ومع الأصوات الغامضة تكاد تقدر تركيب أحجية الصور المقطوعة من الواقع في الخارج. هطذا كأنك تنظر إلى العالم من خلال البريسكوب.

رامي ينظر إلى الظلال، يجد صعوبة في رؤية شيئا فيها.

رامي: هذا يذكِّرني أسطورة كهف أفلاطون.

إميل: ولكن بالعكس. الحكماء موجودون في الداخل.

رامي: كم حاول الإنسان الخروج من المغارة فها نحن نصرّ الآن على الرجوع إليها.

إميل: حاول الإنسان الخروج من الرحم أيضا. ولكن هذا المجهود غريزي، لا إرادي. كانت هناك الأيدي التي سحبتنا, كانت الخاصرة التي دفعتنا. ربما من الذكاء أن نعرف متى نختبئ من العالم، أن نجد الملجأ منه، الانسحاب، الرجوع إلى الرحم.

صوت القصف، الصخور الصغيرة تتدحرج من السقف وهما يتقلصان في مكانهما.

رامي: من ناحيتي هذا أقرب إلى القبر. وعلى كل حال سيخرجوننا من هنا بالقوة.

إميل صامت, ينظر إلى الظلال. صدى الانفجار يصل من الخارج.

الرامي: ماذا ترى الآن في الصور الظلية؟

إميل: أرى قنفذ يقضم القراص.

رامي: حقًّا؟ كيف تصل إلى هذه الدقة من تفاصيل الصورة؟

إميل: طبعًا لا ولكن هذا غير مهمّ. إنّه لا يختلف عن الأشكال التي كنا نصنعها كأولاد أمام المصباح أو أمام نيران الموقد. هذا ترفيه, لا غير.

رامي: أنت عارف، هذا لا يختلف كثيرا أيضا من الحياة الآن، في الحرب، خارج المغارة. في الأسابيع الأخيرة استيقظت كل صباح وأدركت أنّ الرؤية كانت أقلّ واضحة. لم استطع أن أرى إلا الصور الظلية للطائرات والطيور على الأرض. فلم يعد باستطاعتي التمييز بينها.

إميل: وظلّك أنت, هل استطعتَ تمييزه؟

رامي: هو قطعا استطعت، أكثر من اللازم. تعرف كيف في المساء يطول الظل. وعندما كبر أكثر مني لم أعد أعرف أي منا بدأ الحركة، من يلقي ظل الآخر. ولم أجد هدفا لرفع العينين كي اكف رؤيته. كان يبدو لي أن السماء تبتعد أكثر وأكثر، عدّة سنتيم كل يوم. أنه منذ أن فصل الله بين المياه العلوية والسفلية هي تبتعد بعضها عن بعض أكثر وأكثر. فلم أتق تحملّه. أردت أن السماء تقترب, أن تختلط, أن يصير الفيضان الكبير. لعل هذه هي الطريقة التي ستعيد بها البشرية خلق نفسه من جديد.

إميل: ولكن التاريخ يعيد نفسه فيبدأ نفس الدوران الحلزوني.

رامي: على الأقلّ قد نكون بالقرب من نقطة البداية والحروب تتربص للجيل القادم.

إميل: وستنتشر رائحة المطر. (رامي يبتسم). هل معنها إنه تمّ اختيارنا لنواصل وجود البشرية؟

رامي: يبدو أنّ معناه أننا اختَرنا التوقف عن العيش فيها كما هي الآن.

إميل: النهاية لا نعرفها.

رامي: نعم. يئست من النظر إلى السماء. كل ما تبقى لنا الآن هو الصور الظلية, الصحراء, التربة.

إميل: كان عل بني هأداما، لو بعفيم ميعال (כאן על פני האדמה, לא בעבים מעל)

رامي: يجب أن أسألك،

إميل: من أين لي هذه العبرية المثالية؟

رامي: بالضبط!

إميل: يسرّني أنّك تتأثر بها. أنا مترجم في الجيش الفلسطيني، يعني، كنت، طبعا. درست العبرية سنوات كثيرة. أحبّ شعراءكم، خاصّة ليئا غولدبرغ.

رامي: وأنا أيضا. يسرّني.

إميل: نعم، أكيد مريح لك أن تسمع كم أنا شبيه بك. أنا شائف إنّه حلو أن تجد صديقا عربيا-أليف ولكن هذا جاء مع مسؤولية إطعامه والخروج معه كل يوم للرحلات. ربما الأفضل أن تبدأ بتبني عربي-إرشاد للمكفوف، وتتأكد أنه مناسب لك.

رامي: ليس هذا كان قصدي. بالمناسبة، أحب محمد درويش أيضا.

إميل: تقصد محمود. ولكن فيش مشكلة. أنا افهم أنه أريَح لك أنني أشبهك، لأن في معظم الأحيان العربي ليس إلا ظلّا لليهودي, أو صورة سلبية له. حلو من حين إلى آخر اللاتقاء بفلسطيني يمكن أن تنظر إليه مثل المرآة وأن ترى من خلاله ما أجمل انعكاسك فيه.

الصمت.

رامي: لا استطيع أن أقول إنّ هذا غير صحيح ولكن ربما نركسوس أيضا حين يرى انعكاسه قد يقع في حب البحيرة أيضا.

إميل: ورغم ذلك يبدو لي أنني لا أزال لا اريد أحمل أي انعكاس كان.

رامي: وأنا أيضا. أريد أن أكون غير لامع. أن لا احمل سلاح في خدمة غيري, لا أعكس أي توقعات لاحد.

إميل: لا تسمح لإشعة الشمس تؤذيك.

رامي: إذا كان هذا هو المطلوب.

المشهد الرابع

رامي: هل امتلأت قنينة المياه؟

إميل: ليست بعد. كيف أنت؟

رامي: فارغ.

الصمت.

إميل: قل لي، ما هي أحلى لحظة, في رأيك، اللحظة قبل الرشفة الأولى أو اللحظة بعدها؟

الصمت.

رامي: كم بقى لها؟

إميل: أنا يهمّني ماذا تفكّر.

رامي (يمدّ يده إلى قنينة المياه) وصلنا إلى النصف على الأقلّ؟

إميل (يزيح قنينة المياه ويمسكها). أجبني!

رامي: شو بتعمل! خسرنا قطرة بسببك. (يمسّ التربة المبللة به القطرة، يحاول يبلل بها شفتيه بلا نجاح).

إميل (يمسك القنينة): ما هي أحلى لحظة؟

رامي: قد يمكن إذا رجعت قنينة الماء إلى مكانها أقدر أن أعرف؟

إميل: أجب!

رامي: خسرنا قطرة أخرى!

إميل: أولا أجب!

رامي: لا يهمّ! إميل، ليس هذا هو الوقت المناسب لهذه الأسئلة، القطرات تتدفق. ضعها مرة أخرى.

إميل: أجب فأرجّعها.

رامي: قطرة أخرى!

إميل: أجب!

رامي: تريد ان نموت من العطش لانّك تشعر بقليل من الملل.

إميل: الكلمات هي ألمياه الخاصّة بي.

الصمت.

رامي: اعطِني أياه! لا استطيع أفكّر من كثرة العطش.
(رامي يحاول انتزاع القنينة من يدي إميل لكنّ إميل سحبها إليه).

إميل: أجب!

رامي: يا تر كم من القطرات خسرنا!

إميل: ما هي أحلى لحظة؟

رامي: يا االه أعطني القنينة! الوقت غير مناسب لهذه الأشياء! إميل يسحب القنينة في حركة حادة، تسقط على الأرض، ورامي يقفز إليها. يديرها ويكتشف أنها فارغة بالكامل، فيرميها على الأرض.

رامي: اقدر أقول أي هي أكثر لحظة مرًّا.

الصمت.

إميل: ما أردت إلا أن تعطيني الجواب.

رامي: هل تشحذ الألغاز من ويني الدبدوب ونحن نكافح من أجل العيش؟ الملل الذي تعاني منه قد يقتلنا. لقد نسيت أني متروك لك.

إميل: وأنت نسيت أني متروك لك.

رامي: كيف تعمل المشابهة؟

إميل: نفس الشيء مثل ما قلتَ بنسبة للظلّ.

الصمت.

إميل: قبل وصولك كنت أشعر أنّ الصمت صار ظلّي. إنه يصير أكبر مني، أنني لم أعد أعرف من يخلق من. هل السكوت بدأ يخلق لي الأفكار.

رامي: يبدو أننا مع بعض رهائن في يده.

الصمت.

رامي: في رأيي أحلى لحظة هي لحظة الارتشاف نفسه. ربما بقية اللحظات ليست إلا ظلّ هذه اللحظة.

إميل: ولكن ليس هذا هو السؤال.

الصمت.

رامي: لا استطيع أن اقول الآن أكثر من هذا.

إميل يضع القنينة في محلها, بينهما. كلاهما يحدقان في الحائط القريب منه. يبدو أنّ سرعة القطرات تتباطأ.

المشهد الخامس

الصباح البكير داخل المغارة. صوت الطائرة المروحية يصل من فتحة النفق وظلها يرتجف على نقطة الضوء. إميل يزيح يده أمام تقطة الضوء بحركات الرسم على حائط المغارة مثل مسرح الظلال.

رامي: ماذا تعمل؟

إميل: اقوم بتغيير مجرى الحرب. هات شوف! الطائرة تهبط، الجنود يخرجون ورؤوسهم تميل إلى الأسفل بشعور من الذنب، يركدون للاختباء مغارتهم، حتى هدوء العاصفة.

رامي: ما هو هدف هذه اللعبة؟

إميل: لا سلطة لنا على الضوء. لا نقدر إلا أن نحجبه. مثل النجوم الميتة التي تمرّ بالقرب من النجوم الحية. لا نستطيع إلا أن نقرر هل وكيف يصل إلينا.

إميل مستمرّ في رسم مشاهد مسرح الظلال.

رامي: كأننا نأسس هنا حكومة الظلال.

إميل: طيب! أي وزير تريد أن تكون؟

رامي: أنت تقرر. أنت كنت الاول هنا.

إميل: تعال لا ندخل فيه.

رامي: شو رايك نعمل قائمة مشتركة؟ وما هو دستورنا؟

إميل: نبدأ بقانون الأساس: الانتظار ولعق الجروح.

رامي: مرّ بالقراءة الأولية.

إميل: وما بالنسبة للنشيد الوطني؟ شو رأيك نخلِّد أنفسنا ببيت شعر نكتبه على الحائط؟ قد يصل إلى هنا في يوم من الأيام هاربون آخرون بعدنا.

رامي: شو رأيك بأغنية A Desolation لشاعر ألان غينسبورغ، To signify to traveler that I live here in the wilderness, awake and at home

إميل: يبدو ملائم لدولة جميع هاربيها.

رامي يذهب إلى فتحة النفق، يضع أذنه على الفتحة ويمنع دخول الضوء الذي يصل من خلالها. ينصت طويلا.

إميل: حسنا! وما هو تشخيصك؟

رامي يرجع من فتحة المغارة ويقعد إلى جانب إميل.

رامي: هذا يثير ارتباك أكثر. ألأفضل أن نحاول أن نفهم من الظلال أو لا نفهم بتاتا. الأصوات من الخارج تبدو ضجة, نوع من كرّة من الخيوط التي لا استطيع أن أجد نهايتها. ربما شيء ما في الظلام يسبب تلاميذ العينين في التوسع وكل شيء آخر يتضيق.

إميل: يبدو أن فتحة النفق تتضايق هي أيضا.

هما ينظر إلى الفتحة.

رامي: عدة سنتي كل مرّة.

إميل: أكيد نتيجة القصف.

رامي: إلى متى تعتقد نستطيع البقاء هنا؟

إميل: نقترب من النهاية مثل وقوع الذرات في الساعة الرملية, بهدوء واتّساق.

رامي: لا أعرف كيف أسمّيه. هل هذا هو خط النهاية أو انتظار ما في نفق توجد في آخره حياة أخرى.

إميل: هل هذا المكان هو القبر أو الرحم.

رامي: أين أنا؟ كيف أشرح أين أنا؟

إميل (يستكمل) عيوني لا تنعكس من أي نافذة كانت.

رامي: وجهي لا ينعكس في أي مرآة كانت.

إميل: جميع عربات الترام في المدينة تسافر بدوني.

رامي: والمطر يسقط ولا يبلل أيدي.

يتنهدان. يحدقان في فتحة النفق الذي يتضايق.

رامي: لا أعرف كيف أسمّي هذا المكان. أنا في نفق أحادي الاتجاه, على الأقل هذا أكيد. أعرف أن الحياة التي عشتها لا تنتظرني. أن الحياة التي عشتها تتشكل الآن بأيدي آخرين.

إميل: ربما التواجد هنا هو الطريقة الوحيدة للتمرد.

رامي: هذا هو الطريق الذي نتواجد فيه الآن ولانّ النفق أحادي الاتجاه هو الطريق الوحيد.

رامي يقف، يقترب من فتحة النفق ويحدق فيها. إميل يغلق عينيه.

رامي: منذ أن اخبرتني أن فتحة النفق تصبح أصغر أرى أنّ هذا يحدث فعلا. كأن فكري هو الذي يسبب في سقوط ذرّات الرمل.

إميل (مغلَق العينين): لا اتفاجأ إذا حقّا هذا ما يحدث.

رامي: وماذا سنفعل حين تُحجب كليا؟ هل تفكر في الخروج من هنا؟

إميل: لم أقرر بعد. يبدو أن طال ما أنا موجود هنا إنني شيء ما مثل قط شريدينغير. عائش وميت في نفس الوقت. والخروج من هنا مثله مثل فتح الصندوق. أخاف كشف الجواب.

المشهد السادس

الصباح. الضوء القادم من النفق لمعان. بيدو أن فتحة النفق تتضايقت أكثر. رامي وإميل نائمان, رأسيهما يميلان البعض إلى الأخر. إميل النعسان يفيق, يضع رأسه على كتف رامي. فجأة يفيق مذعورا ويقفص من مكانه.

رامي: ماذا حدث؟ منزعج أنك نمت مع العدو؟

إميل: نو, يا الله، فكرت لحظة أنني موجود في مكان آخر. في بعض الثواني في الصباح أنسى أين أنا، كأن أخبار أيوب لم تصل بعض. المبعوث لم يفق بعد. ثواني من اللطف. ولكن الصحوة منها قاسية.

رامي: أنت كثير الكلمات في الصباح.

إميل لا يزال نعسان، يحدق طويلا في شعاع الضوء.

رامي: ضحكتَ خلال النوم، ضحكا متدحرجا.

إميل: عال! يبدو أنني تمتعت كثيرا، لكني لا أذكر شيئا. من زمان لا استطيع أن أحلم الأحلام الواضحة.

رامي: هل نجحت مرّة؟

إميل: في طفولتي سمعت عن هذه الشغلة ودخلت فيها بكل القوة, مع دفتر الأحلام ومنبهات في نص الليل، كل هذه الشغلة. فكرت أنها قد تكون السلاح المناسب

ليوم القيامة. إذا صار الواقع غير مطاق قد أكون على الأقلّ المخرج والممثل في محاكاة غير سيئة للحياة.

رامي: هذا لا يختلف كثيرا عما نحن عليه هنا.

إميل: يمكن أنّه لهذا السبب لا استطيع أفعلها الآن. فأنني أحلم أحلام اليقظة معظم اليوم. تعرف، هناك أنواع من الحيَل لتتفهم أنّك تحلم، مثلا، أن تنظر في الساعة وترى أنّها غير متّسقة. ولكن الآن الساعة التي استخدمها هي فحتة النفق التي أحدق فيها طول النهار، وهي تشبه الساعة الرملية الكبيرة. ومثلها مثل الحلم، تخدع دائما، غير متّسقة، تذكرني أنّ الواقع شيئا آخر.

رامي: صحيح أنها تشبه الساعة الرملية. ولكن كلما تقدم الزمن أتساءل ماذا قد يحدث حين وصلت ذرّة الرمل الأخيرة إلى الأرض.

إميل: بسيط. اليد العملاقة تدير الساعة إلى الاتجاه الآخر.

رامي: أكيد الحق معك. ولكن الساعة الرملية أيضا عديمة الاتجاه.

إميل يقعد ببطء بالقرب من رامي.

رامي: وماذا سنفعل حين اتجهت الساعة الرملية إلى الاتجاه الآخر؟

إميل: قد نجد مخبأ آخر. كي نربح الزمن ونستطيع ان ننتظر ونلعق الجروح.

رامي: التواجد داخل المغارة هو حقًّا مثل الحلم، مثل إيجاد الملجأ من الزمن. ولكن الحلم في اليقظة يبتلعني في شبكة الحلم الذي يصير أكثر غائما.

صوت القصف. رامي وإميل يلتصقان. فتحة النفق يتضايق أكثر.

إميل: التحديق في الظلال والتستر من الأجسام التي تلقيها محرر ومخيف في نفس الوقت. إنني محدق في ظلال الطائرات المروحية على الحائط ولا أعرف إلى أين تطير وأين ستلقي المفجرات التي تحملها. العالم خارجا هو أيضا الصندوق مع قطة شردينغير. فيه أيضا ينهار بيتي ويوجد في نفس الوقت.

رامي: حين كنتَ تحلم الأحلام الواضحة، هل تساءلت إذا اليقظة أفضل من الحلم؟

إميل: هي ليست أفضل من الحلم تماما مثل الإنسان الذي ليس أفضل من الحيوان. كما الواقع ليس أفضل من المغارة. اليقظة أقوى، الإنسان أقوى. الواقع أقوى. يمكن ترويض الوعي أن يكون واضحا خلال النوم، يمكن إلقاء الظلال على الحيطان. ولكن هذا ليس إلا راحة الفقراء. فكوك الواقع سوف تلفّ حولنا.

رامي: يبدو أن الساعة الرملية توافق معنا.

إميل: ماذا ترى الآن في الظلال؟

رامي: هي تشبه قطرات المطر.

إميل: مما هي مصنوعة في رأيك؟

رامي: من بعض الجليد, البرد تقريبا. هي صلبة مثل الأحجار. قد تلوّن الصحراء بالبياض المؤقت الذي يتغلغل بعد لحظة في المياه الجوفية. بياض يتلاشى كأنه لم يكن قط. التربة تمتصها بسرعة. مثل المنديل الفعال. تطرق القطرات على خوذات الجنود، على الخوذات المرمين على الأرض، على فتحات مغاري الهاربين، على رؤوس القاعدين في المنازل المدمرة، عارية السقوف، على الابتسامات غير المبالية، على العيون المشتاقة، على قناني المياه الخالية، على النوافذ المفتوحة المشتاقة وعلى النوافذ المغلَقة المغطاة بورقة الجرائد، تطرق القطرات على أبوات الأرض مثل اليد التي تطرق على القلب في صلاة الإنتهاء من يوم الغفران لتحفيزه. لقد أخطأنا. قمنا بخيانة. لقد سرقنا وقمنا بالتشويش. وقررنا بالإدانة. لقد أخطأنا. وقد كنا أعداء. وخرّبنا واحتقرنا وخدعنا.

إميل: يمكن أنّها قطرات الندى التي تتسلل من فوق، أو الشذايا التي تنتشر في كل اتجاه. يبدو أننا لا نعرف بعد الاتجاهات بتاتا. قد يمكن أن دخلنا نوع من الفيرتيغو. كلما تقلصت فتحة النفق وصار شعاع الضوء أصغر تصير الظلال أطول.

رامي: هلا، هي تكاد تغطي الكلّ.

يسمعان صوت الخطوات التي تقترب من المغارة. ظل أحذية عسكرية يظهر على حائط المعارة، الأحذية تقترب حتى تغطي شعاع الضوء كله.

المشهد السابع

ليل. السجن. رامي وإميل يقعدان في زنزانتين مع حائط مشترك. ظلال الأحذية العسكرية التي تقوم بالدوريات بالقرب منهم تتحرك على الحائط. إميل يحدق النظر فيها.

إميل يطرق على الحائط المشترك مع رامي. رامي يفيق من النوم ويطرق أيضا. إميل يضع يديه على المصباح فوق رأسه ويشير إلى رامي بحركة ساعة رملية التي تدور من جهة إلى الإخرى. الأحذية العسكرية تعود في عملية حراسة الزنازن، تمشي بين الصور الظلية للساعة الرملية التي يرسمها إميل وتستمرّ إلى زنازن أخرى. المصابح تطفأ. رامي وأميل يجلسان في العتمة التامّة. إميل يعود ويطرق على حائط زنزانة رامي.

رامي: تعرف, قرأت مرّة أنّ الإنسان مثل السجين, ينصت إلى طرقات الله على زنزانته.

إميل: شكرا على المجاملة.

رامي يضحك.

رامي يغني بهدوء "طوق طوق عال دلتي مروم" (طوق طوق طوق على أبوات السموات). إميل ينضم وهما يغنيان سطر بعد السطر مع بعض وغناءهما يزداد قوة، بصوت عالٍ يكادان يصرخان.

Gouvernement fantôme

Niva goldberg

Personnages :
Émile, un déserteur palestinien
Rami, un déserteur israélien

Scène 1

Une nuit étoilée dans le désert de Judée.

Au centre de la scène, une dune blanche de sable fin, baignée de lumière lunaire. Hors-champ, on entend les pas rapides de Rami. Il apparaît, grimpant sur la dune, essoufflé, peinant à retenir ses larmes. Il semble possédé. Tout en marchant, il se défait de son fusil, de grenades, de son gilet pare-balles, de son casque et de sa chemise militaire. Il parvient au sommet de la dune, regarde l'étendue de la nuit en essayant de calmer sa respiration, en vain. Il fredonne pour lui-même.

Rami « Maman, dépose mes armes / Je n'ai plus la force de tirer / Ce long nuage noir se pose sur moi / Il frappe pour moi aux portes du Paradis » (*Il se tait et s'assoit sur la dune. Son corps tremble*) Il est trop tard pour frapper aux portes du Paradis. Beaucoup trop tard. Les portes se sont refermées, Rami. Tu as raté les heures d'ouverture. (*Il retire ses chaussures militaires et ses chaussettes, se masse doucement la plante des pieds. Il a les yeux fermés, un léger sourire sur les lèvres.*)

Le silence est brisé par le bruit d'un hélicoptère qui s'approche ; un pinceau de lumière fouille le désert. Rami bondit, paniqué, et cherche une

cachette. Il descend la dune en courant, et découvre l'ouverture d'une grotte. Il s'y faufile rapidement en rampant, jusqu'à y disparaître totalement.

Rami (*Murmurant pour lui-même*) Il semble que les portes du désert soient encore ouvertes.

Rami parvient au bout du tunnel dans une salle obscure. Il se redresse et tend l'oreille. Le bruit d'une respiration lui parvient, face à lui. Émile sort un briquet de sa poche et l'allume. Ils se figent tous les deux, face à face, puis commencent à se tourner autour pendant de longues secondes dans la lumière du briquet.

Rami Qui es-tu ?

Émile éteint le briquet. Rami retourne immédiatement à l'entrée du tunnel et commence à ramper vers la sortie. Quand il y parvient, le bruit d'un hélicoptère le contraint à revenir en arrière, dans la grotte.

Émile Il semble que ce soit un tunnel à sens unique, comme dans *Alice aux pays des merveilles*.

Rami Alors tu es le lapin ?

[2]

Émile Ce n'est certainement pas moi qui t'aie entraîné ici (*Il rallume le briquet et contemple longuement Rami*).

Rami C'est bon, tu peux l'éteindre. Allez. Pourquoi tu continues à le braquer sur moi ?

Émile C'est pour mieux te voir, mon enfant (*Il approche le briquet de Rami, si près qu'il le brûle presque. Rami recule vers la paroi de la grotte et ferme les yeux)*.

Rami D'accord, mais pourquoi si près ?

Émile C'est pour mieux te manger, mon enfant. (*Il éteint le briquet et recule*)

Rami Je n'ai pas trop la tête à faire des blagues.

Émile Tu sais quoi, moi non plus (*Le bruissement des pales de l'hélicoptère qui survole le désert retentit dans la grotte*). Nous sommes sûrement là pour la même raison.

Rami Je ne sais pas encore quelle est la raison de ma présence.

Émile Il me semble que tu le sais très bien. Tu n’es pas le premier à prendre la fuite, mais je n’ai encore jamais vu de déserteur israélien qui abandonne son fusil.

Rami Ha, alors tu n’es pas des nô…, je veux dire, tu ne fais pas partie de nos f… c’est-à-dire… de quel côté es-tu ?

Émile Prends note ! Je suis Arabe.

Rami Et toi aussi, tu as abandonné ton arme ?

Émile Super ! Il vient d’arriver dans ma grotte et il me fait déjà passer un contrôle de sécurité. La force de l’habitude. Mais comme c’est toi qui t’es présenté à mon poste-frontière, je crois que c’est à toi de me fournir des réponses.

Rami Que veux-tu savoir ?

Émile Qui a fait vos bagages ?

Rami Moi. J’ai fait mes bagages tout seul, en fait. Et je les déferai tout seul. Je me suis rendu tout seul à la zone de rassemblement, je suis resté seul sur le champ de bataille, je me suis sauvé tout seul, je me suis réveillé seul de mes cauchemars, et tout seul, j’ai contemplé le ciel vide. Toutes ces histoires au sujet de la fraternité des combattants, cela m’est passé au-dessus de la tête. À dire vrai, j’espérais aussi me cacher tout seul.

Émile C’était aussi mon programme.

Rami Je suis désolé, simplement… j’ai juste besoin d’un endroit où me reposer.

Émile Je sais. Crois-moi, je sais exactement de quoi tu parles.

Rami Et moi, je peux te demander quelque chose ?

[3]

Émile Je t’en prie.

Rami J’ai remarqué que les rochers autour de toi étaient couverts de sang.

Émile C’est le sang du soldat israélien qui t’a précédé ici et qui posait trop de questions.

Rami C’est ce que je pensais.

Émile Des parties de la grotte s'effondrent à cause des bombardements et hier, un éclat de roche m'a blessé à la main.

Rami Je peux regarder ?

Émile Cela ne signifie pas que tu pourras rester ici.

Rami *No hidden catch, no strings attached, just free love…*

Émile On pourrait presque croire qu'on va inaugurer ici un petit Woodstock.

Rami Peut-être. Mais tu sais quoi, si un Israélien et un Palestinien fondent un petit Woodstock en pleine guerre, et qu'un hélico de l'armée survient et les bombarde, l'ont-ils vraiment fondé ?

Émile Nous lèguerons cette devinette aux commandants de l'armée de l'air et aux étudiants en philosophie.

Rami Je m'appelle Rami.

Émile Émile.

Rami (*S'approche d'Émile et examine sa plaie*) J'arriverai peut-être à te faire un bandage (*Il fouille dans ses poches. D'un air confus*) Je n'ai qu'une bande de flanelle.

Émile Eh bien soit. Qui sait, le poison de la graisse de fusil servira peut-être de baume salutaire.

Rami (*En le bandant avec précaution*) L'armée la plus morale au monde.

Émile Sorti tout droit des vidéos de propagande du porte-parole militaire. Alors, comment on en vient à déserter de l'armée la plus morale au monde ?

Rami Je crois que c'est l'armée qui m'a déserté. Dès cet instant, on peut dire que j'ai décidé de renaître. Ou de mourir. Je ne suis pas certain qu'il y ait une différence.

Émile Visiblement, nous le saurons bientôt.

Rami Et toi ?

Émile On pourrait dire que j'ai décidé de vaincre cette guerre sans utiliser ses propres armes. De l'observer comme un touriste. Cette grotte, c'est le hall de mon hôtel.

Rami Observer la guerre comme un touriste (*Un sourire lui monte aux lèvres*). C'est peut-être la seule chose que je suis capable de faire.

[4]

Ils se taisent quelques instants. Bruit de bombardement. Le plafond tremble. Chute de cailloux. Émile et Rami se contractent et se rapprochent l'un de l'autre, les bras au-dessus de la tête. Ils s'observent, vérifiant si l'autre a été blessé.

Rami Il est possible que le fait d'avoir déserté et d'être resté en vie m'ait rendu émotif. Mais dans un certain sens, je suis heureux d'avoir trouvé un compagnon de fuite.

Émile Je suis heureux d'apporter ma contribution au soldat sioniste.

Bruit de bombardement. Ils se serrent de nouveau l'un contre l'autre. Quand le silence revient, ils s'éloignent et chacun retourne à sa place.

Rami Tu sais quel côté est en train de bombarder ?

Émile Tu veux dire, si les bombes sont destinées à toi ou à moi ?

Rami C'est une façon de voir.

Émile Je n'en suis pas sûr. Dans une grotte, le sens de l'orientation est altéré. Une sorte d'ivresse des profondeurs. Ces bombes-là ne suivent peut-être pas de vecteur. Elles sont prêtes à atterrir sur tout ce qui se présente, par générosité, en quelque sorte. (*Silence*)

Rami Tu penses que notre fuite suit un vecteur ?

Émile Nous ne savons pas précisément vers où nous nous dirigeons.

Rami *We're just two lost souls swimming in a fish bowl.*

Émile Peut-être nous manque-t-il une adresse.

Rami Des touristes.

Scène 2

Rami se promène dans la grotte, essayant d'estimer sa taille et sa solidité.

Rami Cela fait combien de temps que tu es là ?

Émile Trois jours.

Rami Je ne vois pas que tu as de l'eau ou des provisions.

Émile Je pose la gourde sur le sol et les gouttes qui tombent du plafond la remplissent peu à peu. J'attends la fin de la journée pour boire.

Rami Quelle quantité d'eau parviens-tu à collecter ainsi ?

Émile Très peu. Mais il me semble que ce soit l'eau la plus pure que je n'ai jamais bue. C'est peut-être à cause de la soif, mais son goût est pur et sucré. Je peux presque déceler la saveur des couches de roche et des fissures que la goutte **[5]** a traversées avant d'atterrir dans ma gourde, comme si elle était passée par le grand filtre du temps. Qui sait quand elle a touché notre terre.

Rami Sans doute avant que la guerre n'éclate.

Émile Tu dois avoir raison. Ces gouttes d'eau peuvent compter plusieurs années d'âge. Celles qui parviennent jusqu'ici sont comme des étoiles éteintes dont la lumière continue à être visible depuis le globe terrestre.

Rami Et pour la nourriture ?

Émile Je ne mange pas. Je considère cela comme l'occasion de devenir un ascète yogi. Un peu avant la guerre, j'ai lu que d'après les légendes, les pénitences des yogis leur permettaient de dépasser les contraintes de la matière, si bien qu'ils pouvaient devenir invisibles. Les rayons du soleil les traversaient sans les toucher.

Rami Et tu parviens à te rassasier de tout ce lyrisme ?

Émile Ce doit être une manière de dire que je meurs de faim.

Rami ouvre la bouche en grand et regarde en l'air, comme un enfant qui essaie de goûter la pluie. Il attend qu'une goutte tombe.

Émile Il faut beaucoup de patience.

Rami Pourrait-on envisager de…

Émile Tu n’as pas l’intention de proposer que nous partagions la gourde, n’est-ce pas ? (*Silence*) Ce serait signer notre arrêt de mort à tous les deux.

Rami Mais je t’ai aidé autant que j’ai pu, j’ai pansé ta plaie.

Émile *Just for free love*, tu te rappelles ? Cela dit, tu n’as pas eu besoin de risquer ta vie pour me faire un bandage.

Rami Oui, mais nous jouissons tous deux du droit à l’existence sous ce même plafond, tu ne crois pas ?

Émile Ne me force pas à regretter mon accueil généreux.

Rami Généreux ? Quelle sorte d’hôte laisse son invité mourir de soif ?

Ils se regardent pendant quelques secondes, puis se jettent en même temps en direction de la gourde, s’en emparent ensemble, chacun la tirant de son côté avec force.

Rami Que valent toutes tes belles paroles si tu manque de compassion ? (*Ils continuent de s’affronter*)

Émile C’est l’hôpital qui se moque de la charité ! Il s’introduit dans ma grotte et me vole mon eau ! Un envahisseur reste un envahisseur ! (*Il parvient tirer la gourde de son côté. Rami est sur le point de céder. Des pierres dégringolent du plafond et ils les évitent*)

Rami Un soldat israélien ne m’aurait jamais refusé de l’eau. Pour vous, une vie humaine n’a aucun prix ! (*Il tire la gourde de son côté*)

[6]

Émile Et comment, comme si pour vous, elle en avait ! Surtout pour tes amis qui t’ont abandonné sur le champ de bataille ! (*Il tire la gourde vers lui d’un coup sec, Rami cède subitement et retourne maladroitement s’assoir. Il respire lourdement, le souffle de plus en plus court. Il ferme les yeux, en larmes*)

Émile le regarde tout en serrant la gourde contre lui. Les deux se taisent longuement, ils restent assis pendant que se dépose le nuage de poussière soulevé par le roulement des pierres.

Émile Tu sais, moi aussi on m'a abandonné sur le champ de bataille. Après cela, il est difficile d'accorder sa confiance aux autres.

Rami reste concentré sur lui-même. Il peine à se calmer.

Émile Et voilà qu'à mon tour je t'abandonne. (*Rire amère*) Regarde ce qu'ils nous ont fait. (*Silence*) Le mal et la bestialité sont en nous. Leurs germes sont en nous. Un rien les fait pousser. (*Silence*) Je partagerai la gourde avec toi. Tu es là, à présent, et nous ne survivrons pas sans confiance mutuelle. (*Rami se recroqueville sur lui-même et continue à pleurer*) Rami, tu vas te déshydrater si tu continues à pleurer. Nous n'avons pas d'eau à gaspiller, nous devons préserver chaque goutte de liquide. (*Rami rit un peu au milieu de ses pleurs*) Au moins, tes larmes s'infiltreront peut-être jusqu'à la grotte d'autres fuyards. (*Rami sourit et regarde Émile dans les yeux. Il parvient à calmer peu à peu sa respiration*)

Rami Je regrette d'avoir tenté de te voler la gourde. Je suppose que la soif m'a fait perdre la tête. Et comme tu l'as dit, la confiance entre les hommes n'est pas au mieux de sa forme.

Émile Je le sais, tu n'as pas besoin de m'expliquer. (*Il lui tend la gourde*) Je t'en prie. Objet récupéré sur un déserteur palestinien.

Rami Tu es sûr ?

Émile Non. Vraiment pas. Comment être certain de quelque chose, à présent.

Émile tend la gourde à Rami, qui en boit la moitié et la tend à Émile, qui la finit. Les deux jouissent du plaisir d'avoir bu et se laissent aller avec satisfaction contre la paroi de la grotte.

Rami Elle est vraiment très pure.

Émile Tu crois que nous allons réussir à survivre ainsi ?

Rami Ce serait comme le miracle de la fiole d'huile d'olives.

Émile Je ne compte pas sur les miracles. (*Silence*) Le seul miracle qui pourrait se produire ici serait que nous ne nous abandonnions pas l'un l'autre. (*Émile dépose la gourde entre eux. Ils écoutent les gouttes d'eau, courtes et dures, qui tombent lentement dans le vide de la gourde*)

Scène 3

Rami renouvelle le bandage d'Émile pendant que celui-ci contemple les ombres projetées sur la paroi de la grotte.

Rami D'ici, comment observes-tu la guerre ?

Émile Tu vois ces ombres sur la paroi ? (*Il montre du doigt le coin supérieur de la paroi, à droite, éclairé par un faisceau de lumière diffuse provenant de l'entrée du tunnel*) Observe ces silhouettes qui dansent **[7]** dans la lumière. Elles peuvent nous apprendre ce qui se passe au-dehors – qu'un hélicoptère s'envole, qu'un soldat recule, qu'un chacal passe, qu'une bombe tombe. Avec les bruits assourdis qui nous parviennent, nous pouvons presque reconstituer le puzzle de la réalité du dehors. C'est comme de regarder le monde à travers un périscope.

Rami (*Rami observe, mais il peine à distinguer quoi que ce soit*) Cela me rappelle le mythe de la caverne de Platon.

Émile Oui, mais à l'envers. Les sages restent à l'intérieur.

Rami Les hommes ont fait tellement d'efforts pour sortir de la grotte, et regarde comment nous nous entêtons maintenant à y revenir.

Émile L'homme fait aussi des efforts pour sortir de l'utérus, mais c'est une conduite instinctive, involontaire. Des mains nous ont tirés au dehors, des forceps nous ont poussés. L'acte rationnel est peut-être aussi de savoir quand se cacher du monde, comment s'abriter de lui. Reculer. Retourner dans l'utérus.

Bruit d'explosion, de petites pierres dégringolent du plafond et les deux se recroquevillent sur place.

Rami Moi, j'ai plutôt l'impression d'être dans une tombe. Quoi qu'il en soit, ils nous feront sortir d'ici par la force.

Émile se tait ; il contemple les ombres. Échos de bruits d'explosions venant de l'extérieur.

Rami Qu'est-ce que tu vois, à présent ?

Émile Je vois un hérisson qui grignote une ortie.

Rami C'est vrai ? Comment peux-tu arriver à voir avec une telle précision ?

Émile Bien sûr que non, je ne peux pas. Mais qu'est-ce que ça change ? Pense aux jeux d'ombres que nous faisions quand nous étions enfants, devant une lampe ou devant un feu de camp. C'est pour se distraire, sans plus.

Rami Tu sais quoi, ce n'est pas très différent de la vie actuelle, dans la guerre, à l'extérieur de la grotte. Durant ces dernières semaines, je me suis réveillé chaque matin en constatant que ma vue allait en se brouillant. Je ne voyais plus que des silhouettes d'avions et d'oiseaux, que bientôt je ne parvenais plus à identifier.

Émile Et l'ombre de toi-même, tu parvenais à l'identifier ?

Rami Celle-là, oui. Sans aucun doute. Trop bien. Tu sais comme les ombres s'allongent en fin de journée. Quand mon ombre devenait plus grande que moi-même, je cessais de voir qui de nous deux bougeait en premier, qui de nous deux projetait qui. Je n'avais plus vers où lever les yeux pour arrêter de l'observer. Il me semblait que le ciel s'éloignait de plus en plus, de quelques centimètres chaque jour. Depuis que Dieu a séparé les eaux d'en haut de celles d'en bas, elles ne font que s'éloigner les unes des autres. Cela, je ne pouvais pas le supporter. Je voulais que les eaux se rapprochent, se mélangent, qu'il y ait un déluge. Peut-être qu'alors l'humanité pourrait à nouveau se recréer.

Émile Mais l'histoire recommencerait à l'identique. Elle reproduirait exactement la même spirale.

Rami Au moins nous nous rapprocherions du commencement. Les guerres attendraient une autre génération que la nôtre pour se déclarer.

Émile Et que l'odeur de la pluie soit. (*Rami sourit*) Alors nous deviendrions ceux qui ont été choisis pour que l'humanité recommence ?

[8]

Rami Considérons que cela fait de nous ceux qui ont choisi de cesser de la vivre telle qu'elle est actuellement.

Émile Nous ignorons quelle sera la fin.

Rami Oui. Je me suis lassé de scruter les cieux. Il ne nous reste que les ombres, le désert, la terre.

Émile Là, sur cette terre. Pas au-dessus des nuées.

Rami Il faut que je te pose une question.

Émile D'où vient que je parle parfaitement l'hébreu ?

Rami Exactement.

Émile Je suis heureux de t'avoir impressionné. Je suis traducteur dans l'armée de Palestine. Enfin, je l'étais, bien sûr. J'ai étudié l'hébreu pendant de longues années. J'aime beaucoup vos poètes, surtout Léa Goldberg.

Rami Moi aussi. Cela me fait plaisir de l'apprendre.

Émile Oui, cela doit te plaire, de penser que je te ressemble tellement. Je comprends que c'est sympathique de découvrir que tu as trouvé un Arabe apprivoisé, mais prends en compte que cela s'accompagne de la responsabilité de le nourrir et de le sortir promener tous les jours. Tu ferais peut-être mieux de commencer par adopter un Arabe-guide-d'aveugle, histoire de vérifier si cela te convient.

Rami Ce n'est pas ce que j'ai voulu dire. Soit dit en passant, j'aime aussi Mohamad Darwich.

Émile Tu veux dire Mahmoud. Mais pas de problème, je comprends pourquoi tu apprécies que je te ressemble. Chaque Palestinien est en quelque sorte l'ombre d'un Juif, ou comme son image

en négatif. Alors c'est bien sympathique si de temps en temps on peut contempler un Palestinien comme son image dans un miroir, histoire de vérifier à travers lui la beauté du reflet.

Rami (*Silence*) J'admets qu'il y a un peu de vérité dans ce que tu dis. Mais peut-être que Narcisse, quand il admire son reflet, aime aussi la rivière.

Émile Et pourtant, je ne voudrais pas assumer le moindre reflet.

Rami Moi non plus. Je voudrais être opaque. Ne pas porter d'arme pour qui que ce soit, ne pas refléter la moindre attente.

Émile Ne pas laisser les rayons du soleil te toucher.

Rami Si c'en est le prix.

Scène 4

Rami La gourde s'est remplie ?

Émile Pas encore. Comment tu vas ?

Rami Je me vide. (*Silence*)

[9]

Émile Dis-moi, d'après toi, quel est le moment le plus doux, avant la première gorgée ou après ? (*Silence*)

Rami Combien en reste-t-il ?

Émile J'aimerais bien savoir ce que tu penses.

Rami (*Tendant la main vers la gourde*) On est au moins arrivés à la moitié ?

Émile (*Éloignant la gourde et la gardant entre ses mains*) Réponds-moi.

Rami Qu'est-ce que tu fais ? Nous avons perdu une goutte à cause de toi. (*Il tâtonne le sol à l'endroit où se trouvait la gourde, comme s'il essayait en vain de saisir la goutte perdue pour la porter à ses lèvres*)

Émile (*Tenant toujours la gourde*) Quel est le moment le plus doux ?

Rami Si tu remettais la gourde à sa place, j'aurais une chance de le savoir.

Émile Réponds.

Rami Nous avons encore perdu une goutte !

Émile Réponds d'abord.

Rami Qu'est-ce que cela change. Émile, ce n'est pas le moment de poser des questions, les gouttes se perdent. Remets la gourde à sa place !

Émile Réponds et je la remettrai.

Rami Encore une goutte !

Émile Réponds !

Rami Tu voudrais qu'on meure de soif parce que tu t'ennuies un peu ?

Émile Les mots abreuvent ma soif.

Rami (*Silence*) Émile, donne-la moi, j'ai si soif que je ne parviens pas à réfléchir. (*Rami tente d'enlever la gourde à Émile, qui la tire vers lui*)

Émile Réponds !

Rami Regarde combien de gouttes nous avons gâchées !

Émile Quel moment est le plus doux ?

[10]

Rami Donne-moi la gourde immédiatement ! Ce n'est pas le moment ! (*Émile éloigne la gourde d'un mouvement brusque ; elle tombe à terre. Rami se précipite pour la ramasser, mais quand il la retourne dans sa paume, il s'aperçoit qu'elle s'est complètement vidée. Il la jette à terre*) Je peux te dire quel moment est le plus amer. (*Silence*)

Émile Je voulais juste que tu me répondes.

Rami Tu me poses des devinettes dignes de Winnie l'Ourson alors que nous luttons pour survivre ? Ton ennui peut causer notre mort. Tu oublies que je dépends de toi.

Émile Tu oublies que je dépends de toi.

Rami Comment peux-tu comparer ?

Émile C'est comme ce que tu as dit au sujet de l'ombre. (*Silence*) Avant que tu arrives, je sentais que le silence était comme mon ombre. Qu'il devenait plus grand que moi. Je ne savais

plus avec certitude qui était à l'origine de qui. Si le silence ne commençait pas à être celui qui produisait mes pensées.

Rami Je pense que nous sommes tous les deux ses otages. (*Silence*) Je pense que le moment le plus doux est celui où l'on boit la gorgée. Tous les autres moments ne sont que l'ombre de cet instant-là.

Émile Mais ce n'était pas la question. (*Silence*)

Rami C'est tout ce que je peux te donner pour l'instant.

Émile remet la gourde à sa lace, entre eux deux. Chacun fixe le regard sur la paroi la plus proche de lui. Il semble que le rythme de chute des gouttes d'eau se ralentisse.

Scène 5

Dans la grotte à l'aube. Le bruit d'un hélicoptère se fait entendre par l'entrée du tunnel, et sa silhouette se profile par le biais du pinceau lumineux. Émile agite une main devant le rayon de lumière, et comme dans un théâtre d'ombres, projette des formes sur la paroi.

Rami Que fais-tu ?

Émile Je fais basculer le cours de la guerre. Là, tu vois, l'hélico atterrit, des soldats en sortent la tête baissée, et ils courent se cacher dans leur propre grotte, jusqu'à que la tempête se calme.

Rami Quel intérêt à jouer ainsi ?

[11]

Émile Nous ne pouvons pas contrôler la lumière. Nous ne pouvons que la masquer. Comme ces étoiles mortes qui passent à côté d'étoiles brillantes. Nous ne pouvons que décider si la lumière nous atteindra et comment. (*Émile continue à jouer de ses mains avec son « théâtre d'ombres »*)

Rami C'est comme si nous avions créé ici un gouvernement d'ombres. Un gouvernement fantôme.

Émile Pourquoi pas. Alors, quel ministère voudrais-tu recevoir ?

Rami C'est toi qui décides. Tu étais là avant moi.

Émile Ah non, n'entrons pas dans ces considérations.

Rami Nous pourrions tout bêtement proposer une liste commune. Et quelle sera notre constitution ?

Émile Commençons par une loi fondamentale : attendre et panser ses plaies.

Rami Approuvé en lecture préliminaire.

Émile Et l'hymne ? Nous pourrions immortaliser notre présence en traçant un vers sur la paroi. D'autres fuyards arriveront peut-être ici un jour, après nous.

Rami Je propose un vers du poème « A desolation » d'Allan Grinberg. « *To signify to traveler that I live here in the wilderness, awake and at home* ».

Émile Cela fait songer à l'hymne d'un état constitué de l'ensemble de ses fuyards.

Rami se lève et se dirige vers l'entrée du tunnel. Il tend l'oreille vers l'orifice, et masque complètement la lumière qui en sortait. Il écoute longtemps.

Émile Alors, quel est ton diagnostique ?

Rami (*S'écarte de l'entrée du tunnel et retourne s'assoir à côté d'Émile*) Les sons rendent la situation encore plus confuse. Mieux vaut se contenter des silhouettes, ou ne rien essayer de comprendre. Ce vacarme résonne comme une pelote de fil dont je n'arrive pas à démêler le bout. Peut-être que quelque chose dans l'obscurité fait que les pupilles s'élargissent et que tous les autres sens se rétrécissent.

Émile Il semble que même l'entrée du tunnel se soit rétrécie. (*Ils contemplent tous les deux l'entrée*)

Rami De quelques centimètres à chaque fois.

Émile C'est sûrement à cause des bombes.

Rami Combien de temps pourrons-nous encore rester ici, d'après toi ?

Émile Nous nous approchons de la fin comme des grains de sable dans un sablier – lentement mais sûrement.

[12]

Rami	Je ne sais pas comment dénommer cela. Est-ce la ligne d'arrivée, ou bien l'attente dans un tunnel au bout duquel nous attend une autre vie.
Émile	Si c'est une tombe ou un utérus.
Rami	« Où suis-je ? Comment expliquer où je suis ? »
Émile	(*Complète le poème*) « Mes yeux ne se voient dans aucune fenêtre ».
Rami	« Mon visage ne se reflète dans aucun miroir ».
Émile	« Tous les tramways de la ville passent, je n'y suis pas ».
Rami	« Et la pluie tombe, et elle ne mouille pas mes mains ».

Ils soupirent tous deux ; ils contemplent l'entrée du tunnel, qui va en rétrécissant.

Rami	Je ne sais pas comment appeler cet endroit. Je suis dans un tunnel à sens unique. Cela, c'est certain. Je sais que ma vie passée ne m'attend pas. Et que la vie que j'aurai est à présent tissée par d'autres mains que les miennes.
Émile	En fait, peut-être que rester ici, c'est la seule manière de se révolter contre cette situation.
Rami	C'est la manière que nous avons adoptée pour l'instant. Et parce que ce tunnel est à sens unique, c'est aussi le seul chemin. (*Rami se lève, il s'approche de l'entrée du tunnel et l'observe. Émile ferme les yeux*) Depuis que tu m'as dit que l'entrée du tunnel se rétrécissait, je ne cesse pas de voir le phénomène se produire sous mes yeux. Comme si c'était ma propre pensée qui faisait tomber les grains de sable.
Émile	(*Tout en gardant les yeux clos*) Cela ne m'étonnerait pas que cela se produise réellement ainsi.
Rami	Que ferons-nous lorsqu'il sera complètement obstrué ? Tu penses sortir d'ici ?
Émile	Je n'ai pas encore décidé. Il me semble que tant que je reste ici, je suis comme le chat de Schrödinger. Mort et vivant

en même temps. Sortir d'ici, c'est comme ouvrir la boîte. J'ai peur de découvrir la réponse.

Scène 6

Matin. La lumière qui pénètre par le tunnel est brillante et il semble que l'ouverture se soit encore plus rétrécie. Rami et Émile dorment, tête contre tête. Encore ensommeillé, Émile se niche sur l'épaule de Rami. Soudain il ouvre les yeux et pris de panique, il se lève brusquement.

Rami Que se passe-t-il ? Tu paniques parce que tu as dormi avec l'ennemi ?

Émile Très drôle. C'est juste que pendant un instant, j'ai cru que j'étais ailleurs. Cela dure quelques secondes, au réveil, je ne sais plus où je suis. Pendant ces secondes, les nouvelles de l'ennemi ne m'ont pas encore atteint. Le messager ne s'est pas encore réveillé. Ce sont des instants de grâce. Ensuite, le vrai réveil est cruel.

Rami Tu es bien bavard, de si bon matin. (*Émile, encore à moitié endormi, regarde longuement le pinceau de lumière*) **[13]** Tu as ri en dormant. Un rire expansif.

Émile Super. Apparemment, je m'amusais bien mais je ne m'en rappelle pas. Il y a longtemps que je n'arrive plus à avoir des rêves lucides.

Rami Tu y arrivais, autrefois ?

Émile Quand j'étais petit, j'en ai entendu parler et je m'y suis consacré à fond. J'avais un carnet où je notais mes rêves, un réveil qui sonnait au milieu de la nuit et tout le tralala. Je pensais que cela pourrait constituer une arme décisive, le moment venu. Si la réalité devenait trop insupportable, je pourrais m'en servir pour devenir à la fois le metteur en scène et l'acteur principal dans une réécriture de ma vie.

Rami Ce n'est pas très différent de ce que nous faisons ici.

Émile C'est peut-être la raison pour laquelle cela m'est si difficile de le faire maintenant : je passe la majeure partie de la

journée à rêver tout éveillé. Tu sais, il y a plein de trucs pour savoir si tu rêves, comme de consulter sa montre et de voir que l'heure n'est pas cohérente. À présent, c'est l'entrée du tunnel qui me sert de montre, je la regarde toute la journée, comme si c'était un énorme sablier. Et comme dans les rêves, elle est trompeuse, incohérente, et elle me rappelle que ce n'est pas la réalité.

Rami L'entrée ressemble vraiment à un sablier. Mais le temps s'écoulant, je me demande ce qui se passera quand le dernier grain de sable touchera le sol.

Émile C'est simple. Une énorme main retournera le sablier dans l'autre sens.

Rami Tu dois avoir raison. Et si le sablier, lui non plus, n'avait pas de vecteur. (*Émile, las, s'assoit à côté de Rami*) Que ferons-nous quand le sablier se retournera ?

Émile Nous trouverons peut-être une autre cachette. Histoire de gagner du temps afin de pouvoir continuer à attendre et panser nos blessures.

Rami Être dans une grotte, c'est vraiment comme dans un rêve, comme de trouver un refuge à l'abri du temps. Mais le rêve éveillé m'emprisonne dans sa toile d'araignée, il devient de plus en plus sombre.

Bruit de bombardement. Rami et Émile se serrent l'un contre l'autre. L'ouverture du tunnel se réduit encore.

Émile Observer les ombres et se cacher des corps qui les projettent, cela libère et terrifie en même temps. Je contemple les silhouettes des hélicoptères sur la paroi, et j'ignore où ils planent, où ils lâcheront leurs explosifs. Le monde extérieur, c'est aussi une boîte avec un chat de Schrödinger. Dans cette boîte, ma maison est détruite et elle existe encore.

Rami Quand tu rêvais des rêves lucides, tu te demandais si l'éveil était supérieur au rêve ?

Émile Non, l'éveil n'est pas supérieur au rêve, tout comme l'homme n'est pas supérieur à l'animal. Tout comme la

réalité n'est pas supérieure à la grotte. L'éveil est plus fort. L'homme est plus fort. La réalité est plus forte. On peut entraîner la conscience à rester lucide pendant le rêve, on peut projeter des ombres sur la paroi, mais c'est une bien maigre consolation. Les crocs de la réalité finissent pas se refermer autour de ta gorge.

Rami Il semble que notre sablier hoche la tête pour signifier son assentiment.

[14]

Émile Que vois-tu dans les ombres, à présent ?

Rami Cela ressemble à des gouttes de pluie.

Émile De quoi penses-tu qu'elles sont constituées ?

Rami Elles sont faites d'un peu de glace, presque de la grêle. Elles sont dures comme des pierres. Peut-être recouvrent-elles la terre d'une fine couche de blancheur, qui s'infiltrera bientôt jusqu'aux nappes d'eau souterraines. Une blancheur qui disparaîtra comme si elle n'avait jamais existé. La terre les absorbe rapidement, comme un mouchoir. Les gouttes frappent les casques des soldats, elles tombent sur les casques qui ont été jetés à terre à l'entrée des grottes des fuyards, sur la tête des habitants des maisons détruites par les bombes, des maisons sans toits, sur les sourires suffisants, les yeux brillants, les gourdes vides, sur les fenêtres ouvertes par nostalgie et sur les fenêtres masquées, recouvertes de journaux. Les gouttes dures comme des pierres frappent aux portes de la terre, comme la main serrée en poing frappe le cœur au moment de la prière de clôture de Yom Kippour, pour le réveiller. Nous avons pêché. Nous avons trahi. Nous avons volé. Nous avons perverti et nous avons fait le mal. Nous avons fauté. Nous avons failli, nous nous sommes révoltés, nous avons transgressé, nous avons commis l'abomination, nous nous sommes fourvoyés et nous avons trompé.

Émile Ce ne sont peut-être que des restes de rosée qui gouttent vers le sol. Ou des éclats de bombes qui sont projetés de

tous côtés. Je crois que nous avons complètement perdu le sens de l'orientation. Nous souffrons sûrement d'une sorte de vertige. Plus l'ouverture de la grotte rétrécit, plus le pinceau de lumière s'amenuise, et plus les ombres ont l'air gigantesque.

Rami Et voilà, elles recouvrent presque tout.

Ils entendent des bruits de pas qui s'approchent de la grotte. La silhouette de bottes militaires est projetée contre la paroi de la grotte. Les bottes s'approchent, jusqu'à masquer complètement la lumière.

Scène 7

Intérieur d'une prison. Il fait nuit. Rami et Émile sont assis dans des cellules séparées par un mur commun. Des silhouettes de bottes militaires qui patrouillent dans le couloir sont projetées sur le mur au-dessus d'eux et clignotent. Émile les observe avec attention.

Émile frappe contre le mur de Rami, qui se réveille et frappe sur le mur en retour. Émile place ses mains devant l'ampoule nue qui pend au-dessus de sa tête, et mime un sablier qu'on retourne. Les bottes militaires patrouillent en face des cellules, leurs ombres se superposant à celle du sablier projetée par Émile. Puis elles se dirigent vers d'autres cellules. Les lumières s'éteignent. Rami et Émile sont assis dans une obscurité totale. Émile frappe de nouveau contre le mur de la cellule de Rami.

Rami Tu sais, j'ai lu une fois que l'homme est comme un prisonnier qui écoute les bruits frappés par Dieu contre les murs de sa cellule.

Émile Je me sens flatté.

Rami rit. Il commence à fredonner : « Toc toc toc, aux portes du paradis ». Émile se joint à lui et ils chantent ensemble, vers après vers. Leurs voix prennent de l'ampleur. Ils chantent de plus en plus fort, jusqu'à hurler.

FIN.